



AGENTURA OCHRANY  
PŘÍRODY A KRAJINY  
ČESKÉ REPUBLIKY

---

## **Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu**

### **Beskydy**

**CZ0724089**



EVROPSKÁ UNIE  
Evropský fond pro regionální rozvoj  
Operační program Životní prostředí

## 1. Základní identifikační a popisné údaje

### 1.1 Základní údaje

**Název:** Beskydy

**Kód lokality:** CZ0724089

**Kód lokality v ÚSOP:** 3313

**Rozloha (ha):** 120386,5333

**Biogeografická oblast:** kontinentální

**Zařazení EVL na evropský seznam:** 2008/25/ES

**Nařízení vlády o stanovení národního seznamu EVL:** Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů – příloha č. 971

### 1.2 Způsob zajištění ochrany

#### Zvláště chráněná území (ZCHÚ)

**Celková rozloha ZCHÚ (ha):** 120331,3625

**Relativní rozloha ZCHÚ (%):** 100

Specifikace ZCHÚ

<b>Kód ÚSOP</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Název</b>
82	CHKO	Beskydy
1138	NPR	Kněhyně - Čertův mlýn
238	NPR	Mazák
244	NPR	Mionší
350	NPR	Pulčín - Hradisko
354	NPR	Radhošť
369	NPR	Razula
382	NPR	Salajka
2072	PP	Brodská
1341	PP	Byčinec
6120	PP	Filůvka
2062	PP	Kladnatá - Grapy
1346	PP	Kněhyřská jeskyně
1521	PP	Kudlačena
1345	PP	Kyčmol
217	PP	Lišková
1347	PP	Motyčanka
1343	PP	Obidová
1344	PP	Ondrášovy díry
321	PP	Pod Juráškou
607	PP	Pod Lukšincem
1342	PP	Podgruň
1520	PP	Poskla
1730	PP	Rákosina ve Stříteži nad Bečvou
2073	PP	Skálí
2074	PP	Smradlavá
1522	PP	Stříbrník
2228	PP	Uherská
2075	PP	Vachalka
2061	PP	Velký kámen
3376	PP	Vodopády Satiny
5642	PP	Vysutý
535	PP	Zubří
2269	PR	Bučací potok
2270	PR	Draplavý
2498	PR	Galovské lúky
5312	PR	Gutské peklo
2059	PR	Huštýn
172	PR	Klíny
5640	PR	Kršle

201	PR	Kutaný
5813	PR	Losový
5641	PR	Lysá hora
5310	PR	Makyta
2271	PR	Malenovický kotel
5841	PR	Malý Javorník
2272	PR	Malý Smrk
237	PR	Mazácký Grúník
275	PR	Nořičí
331	PR	Poledňana
5639	PR	Ropice
1883	PR	Smrk
2273	PR	Studenčany
2107	PR	Travný
448	PR	Travný potok
449	PR	Trojáčka
5313	PR	Uplaz
485	PR	V Podolánkách
2060	PR	Velký Polom
2274	PR	Zimný potok
2063	PR	Čerňavina

#### Ochranné pásmo zvláště chráněného území (OP ZCHÚ)

Celková rozloha OP ZCHÚ (ha): 1,678

Relativní rozloha OP ZCHÚ (%): 0

#### Navrhovaná kategorie ZCHÚ podle platného nařízení vlády

NENÍ

#### Smluvní ochrana dle § 39 ZOPK

NENÍ

#### Základní ochrana dle § 45c, odst. 2 ZOPK

NENÍ

Jiná území chráněná podle národní legislativy, evropské legislativy nebo mezinárodních úmluv v překryvu s EVL

#### Ptačí oblasti

Celková rozloha ptačích oblastí (ha): 67427,9407

Relativní rozloha ptačích oblastí (%): 56

Specifikace ptačích oblastí

Kód ptačí oblasti	Kód ÚSOP	Název
CZ0811022	2304	Beskydy
CZ0721023	2303	Horní Vsacko

### 1.3 Územně správní příslušnost

#### Moravskoslezský kraj

##### Dotčené obce

Bílá, Bocanovice, Bordovice, Čeladná, Dobratice, Dolní Lomná, Frenštát pod Radhoštěm, Frýdlant nad Ostravicí, Hodslavice, Horní Lomná, Hostašovice, Janovice, Komorní Lhotka, Košářiska, Krásná, Kunčice pod Ondřejníkem, Lichnov, Malenovice, Milíkov, Morávka, Mořkov, Mosty u Jablunkova, Návsí, Ostravice, Pražmo, Raškovice, Řeka, Smilovice, Staré Hamry, Trojanovice, Třinec, Vendryně, Veřovice, Vyšní Lhoty

### **Dotčená katastrální území**

Bílá, Bocanovice, Bordovice, Bukovice u Dobratic, Čeladná, Dobratice, Dolní Lomná, Frenštát pod Radhoštěm, Guty, Hodslavice, Horní Lomná, Hostašovice, Janovice u Frýdku-Místku, Karpentná, Komorní Lhotka, Košařiska, Krásná pod Lysou Horou, Kunčice pod Ondřejníkem, Lichnov u Nového Jičína, Lubno, Malenovice, Milíkov u Jablunkova, Morávka, Morškov, Mosty u Jablunkova, Návsí, Oldřichovice u Třince, Ostravice 1, Ostravice 2, Pražmo, Raškovice, Řeka, Smilovice u Třince, Staré Hamry 1, Staré Hamry 2, Trojanovice, Tyra, Vendryně, Veřovice, Vyšní Lhoty

### **Zlínský kraj**

#### **Dotčené obce**

Dolní Bečva, Francova Lhota, Halenkov, Horní Bečva, Horní Lideč, Hovězí, Huslenky, Hutisko-Solanec, Janová, Karolinka, Leskovec, Lidečko, Lužná, Malá Bystřice, Nový Hrozenkov, Prostřední Bečva, Rožnov pod Radhoštěm, Růžďka, Střelná, Střítež nad Bečvou, Ústí, Valašská Bystřice, Valašská Polanka, Valašská Senice, Valašské Meziříčí, Velká Lhota, Velké Karlovice, Vidče, Vigantice, Vsetín, Zašová, Zděchov, Zubří

### **Dotčená katastrální území**

Dolní Bečva, Francova Lhota, Halenkov, Hážovice, Horní Bečva, Horní Lideč, Hovězí, Huslenky, Hutisko, Janová, Karolinka, Krhová, Leskovec, Lidečko, Lužná u Vsetína, Malá Bystřice, Malé Karlovice, Nový Hrozenkov, Prostřední Bečva, Pulčín, Rožnov pod Radhoštěm, Růžďka, Solaneč pod Soláněm, Střelná na Moravě, Střítež nad Bečvou, Tylolice, Ústí u Vsetína, Valašská Bystřice, Valašská Polanka, Valašská Senice, Velká Lhota u Valašského Meziříčí, Velké Karlovice, Vidče, Vigantice, Vsetín, Zašová, Zděchov, Zubří

## **1.4 Stručná charakteristika území**

### **Ekotop**

**Geologie:** Celé území je součástí flyšového pásma Západních Karpat, které vzniklo v období paleogénu, případně křídy. Složení - převážně pískovce a jílovce, méně slepence, prachovce, slínovce, slíny a jíly. Mezi typické znaky patří rytmické střídání vrstev (gradační zvrstvení) a sesuvy (turbiditní proudy). Typickým fenoménem jsou štěrkonosné vodní toky, pískovcové skalní výchozy (největším skalním útvarem jsou Pulčinské skály v Javornících) a pseudokrasové jeskyně. Při vrásnění, které v hrubých rysech vytvarovalo dnešní Beskydy, byly mocné vrstvy pískovců různě deformovány a lámány. Takto vytvořený systém puklin se působením vody, mrazu ale i gravitace postupně rozširoval. Sesuvem odtržených bloků pískovců po poddajných vrstvách jílovce nebo ledu vznikly systémy puklinových chodeb nebo i větší dutiny. Pukliny na povrchu byly postupně překrývány jinými „ujetými“ lavicemi a odtrženými bloky pískovců; povrch tak byl mnohde zarovnán. Proto mnohé z podzemních dutin nemají vyústění na povrch. Beskydy jsou z geologického hlediska poměrně mladé pohoří a jeskyně jsou i dnes ve stadiu pohybu a změn. Stékající voda uvolňuje hlínu a narušuje hlavně jílovcové vrstvy, což způsobuje sunutí a náhlé pohyby velkých kamenných bloků. Beskydský pseudokras patří v kategorii pískovců k největším na světě. Jeskyně beskydského pseudokrasu jsou také důležitým zimovištěm netopýrů. Na území EVL je v dnešní době registrováno 67 pseudokrasových jeskyní, z toho 31 považujeme za významné (např. v oblasti Radhoště, Kněhyně, Čertova mlýna, Lysé hory).

**Geomorfologie:** Vnější Západní Karpaty – geomorfologické jednotky: Moravskoslezské Beskydy, Javorníky, Rožnovská brázda, Hostýnsko - vsetínská hornatina, Jablunkovská brázda, Podbeskydská pahorkatina, Bílé Karpaty.

**Reliéf:** Členitá hornatina s hlavním hřebenem a řadou postranních údolí. EVL Beskydy se rozkládá v nadmořské výšce 350 - 1324 m n. m., rozloha území je 1160 km<sup>2</sup>.

**Pedologie:** V území převažují hnědé půdy kyselé a podzolové.

**Krajinná charakteristika:** Převážně hornatá a lesnatá krajina. Jde o zachovalý přírodní a krajinný celek v nejvyšších karpatských pohořích na území ČR. Specifický krajinný ráz utváří členitý terén, vodní toky, vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu. Do současnosti je jádro Beskyd jen řidce osídleno s pastveckým horským typem hospodaření.

### **Biota**

**Vegetace:**

Území EVL Beskydy je z více než 70 % zalesněno. Lesní vegetaci tvoří především karpatské květnaté bučiny podsv. *Eu-Fagenion*(L5.1) rozkládající se v nadmořské výšce 400–500 m n. m. a acidofilní bučiny sv. *Luzulo-Fagion* (L5.4), které pokrývají zpravidla hřebenové polohy od 700–1000 m n. m., ale rovněž inverzní údolní

polohy. Převládající dřevinou je buk lesní (*Fagus sylvatica*), doprovázený nejvíce jedlí bělokorou (*Abies alba*), javorem klenem (*Acer pseudoplatanus*) a smrkem ztepilým (*Picea abies*).

Na nejvyšší vrcholy (Lysá hora, Smrk, Travný, Kněhyně, Velký Polom aj.) jsou vázány horské klimaxové (třtinové a papratkové) smrčiny sv. *Piceion abietis*(as.*Calamagrostio villosae-Piceetum abietisa Athyrio distentifolii-Piceetum abietis*;L9.1, L9.3), a to zhruba od výšky 950 m n. m. Horské smrčiny vznikají také jako náhradní společenstvo ve vytěžených imisních smrčinách. Dominantní dřevinou je zde přirozeně smrk ztepilý doprovázený jeřábem ptačím (*Sorbus aucuparia*), v nižších polohách a v příhodnějším klimatu ještě i javorem klenem a bukem lesním. V údolích s inverzním klimatem a stagnující hladinou podzemní vody jsou místy zachované rašelinné a podmáčené smrčiny sv. *Piceion abietis*(as. *Equiseto sylvatici-Piceetum abietisa Soldanello montanae-Piceetum abietis*;L9.2B).

Na prudkých svazích se maloplošně nachází suťové lesy sv. *Tilio-Acerion* (L4), přičemž nejrozšířenější je vegetace as.*Arunco dioici-Aceretum pseudoplatani*. Objevují se na lesních půdách často sycených svahovou vodou i na jemně skeletnatých půdách na hranách svahů. Suťové lesy přecházejí ve vyšších polohách v horské klenové bučiny sv. *Fagion sylvaticae* (L5.2) se zastoupením druhů vysokobylinných niv.

V nižších polohách se rozkládají společenstva západo-karpatských dubohabřin as.*Carici pilosae-Carpinetum* (L3.3B), do severní části Beskyd zasahují i polonské dubohabřiny sv. *Carpinion* (L3.2). V dnešní krajině se dubohabřiny zachovaly jen ve zbytcích, značná část zmizela v důsledku zkultivovalení krajiny a vlivem zemědělské činnosti člověka. Dnes převážně habrové lesy zaujmají jen malou část území EVL Beskydy, a to především na jejím jihozápadním okraji.

Úzké lemy zaříznutých údolí řek a potoků jsou dodnes zčásti osídleny společenstvy údolních jasanovo-olšových luhů sv. *Alnion incanae* (L2.2). Nejčastějšími zástupci stromového patra jsou přirozeně olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) a o. šedá (*A. incana*). Různé druhy vrb (*Salix spp.*), které v minulosti tvořily charakteristickou součást těchto společenstev (sv. *Salicion triandrae*), byly silně zredukovány úpravami toků, při nichž byly nejčastěji nahrazovány hlubokokorenými listnáči, především jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*). Na beskydských tocích dochází stále v závislosti na modifikaci koryta a zachovalosti hydrogeomorfologických procesů částečně ke tvorbě štěrkových náplavů. Náplavy zarůstají vrbovými křovinami (K2.2) sv. *Salicion eleagnos-daphnoides*, především vrbou nachovou (*Salix purpurea*), vzácně v. šedou (*Salix elaeagnos*) a v. líkovicovou (*S. daphnoides*). Štěrkové náplavy s třtinou pobřežní (*Calamagrostis pseudophragmites*;M4.3) sv. *Phalaridion* zůstaly zachovány především na řekách Ostravici, Morávce, méně Lomné a jen bodově na Rožnovské Bečvě. Na březích bystřin a na lesních prameništích v horských polohách jsou ojediněle zachovány horské olšiny sv. *Alnion incanae* (as. *Alnetum incanae*) s olší šedou (L2.1).

Jen maloplošně a izolovaně je zastoupena štěrbinová vegetace skal (S1.2). Roste zde řada kapradorostů, např. sleziníky (*Asplenium spp.*), puchýřník křehký (*Cystopteris fragilis*), osladič obecný (*Polypodium vulgare*), a významný je také výskyt mechovrstů a lišejníků (*Hedwigia ciliata*, *Umbilicaria hirsuta* aj.).

Náhradní vegetaci podmáčených stanovišť tvoří nevápnitá mechová slatinště sv. *Sphagno warnstorffii-Tomentypnion nitentis* (R2.2) a přechodová rašelinště sv. *Sphagno recurvi-Caricion canescens* (R2.3), která byla v minulosti z velké části odvodněna. Na vlhkých stanovištích sev současnou vyskytuje hojně eutrofní pcháčové louky sv. *Calthion palustris* s dominující vegetací as. *Cirsietum rivularis* (T1.5), tužebníková lada podsv. *Filipendulenion* (T1.6), či v menší míře vegetace vlhkých narušovaných půd (T1.10). Přirozeně vzácná jsou luční a lesní pěnovcová prameniště a druhově velmi bohatá vápnitá slatinště sv. *Calthion palustris*, *Caricion davallianae* a *Lycopodo europaei-Cratoneurion commutati* (R1.1, R1.3, R2.1). Naopak velmi častá jsou lesní prameniště bez tvorby pěnovců sv. *Caricion remotae* (R1.4). Podél potoků zůstávají ve zbytcích zachována vlhkomilná vysokobylinná společenstva. V nižších polohách zejména devětsilové lemy sv. *Petasition hybridi* (M5) s devětsemile lákařským (*Petasites hybridus*), ve vyšších polohách nastupuje devětsil bílý (*P. albus*), v horských polohách se ojediněle objevují subalpinské vysokobylinné nivy sv. *Adenostylion* (A4.2) a kapradinové nivy sv. *Dryopterido filicis-maris-Athyriion distentifolii* (A4.3).

V pestrému zastoupení travinobylinných společenstev dominují mezofilní ovsíkové louky sv. *Arrhenatherion* (T1.1), méně poháňkové pastviny sv. *Cynosurion* (T1.3). Jako pozůstatky rozsáhlé pastvy ovci jsou na svazích vyvinuty podhorské a horské smilkové trávníky sv. *Violion caninae* (T2.3A, T2.3B), často s roztroušenými keři jalovců obecných (*Juniperus communis*). Jedná se o pro území Beskyd charakteristické tzv. „jalovcové pasínky“. Jen vzácně se na chudých půdách vyvíjí podhorská a horská vřesoviště (T8.2B) sv. *Genisto pilosae-Vaccinion* s dominantním vřesem obecným (*Calluna vulgaris*). Pouze na bezlesých hřebenech v montánních polohách se vyvíjí výrazně ochuzená společenstva horských smilkových trávníků s alpinskými druhy blízká sv. *Nardo strictae-Agrostion tenuis* (T2.2) jinak z České republiky uváděného pouze z Krkonoš. Maloplošně se na výslunných jižních a východních svazích vyskytují širokolisté suché trávníky sv. *Cirsio-Brachypodion pinnati*, a to i s výskytem jalovce a orchidejí (T3.4A-D). Na mezích, okrajích cest a lesů jsou často zachovalé vysoké mezofilní a xerofilní křoviny sv. *Berberidion* (K3) s hlohými (*Crataegus spp.*), růžemi (*Rosa spp.*) a trnkou obecnou (*Prunus spinosa*).

- Oměj tuhý moravský (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*) – vytrvalá rostlina vázaná na stanoviště vlhkých až mírně podmáčených a prosvětlených biotopů, především lesních pramenišť, vysokobylinných niv, prosvětlených olšin, suťových lesů a devětsilových porostů v nivách potoků. Vyskytuje se v montánních polohách, v komplexech bučin a smrčin. Dosud evidovaných více než 200 lokalit je soustředěno do centrální části EVL Beskydy (tj. západní části Moravskoslezských Beskyd zahrnující masív Radhoště, Kněhyně, Čertova mlýna a Smrku – až po řeku Ostravici a dále také východní část masívu Veřovických vrchů). Celkovou dosud monitorovanou populaci tvoří kolem 30–35 000 rostlin (prýtů).
- Šikoušek zelený (*Buxbaumia viridis*) – tento krátkověký dvoudomý mech je v EVL Beskydy zaznamenán asi na desíce lokalit, a to jak v přírodě blízkých lesních porostech v rámci rezervací (např. PR Smrk), tak i v druhotných stejnověkých smrčinách (Javorníky). Substrátem jsou rozkládající se kmeny nebo pařezy jehličnanů (smrk, jedle).

#### Zoologická charakteristika:

Výskyt živočichů v Beskydech je do značné míry dán návazností horstev Beskyd na západoslovenská pohoří, s nimiž společně tvoří téměř souvisle zalesněný horský celek s celou škálou vegetačních stupňů a lesních typů. Významnou roli však sehrály i změny přírodního prostředí, které ve značné míře způsobil svou činností člověk. Díky tomu v Beskydech nacházíme bohatou faunu bezobratlých a neméně zajímavá je i fauna obratlovců.

K předmětům ochrany v EVL Beskydy patří následující druhy živočichů:

- lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*) - druh podkorního hmyzu závislý na určitém stádiu rozpadu dřeva. V EVL Beskydy se vyskytuje zejména v MZCHÚ, v případě dostatku odumírajícího dřeva ponechaného na lokalitě se však nachází i mimo rezervace (např. Jablunkovsko).
- rýhovec pralesní (*Rhysodes sulcatus*) - podkorní brouci závislí na určitém stádiu rozpadu dřeva. V Beskydech byli zjištěni v pralesní rezervaci Mionší a navazujících biotopech. Celkově se v ČR vyskytují velmi vzácně.
- střevlík hrbolatý (*Carabus variolosus*) – domovem tohoto hmyzího druhu jsou plošně rozsáhlá prameniště, často doprovázená rašeliněním, mnohdy v porostu olšin. V celých Beskydech se vyskytuje roztroušeně.
- velevrub tupý (*Unio crassus*) – tento zástupce měkkýšů je v současné době v EVL Beskydy zaznamenán pouze na jediné lokalitě, a to v bývalém mlýnském náhonu Obecnice v obci Hovězí. Populace tohoto živočicha je závislá na zajištění bezbariérové prostupnosti náhonu pro rybí osádku nezbytnou pro vývoj glochidií (pstruh obecný – *Salmo trutta*, střevle potoční – *Phoxinus phoxinus*, vranka obecná – *Cottus gobio* a pruhoploutvá – *C. poecilopus*, ouklejka pruhovaná – *Alburnoides bipunctatus*, jelec tloušť – *Squalius cephalus*).
- kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*) - vždy nacházela optimální životní podmínky na mnoha lokalitách EVL Beskydy. Doposud hojně se vyskytuje např. v pramenných oblastech Velkého a Malého Polomu, na Obidové, na Muroňce aj. Pro rozmnožování také často vyhledává vyjeté kolejí na nezpevněných cestách. V posledních letech silně ubývá, možná i v souvislosti s intenzivnějším suchem, ale především kvůli pokračujícímu zpevňování lesních cest, odvodňování jejich okolí a zavážení prohlubní s vodou (tzv. likvidace erozních rýh), prováděným organizacemi hospodařícími v lesích. Její výskyt se tak stává ostrůvkovitý.
- čolek karpatský (*Triturus montandoni*) - k rozmnožování využívá drobné tůně obdobně jako tůně horních částí neupravených toků s mírným spádem, nebo dnes i umělé vodní nádrže zbudované na původních podmáčených plochách. Jeho rozšíření v EVL Beskydy je plošné, avšak s nízkým počtem jedinců na drobných lokalitách, kterých v současnosti v důsledku sucha a zpevňování lesních cest dramaticky ubylo.
- netopýr velký (*Myotis myotis*) - letní kolonie osídlují půdní prostory kostelů ve Zděchově, Huslenkách a Valašské Bystřici. Populace čítá kolem 1 000 jedinců. Zimní kolonie nachází úkryty v podzemních jeskyních na Radhošti, Kněhyni, Čertově mlýně, Lysé hoře a v Pulčínských skalách. Sčítání letních i zimních kolonií tohoto druhu se na území EVL Beskydy provádí od r. 1993.
- vydra říční (*Lutra lutra*) - pravidelně se vyskytuje především v oblasti vodní nádrže Šance, Morávka, Stanovnice, dále také na Olši, Rožnovské a Vsetínské Bečvě, a to včetně jejich přítoků. Populace v současné době čítá 20 - 30 jedinců.
- rys ostrovid (*Lynx lynx*) - lokální populace rysa v EVL Beskydy je relativně stabilní, dochází v ní i k pravidelné reprodukci. Její početnost (okolo 10 jedinců, z nichž přibližně 1/3 má zde jen okraj svého domovského okrsku)

je však tak malá, že může trvale existovat jen v případě možnosti přeshraniční migrace jedinců ze sousedních států, kde se nacházejí stabilní životoschopné populace.

- medvěd hnědý (*Ursus arctos*) - na území EVL se medvěd hnědý v současnosti vyskytuje jen sporadicky. V posledních letech nebylo prokázáno jeho zimování ani rozmnožování. Ve většině případů je zaznamenávána pouze časově omezená migrace subadultních jedinců ze slovenské strany hranice. Tyto migrace jsou krátkodobé (max. několik týdnů) a spadají do období, kdy tzv. pěstouni opouštějí mateřskou skupinu (především letní a první podzimní měsíce). Každoročně na území EVL migruje maximálně do 5 jedinců. Z uvedeného je zřejmé, že výskyt medvěda hnědého v EVL je zcela závislý na početnosti jeho populace v sousedním Slovensku. V některých případech se stopy migrujících jedinců ztrácejí daleko od hranic se Slovenskem a osud zvířat není známý. Je možné, že se vrací zpět na Slovensko, ale existuje také možnost, že se stala obětí nelegálního lovu.

- vlk obecný (*Canis lupus*) – pravidelně potvrzován řídký výskyt několika jedinců. První novodobý výskyt vlků v CHKO Beskydy datujeme od r. 1994, kdy byli vlci poprvé pozorováni a začali působit škody na nedostatečně zabezpečených hospodářských zvířatech (ovce, kozy, malá telata). Od té doby byly škody způsobené vlky šetřeny prakticky každoročně. Avšak prvním oficiálně potvrzeným vlkem dle odborného vyšetření a testu DNA byla mladá vlčice usmracená v červenci r. 2012 motorovým vozidlem na silnici v lokalitě Domoraz - mezi obcemi Krhová a Hodslavice. Také v dalších letech byl v EVL Beskydy potvrzen výskyt vlků - snímky z fotopastí, rozbor trusu (DNA).

Monitoringem v únoru 2018 byl prokázán výskyt trojčlenné vlčí smečky (Javorníky) a výskyt samostatně se pohybujícího vlka (MS Beskydy). Nejpravděpodobnějším důvodem, proč je počet vlků v EVL Beskydy stále minimální, je pokračující nezákonné lov vlka.

Území Beskyd je součástí biotopu výše uvedených tří druhů velkých šelem, které sem migrují ze slovenských Karpat.

## 2. Stav EVL a předmětů ochrany

### 2.1 Předměty ochrany a jejich cílový stav

#### Stanoviště

##### **Kód předmětu ochrany: 3220**

**Název předmětu ochrany:** Alpínské řeky a bylinná vegetace podél jejich břehů

**Rozloha (ha):** 0,003

**Relativní rozloha (%):** 0

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

#### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu stanoviště a zlepšit jeho stav. Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu byl chybně uveden a neodpovídá skutečnosti při vyhlášení. Skutečný stav při vyhlášení byl „významná hodnota“ a tento stav je třeba zlepšit. Cílový stav stanoviště je představován štěrkovými náplavy s druhově chudou vegetací iniciálních stadií bylinné vegetace (např. s druhy *Epilobium dodonaei* nebo *Equisetum variegatum*) a vegetace s třtinou pobřežní. S vhodnými hydrogeomorfologickými vlastnostmi toku. Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. V současné době je stanoviště degradováno především nevhodnými vodohospodářskými úpravami.

##### **Kód předmětu ochrany: 3240**

**Název předmětu ochrany:** Alpínské řeky a jejich dřeviná vegetace s vrbovou šedou (*Salix elaeagnos*)

**Rozloha (ha):** 11,4821

**Relativní rozloha (%):** 0,01

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** významná hodnota

#### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a zlepšit stav předmětu ochrany na úroveň z doby vyhlášení EVL. Jde především o ochranu přirozených hydrogeomorfologických vlastností vodních toků nezbytných pro existenci a obnovu štěrkových náplavů s různě zapojenou křovinnou vegetací s vrbami *Salix elaeagnos*, *S. purpurea* a vzácně *S. daphnoides*. Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. V současné době je stanoviště degradováno především nevhodnými vodohospodářskými úpravami.

##### **Kód předmětu ochrany: 5130**

**Název předmětu ochrany:** Formace jalovce obecného (*Juniperus communis*) na vřesovištích nebo vápnitých trávnících

**Rozloha (ha):** 10,9011

**Relativní rozloha (%):** 0,01

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** významná hodnota

#### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a zlepšit stav předmětu ochrany na úroveň z doby vyhlášení EVL pomocí pravidelného managementu.

U biotopu Širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a s jalovcem obecným (*Juniperus communis*) zachovat zapojené až mezernaté druhově bohaté trávníky s dominancí válečky prapořité (*Brachypodium pinnatum*), s větším množstvím širokolistých vytrvalých bylin, kde se velmi vzácně vyskytuje sveřep vzpřímený (*Bromus erectus*). Výrazně je zde zastoupen jalovec obecný a dále druhy čeledi *Orchidaceae*, zejména vstavač mužský (*Orchis mascula*), prstnatec bezový (*Dactylorhiza sambucina*) a vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*).

U biotopu Sekundární podhorská a horská vřesoviště s výskytem jalovce obecného (*Juniperus communis*) je cílový stav představován porosty s dominantou vřesu obecného a brusnice borůvky (*Vaccinium myrtillus*) nebo místy s b. brusinky (*V. vitis-idaea*). S přítomností jalovce obecného a bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů.

Stanoviště cílového stavu nedosahuje, pomísto je degradováno zejm. zárustem a změnou vegetačního složení, což je důsledkem upuštění od vhodného způsobu obhospodařování.

## **Kód předmětu ochrany: 6210**

**Název předmětu ochrany:** Polopřrozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*)

**Rozloha (ha):** 13,8645

**Relativní rozloha (%):** 0,01

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a zlepšit stav předmětu ochrany na úroveň z doby vyhlášení EVL pomocí vhodného managementu.

Jedná se o zapojené až mezernaté trávníky s dominancí válečky prapořité, jen velmi vzácně sveřepu vzpřímeného. Jsou to druhově bohaté porosty, s větším množstvím širokolistých vytrvalých bylin. Ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*) může být pouze přimísen, bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. Stanoviště cílového stavu nedosahuje, pomístně je degradováno zejm. zárustem a změnou vegetačního složení, což je důsledkem upuštění od vhodného způsobu obhospodařování.

## **Kód předmětu ochrany: 6230 \***

**Název předmětu ochrany:** Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech)

**Rozloha (ha):** 647,6183

**Relativní rozloha (%):** 0,54

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** dobrá hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a zlepšit stav předmětu ochrany na úroveň z doby vyhlášení EVL pomocí vhodného managementu. Horské a podhorské louky s dominancí smilky tuhé (*Nardus stricta*) a s dalšími druhy trav jako kostřava červená (*Festuca rubra* agg.) a psineček obecný (*Agrostis capillaris*). Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. Stanoviště cílového stavu nedosahuje, pomístně je degradováno zejm. zárustem a změnou vegetačního složení, což je důsledkem upuštění od vhodného způsobu obhospodařování.

## **Kód předmětu ochrany: 6430**

**Název předmětu ochrany:** Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně

**Rozloha (ha):** 146,577

**Relativní rozloha (%):** 0,12

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** dobrá hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a zlepšit stav předmětu ochrany na úroveň z doby vyhlášení EVL.

Jedná se o zapojené porosty s dominantním devětsilem lékařským a d. Kablíkové (*P. kablikianus*) pro biotop Devětsilové lemy horských potoků, vysokobylinný porost s dominancí tužebníku jilmového (*Filipendula ulmaria*) pro biotop Vlhká tužebníková lada, středně bohaté zapojené porosty s omějem pestrým (*Aconitum variegatum*) a o. tuhým moravským (*A. firmum* s. *moravicum*) pro biotop Subalpínské vysokobylinné nivy a s papratkou horskou (*Athyrium distentifolium*) a kapradí samcem (*Dryopteris filix-mas*) pro biotop Subalpínské kapradinové nivy. Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů rostlin. Stanoviště cílového stavu nedosahuje, zejména hůře přístupné partie jsou dlouhodobě zanedbané a degradované, některé části stanovišť jsou negativně ovlivňovány prováděním lesnického hospodaření v jejich blízkosti.

## **Kód předmětu ochrany: 6510**

**Název předmětu ochrany:** Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*)

**Rozloha (ha):** 9317,3263

**Relativní rozloha (%):** 7,74

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** dobrá hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a zlepšit stav předmětu ochrany na úroveň z doby vyhlášení EVL pomocí vhodného managementu. Jsou to louky nížin a pahorkatin s dominantním ovsíkem vyvýšeným nebo podhorské louky, ve kterých převažují mezofilní trávy nižšího vzhledu, např. psineček obecný, tomka vonná (*Anthoxanthum*

*odoratum*), kostřava červená a trojštět žlutavý (*Trisetum flavescens*). Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. Stanoviště cílového stavu nedosahuje, pomístně je degradováno intenzivnějším využíváním v dostupných lokalitách a upuštěním od obhospodařování v méně přístupných lokalitách.

### Kód předmětu ochrany: 7220 \*

**Název předmětu ochrany:** Petrifikující prameny s tvorbou pěnovců (*Cratoneurion*)

**Rozloha (ha):** 0,9379

**Relativní rozloha (%):** 0

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** dobrá hodnota

#### Cílový stav předmětu ochrany:

Zachovat rozlohu a zlepšit stav předmětu ochrany na úroveň z doby vyhlášení EVL pomocí vhodného managementu. Cílovým stavem pro biotop Luční pěnovcová prameniště je světlomilná vegetace s druhy jako ostřice rusá (*Carex flava agg.*) nebo suchopýr širolistý (*Eriophorum latifolium*) a pro biotop Lesní pěnovcová prameniště porost s dominancí mechového patra s mechy hrubožebrec proměnlivý (*Cratoneuron commutatum*) či pobřežnice vápnomilná (*Pellia endiviifolia*). Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. Stanoviště cílového stavu nedosahuje, pomístně je degradováno upuštěním od obhospodařování v minulosti, nebo degradováno okolním prostředím ve prospěch acidofytů.

### Kód předmětu ochrany: 7230

**Název předmětu ochrany:** Zásaditá slatiniště

**Rozloha (ha):** 3,3851

**Relativní rozloha (%):** 0

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

#### Cílový stav předmětu ochrany:

Zachovat rozlohu stanoviště a zlepšit jeho stav oproti stavu při zařazení do EVL. Stav předmětu ochrany při zařazení do EVL byl chybně uveden a neodpovídá skutečnosti při zařazení. Skutečný stav při zařazení byl „významná hodnota“ a tento stav je třeba zlepšit. Jedná se o minerotrofní rašelinště s ostřicovo-mechovou vegetací a dominujícími šáchorovitými rostlinami. Ve fyziognomii se uplatňují mokřadní ostřice (např. *Carex panicea*, *C. nigra* a *C. echinata*) a suchopýry (*Eriophorum spp.*). Rašeliníky zcela chybí v důsledku velkého množství minerálů a iontů ve vodě, která zásobuje slatiniště. Mechové patro je tvořeno převážně zástupci čeledi *Amblystegiaceae*. Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. V současné době je stanoviště degradováno především změnami ve vodním režimu a s tím souvisejícím poklesem hladiny podzemní vody (umělé odvodnění, dlouhotrvající sucha) a upouštěním od tradičního hospodaření.

### Kód předmětu ochrany: 8220

**Název předmětu ochrany:** Chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů

**Rozloha (ha):** 14,1505

**Relativní rozloha (%):** 0,01

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** významná hodnota

#### Cílový stav předmětu ochrany:

Zachovat rozlohu a stav předmětu ochrany jako při vyhlášení EVL. Cílový stav porostů určují drobné acidotolerantní kapradiny, např. sleziníky (*Asplenium spp.*), puchýřník křehký, osladič obecný i kapradiny robustnější, např. kapraď samec nebo kapradina laločnatá (*Polystichum aculeatum*). Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů.

### Kód předmětu ochrany: 8310

**Název předmětu ochrany:** Jeskyně nepřístupné veřejnosti

**Rozloha (ha):** 0,2469

**Relativní rozloha (%):** 0

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

#### Cílový stav předmětu ochrany:

Cílem je udržet rozlohu a stav stanoviště na úrovni v době vyhlášení EVL, tzn. jeskyně v dobrém stavu, uchráněné před vnějšími negativními vlivy (např. turistika nebo amatérské vstupy).

## **Kód předmětu ochrany: 9110**

**Název předmětu ochrany:** Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*

**Rozloha (ha):** 11917,7922

**Relativní rozloha (%):** 9,9

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu jako v době při vyhlášení EVL a zlepšit stav předmětu ochrany oproti stavu při vyhlášení EVL. Cílový stav je představován mozaikou strukturně bohatých bučin se zastoupením buku lesního a dalších dřevin přirozené dřevinné skladby. V bylinném patře pak s druhy jako například bika bělavá (*Luzula luzuloides*) nebo metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*). Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů. V současné době je značná část porostů stejnověkého charakteru.

## **Kód předmětu ochrany: 9130**

**Název předmětu ochrany:** Bučiny asociace *Asperulo - Fagetum*

**Rozloha (ha):** 8209,7983

**Relativní rozloha (%):** 6,82

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Udržet rozlohu stanoviště z doby vyhlášení a zlepšit stav stanoviště oproti úrovni v době vyhlášení, tzn. vhodnými opatřeními dosáhnout všeestranně diferencovaných a strukturně bohatých lesů s převahou buku lesního, jedle bělokoré a dalších dřevin přirozené druhové skladby. V bylinném patře se vyskytuje kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), svízel vonný (*Galium odoratum*) nebo například violka lesní (*Viola reichenbachiana*). Porosty jsou typicky bez přítomnosti expanzivních a invazních druhů. V současné době se v EVL vyskytují porosty stejnověkého charakteru s ustupujícím zastoupením jedle a přiměřených listnatých dřevin.

## **Kód předmětu ochrany: 9140**

**Název předmětu ochrany:** Středoevropské subalpínské bučiny s javorem (*Acer*) a šťovíkem horským (*Rumex arifolius*)

**Rozloha (ha):** 134,5518

**Relativní rozloha (%):** 0,11

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a stav PO jako při vyhlášení EVL, to znamená zapojené listnaté porosty s dominancí buku lesního a javoru klenu a s dalšími dřevinami přirozené druhové skladby jako například s příměsí smrku ztepilého nebo jilmu drsného (*Ulmus glabra*).

Bylinné patro je bohaté, se zastoupením druhů jako je papratka horská. Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů.

## **Kód předmětu ochrany: 9170**

**Název předmětu ochrany:** Dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum*

**Rozloha (ha):** 902,5965

**Relativní rozloha (%):** 0,75

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** dobrá hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a stav PO jako v době při vyhlášení EVL. Cílem jsou všeestranně diferencované a strukturně bohaté lesy s převahou dubu letního (*Quercus robur*) a habru obecného (*Carpinus betulus*), místy s příměsí dalších dřevin přirozené dřevinné skladby. V bylinném patře pak s druhy jako kopytník evropský (*Asarum europaeum*), svízel vonný nebo jaterník podléška (*Hepatica nobilis*), bez přítomnosti expanzivních a invazních druhů.

## **Kód předmětu ochrany: 9180 \***

**Název předmětu ochrany:** Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích

**Rozloha (ha):** 761,2043

**Relativní rozloha (%):** 0,63

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** vynikající hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a stav PO jako v době při vyhlášení EVL. Cílový stav je představován pestrou mozaikou strukturně bohatých suťových lesů s převahou javoru klenu, buku lesního, jedle bělokoré a dalších dřevin přirozené dřevinné skladby. V bylinném patře pak s druhy jako je například pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), měsíčnice vytrvalá (*Lunaria rediviva*) nebo udatná dvoudomá (*Aruncus vulgaris*). Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů.

## **Kód předmětu ochrany: 91E0 \***

**Název předmětu ochrany:** Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

**Rozloha (ha):** 268,9612

**Relativní rozloha (%):** 0,22

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** dobrá hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a stav PO jako při vyhlášení EVL. Udržet vyhovující vodní poměry s možností rozlivu vodních toků do pravidelně zaplavovaných stanovišť. Cílem je zachování charakteru níže položených nivních porostů s dominantním zastoupením olše lepkavé, vrba (*Salix spp.*), jasanu ztepilého a s příměsí střemchy obecné (*Prunus padus*), dubu letního, javoru klenu, s výraznou vertikální diferenciací a s přítomností vlhkomilných druhů rostlin jako žluťucha orlíčkolistá (*Thalictrum aquilegiifolium*), prvosenka vyšší (*Primula elatior*), a blatouch bahenní (*Caltha palustris*). Na březích bystřin a na lesních prameništích v horských polohách zachovávat ojediněle se vyskytující horské olšiny s olší šedou a menším zastoupením javoru klenu, vrby jívy (*Salix caprea*) či smrku ztepilého. V podrostu se zde vyskytují jak vlhkomilné druhy (např. *Chaerophyllum hirsutum* a *Crepis paludosa*), tak druhy subalpínské vysokobylinné vegetace (*Doronicum austriacum*). Bez přítomnosti invazních a expanzivních druhů.

## **Kód předmětu ochrany: 9410**

**Název předmětu ochrany:** Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*)

**Rozloha (ha):** 925,1316

**Relativní rozloha (%):** 0,77

**Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu:** dobrá hodnota

### **Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat rozlohu a stav PO jako při vyhlášení EVL. Cílem jsou prostorově a věkově rozrůzněné porosty s přirodě blízkou dřevinnou skladbou (etážovitost u skupin s větší výměrou nebo střídání skupin různého věku s menší výměrou v rámci porostu), bez expanzivních a invazních druhů. Porosty jsou složené z druhů dřevin, jako je smrk ztepilý nebo jeřáb ptačí s příměsí dalších dřevin přirozené dřevinné skladby. V bylinném patře pak se zastoupením druhů jako např. třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*).

\* označuje prioritní stanoviště

## Druhy

**Název předmětu ochrany: oměj tuhý moravský *Aconitum firmum* subsp. *moravicum***

**Kód předmětu ochrany: 4109**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	600	600	jedinci		100 % ≥ p > 15 %	vynikající zachování	populace není izolovaná, ale je na okraji areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Na lokalitě se v současnosti vyskytuje cca 30–35 000 prýtů. Cílem je toto množství udržet.

**Název předmětu ochrany: kuňka žlutobřichá *Bombina variegata***

**Kód předmětu ochrany: 1193**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	přítomná	100 % ≥ p > 15 %	dobré zachování	populace není izolovaná, leží uvnitř areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Cílem je zachovat stav populace předmětu ochrany na úrovni z doby vyhlášení EVL prostřednictvím zachování vhodných biotopů jeho výskytu. Tzn. v rámci celé EVL, zejména pak na lokalitách, kde byl výskyt ověřen (viz kap. 1.4 Biota a příloha 6.5 - Rámcová směrnice č. 14 péče o druh) je cílem zachovat drobné nevysychající tůně, vyjeté koleje, zavodněné příkopy u lesních cest, kaluže, kaliště udržovaná aktivitou zvěře, prameniště se stojatou vodou, zvodnělé prohlubně po vývratech stromů a na vhodných místech vytvářet tůnky vyhovujících parametrů.

**Název předmětu ochrany: šikoušek zelený *Buxbaumia viridis***

**Kód předmětu ochrany: 1386**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	přítomná	100 % ≥ p > 15 %	dobré zachování	populace není izolovaná, leží uvnitř areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachování stavu předmětu ochrany na úrovni z doby vyhlášení EVL. Jedná se o stabilizovanou populaci vyskytující se roztroušeně na více místech v rámci EVL.

**Název předmětu ochrany: vlk obecný \* *Canis lupus*****Kód předmětu ochrany: 1352**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	velmi vzácná	100 % ≥ p > 15 %	dobré zachování	populace není izolovaná, ale je na okraji areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Cílem je zlepšit početní stav druhu v EVL oproti stavu při vyhlášení – tj. vytvořit podmínky pro trvalou existenci populace vlka obecného v EVL Beskydy.

**Název předmětu ochrany: střevlík hrbolatý *Carabus variolosus*****Kód předmětu ochrany: 4014**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	vzácná	100 % ≥ p > 15 %	vynikající zachování	populace není izolovaná, leží uvnitř areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Cílem je zachovat stav populace předmětu ochrany na úrovni z doby vyhlášení EVL prostřednictvím zachování vhodných biotopů jeho výskytu roztroušeně v rámci celé EVL (podmáčené zrašelinělé úseky, drobné vodní toky a jejich okolí, prameniště, močály, rašeliniště a zvodnělé úseky v příkopech podél lesních cest). V těchto biotopech je cílem zachovat stávající vodní režim a zajistit dostatek úkrytů k přezimování (zajistit dostatečné množství mrtvého dřeva).

**Název předmětu ochrany: lesák rumělkový *Cucujus cinnaberinus*****Kód předmětu ochrany: 1086**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	běžná	2 % ≥ p > 0 %	vynikající zachování	populace není izolovaná, leží uvnitř areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachování stavu předmětu ochrany na úrovni z doby vyhlášení EVL prostřednictvím zachování stavu jeho biotopu. Na lokalitách jeho výskytu (zejména v MZCHÚ - viz příloha 6.5 - Rámcová směrnice č. 17 péče o druh, a na Jablunkovsku) je cílem zachovat kontinuální výskyt dostatečného množství padlých i částečně živých stojících stromů ve vhodném stádiu rozpadu - dřevo s červenou hniliobou.

**Název předmětu ochrany: vydra říční *Lutra lutra*****Kód předmětu ochrany: 1355**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	vzácná	100 % ≥ p > 15 %	průměrné nebo omezené zachování	populace není izolovaná, ale je na okraji areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachování stavu předmětu ochrany na úrovni z doby vyhlášení EVL, tj. zachování populace o velikosti min. 15 jedinců.

**Název předmětu ochrany: rys ostrovid *Lynx lynx*****Kód předmětu ochrany: 1361**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	vzácná	100 % ≥ p > 15 %	dobré zachování	populace není izolovaná, ale je na okraji areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Cílem je zachovat početní stav druhu z doby vyhlášení EVL – tj. zajistit podmínky pro trvalou existenci cca 10 jedinců rysa ostrovida v EVL Beskydy.

**Název předmětu ochrany: netopýr velký *Myotis myotis*****Kód předmětu ochrany: 1324**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	vzácná	15 % ≥ p > 2 %	dobré zachování	populace není izolovaná, leží uvnitř areálu rozšíření druhu	dobrá hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachovat stav předmětu ochrany jako při vyhlášení EVL - letní kolonie v celkové početnosti tisíce jedinců a zimní kolonie v celkové početnosti tisíce jedinců.

**Název předmětu ochrany: rýhovec pralesní *Rhynchosciurus sulcatus*****Kód předmětu ochrany: 4026**

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	vzácná	100 % ≥ p > 15 %	vynikající zachování	populace není izolovaná, leží uvnitř areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachování stavu předmětu ochrany na úrovni z doby vyhlášení EVL prostřednictvím zachování stavu jeho biotopu. Tzn. na lokalitách jeho výskytu (NPR Mionší a navazující lesní porosty) je cílem zachování přirozených druhově bohatých lesů pralesovitého charakteru s vysokým podílem mrtvého dřeva v různém stupni rozkladu.

**Název předmětu ochrany: čolek karpatský *Triturus montandoni***

**Kód předmětu ochrany:** 2001

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	vzácná	100 % ≥ p > 15 %	dobré zachování	populace není izolovaná, ale je na okraji areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachování stavu předmětu ochrany na úrovni z doby vyhlášení EVL prostřednictvím zachování vhodných biotopů jeho výskytu. Tzn. v rámci celé EVL je cílem zachovat drobné nevysychající tůně, vyjeté koleje v lesních cestách, zavodněné příkopy u lesních cest, kaluže, prameniště se stojatou vodou, zvodnělé prohlubně po vývratech stromů.

**Název předmětu ochrany: velevrub tupý *Unio crassus***

**Kód předmětu ochrany:** 1032

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	přítomná	15 % ≥ p > 2 %	dobré zachování	populace není izolovaná, leží uvnitř areálu rozšíření druhu	dobrá hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Zachování stavu druhu na stávající lokalitě v náhonu Obecnice v početnosti asi 1500–2500 jedinců.

**Název předmětu ochrany: medvěd hnědý \* *Ursus arctos***

**Kód předmětu ochrany:** 1354

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu

<b>Populace</b>	<b>Min</b>	<b>Max</b>	<b>Jednotka</b>	<b>Kategorie</b>	<b>Podíl populace</b>	<b>Zachovalost</b>	<b>Izolace</b>	<b>Celkové hodnocení</b>
stálá populace	-	-	-	velmi vzácná	100 % ≥ p > 15 %	dobré zachování	populace není izolovaná, ale je na okraji areálu rozšíření druhu	vynikající hodnota

**Cílový stav předmětu ochrany:**

Cílem je zlepšit početní stav druhu v EVL – tj. vytvořit podmínky pro trvalý výskyt medvěda hnědého v EVL Beskydy (klidové oblasti s pestrou škálou habitatů zajišťující dostatek úkrytů, potravy apod.).

\* označuje prioritní druh

## 2.2 Nároky předmětů ochrany

### Stanoviště

#### **Kód předmětu ochrany: 3220**

**Název předmětu ochrany:** Alpínské řeky a bylinná vegetace podél jejich břehů

##### **Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop M4.3 Štěrkové náplavy s třtinou pobřežní (*Calamagrostis pseudophragmites*). Jedná se o zapojené, druhově chudé porosty často s výskytem třtiny pobřežní, dosahující výšky až 150 cm. V bylinném patře se mohou s větší pokryvností uplatňovat i devětsil lékařský a d. kablíkové, v nižších polohách bývá zastoupena jako dominanta také chrastice rákosovitá, která už ale indikuje přechod k bahnitým říčním náplavům. V rozsáhlých porostech se může objevovat i pod čistírnami odpadních vod. Tehdy se jedná o nežádoucí výskyt značící škodlivé obohacení vody v toku žvinami z čistírny. V řídkém a nepravidelně vyvinutém keřovém patře je nejčastějším druhem vrba nachová, kterou většinou doprovází vrba šedá. V závislosti na rychlosti sukcese vegetace a opětovném narušování rozlišujeme štěrkové náplavy téměř bez vegetace (M4.1), náplavy s různě zapojenou bylinnou vegetací (M4.3) až po ty s porostem dřevin, většinou keřových vrb (K2.2). Velké strukturně rozrůzněné náplavy mohou hostit několik různých vegetačních typů zároveň.

Rostlinná společenstva osídloují štěrkopískové lavice na březích řek a štěrkové náplavy v korytech toků v montánním a submontánním stupni na místech s vhodnými podmínkami pro sedimentaci unášeného materiálu. Při korytotvorných průtocích dochází často k destrukci porostů vodou a unášeným štěrkem. Porosty ustupují při výraznějším zastínění. Vrby zpravidla přežívají i v zástinu, ale vytahují se do výše stromového patra. Jsou-li štěrkové náplavy zatažené vegetací a zastíněné, celá řada druhů, včetně vrb, ztrácí vhodné podmínky k rozmnожování.

Společenstva jsou ohrožena, resp. ničena regulací vodních toků (a to jak stávající – přetravávající nežádoucí vliv, tak novými nevhodnými úpravami) vedoucí ke změnám ve splaveninovém režimu, tzv. protipovodňovými opatřeními spojenými s těžbou nánosů, úpravou břehů a koryt toků, odběry vody, nevhodnými zásahy do koryt po povodních (často renaturalizovaných). Velmi škodlivá je eutrofizace přirozeně oligotrofních vod, na které se ve velké míře podílí ČOV, včetně načítání jejich vlivu směrem dolů po toku (povodí). Stále, přesto, že je zcela zřejmá, uniká pozornosti skutečnost, že nestačí chránit jen vlastní štěrkové lavice a náplavy v místě výskytu společenstev, ale i procesy při nichž materiál potřebný pro tvorbu náplavových ekosystémů vzniká. To se děje často na místech značně vzdálených od vlastních chráněných stanovišť.

Pro ochranu stanovišť je naprosto nezbytný systémový přístup spočívající v ochraně celého říčního systému a „říčních“ procesů (vznik, pohyb a ukládání splavenin, překládání koryt, sezónní rozkolísanost průtoků).

#### **Kód předmětu ochrany: 3240**

**Název předmětu ochrany:** Alpínské řeky a jejich dřevinná vegetace s vrbou šedou (*Salix elaeagnos*)

##### **Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop K2.2 Vrbové křoviny štěrkových náplavů. Jsou to pobřežní porosty křovitých vrb dosahující výšky 3(-5) m. V keřovém patře se uplatňují vrba lýkovcová, vrba šedá, v. křehká (*S. fragilis*), v. nachová, méně v. trojmužná (*S. triandra*), z dalších dřevin také olše šedá, bříza bělokora (*Betula pendula*), často i borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Jednotka zahrnuje jak sukcesně pokročilejší porosty s dobře vyvinutým keřovým i bylinným patrem, tak mladé, nestabilizované porosty představující iniciální stadia sukcese křovin na čerstvě vytvořených štěrkových lavicích, které mají jen malou pokryvnost bylinného patra. V bylinném patře se uplatňují vlhkomoilné a ruderální druhy z okolní vegetace nebo různé druhy splavené z vyšších poloh. Druhové složení vegetace může být proměnlivé podle toho, které druhy zrovna uvolňují v čase po povodni (tedy vzniku nových stanovišť na štěrkových náplavech) semena. V závislosti na rychlosti sukcese vegetace a opětovném narušování rozlišujeme štěrkové náplavy téměř bez vegetace (M4.1), náplavy s různě zapojenou bylinnou vegetací (M4.3) až po ty s porostem dřevin, většinou keřových vrb (K2.2). Velké strukturně rozrůzněné náplavy mohou hostit několik různých vegetačních typů zároveň.

Vegetace osídluje relativně vyvýšené polohy na mladých i starších štěrkových a štěrkopískových říčních náplavech jak v korytech toků, tak na pobřežních štěrkových lavicích. Oproti štěrkovým náplavům bez keřové vegetace je půdotvorný proces zpravidla pokročilejší, s akumulací jemnozemě a humusu. Často je však rozdíl dán jen stářím říčních náplavů (délkou sukcese). Nižě položené části štěrkových náplavů se nepravidelně obnovují při vyšších a vysokých stavech vody nebo při větších neperiodických povodních z přívalových srážek. K přeplavování a destrukci vyšších částí náplavů s keřovou vegetací dochází řidčeji.

Společenstva jsou ohrožena, resp. ničena regulací vodních toků vedoucí ke změnám v sedimentačním režimu, tzv. protipovodňovými opatřeními spojenými s těžbou nánosů, úpravou břehů a koryt toků, nevhodnými zásahy do koryt po povodních (často renaturalizovaných). Velmi škodlivá je eutrofizace, přirozeně oligotrofních vod, na které se ve velké míře podílejí ČOV, včetně načítání jejich lalu směrem dolů po toku (povodí). Stále, přesto, že je zcela zřejmá, uniká pozornosti skutečnost, že nestačí chránit jen vlastní štěrkové lavice a náplavy v místě výskytu společenstev, ale i procesy při nichž materiál potřebný pro tvorbu náplavových ekosystémů vzniká. To se děje často na místech značně vzdálených od vlastní chráněné vegetace.

Pro ochranu stanovišť je naprosto nezbytný systémový přístup spočívající v ochraně celého říčního systému a „říčních“ procesů (vznik, pohyb a ukládání splavenin, překládání koryt, sezónní rozkolísanost průtoků).

## Kód předmětu ochrany: 5130

**Název předmětu ochrany:** Formace jalovce obecného (*Juniperus communis*) na vřesovištích nebo vápnitých trávnících

**Popis nároků předmětu ochrany:**

Stanoviště je zde zastoupeno biotopy T3.4B a T8.2B.

T3.4B Širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a s jalovcem obecným (*Juniperus communis*).

Zapojené až mezernaté trávníky s dominancí válečky prapořité, jen velmi vzácně sveřepu vzpřímeného. Jsou druhově bohaté, s větším množstvím širokolistých vytrvalých bylin. Často jsou zastoupeny druhy čeledi *Orchidaceae*, zejména vstavač mužský, prstnatec bezový a vemeník dvoulistý. Výrazně je zde zastoupen jalovec obecný. Tento typ trávníků se nachází většinou na mírnějších jižních-jihovýchodních svazích. Lokality byly v minulosti zpravidla přepásány ovci a vypalovány za jarních přímrazků (likvidace stařiny a přerostlých jalovců). Při neobhospodařování pastviny zarůstají expandující válečkou. Nutné je zajistit pravidelnou péči o luční porosty extenzivní pastvou a výřezem náletu (jako náhradní či doplňkový management lze využít seč).

T8.2B Sekundární podhorská a horská vřesoviště s výskytem jalovce obecného (*Juniperus communis*) Vegetace vřesovišť na kyselých půdách, vzniklá po odlesnění v místech acidofilních bučin, borů a horských smrčin nebo na opuštěných pastvinách, s vřesem obecným, často s brusnicí borůvkou, která v degradačních stádiích vegetace dominuje a místy s b. brusinkou. Teplomilné bylinky chybějí, místo nich se vyskytují druhy acidofilních lesů, např. metlička křivolaká a horských pastvin, zejm. smilka tuhá a mochna nátržník (*Potentilla erecta*). Často hostí populace orchidejí – prstnatce bezového a vemeníku dvoulistého. Silně bývá vyvinuto mechové patro (*Cladonia* spp., *Pleurozium schreberi*, *Polytrichum commune*, *Ptilidium ciliare* aj.). Při neobhospodařování zarůstají borůvkou a hasivkou orličí (*Pteridium aquilinum*). Pravidelná péče spočívá především v extenzivní pastvě ovcí spojené se zmlazováním vřesu.

## Kód předmětu ochrany: 6210

**Název předmětu ochrany:** Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*)

**Popis nároků předmětu ochrany:**

Stanoviště je zde zastoupeno biotopem T3.4D Širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (*Juniperus communis*). Jedná se o zapojené až mezernaté trávníky s dominancí válečky prapořité, jen velmi vzácně sveřepu vzpřímeného. Jsou druhově bohaté, s větším množstvím širokolistých vytrvalých bylin. Často jsou zastoupeny druhy čeledi *Orchidaceae*, zejména vstavač mužský, prstnatec bezový, vemeník dvoulistý. Tento typ trávníků se nachází většinou na mírnějších jižních-jihovýchodních svazích. Lokality byly v minulosti zpravidla přepásány ovci a vypalovány za jarních přímrazků. Při neobhospodařování pastviny zarůstají expandující válečkou. Vhodným managementem pro dané stanoviště je přepásání s doplňkovou sečí.

## Kód předmětu ochrany: 6230 \*

**Název předmětu ochrany:** Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech)

### Popis nároku předmětu ochrany:

Stanoviště je zde zastoupeno biotopy T2.2, T2.3A a T2.3B.

#### T2.2 Horské smilkové trávníky s alpínskými druhy

Horské louky se vyskytují na odlesněných hřebenech v polohách od 800 m n. m., kde vznikly druhotně po odlesnění horských bučin a smrčin. V krátkostébelných porostech dominují trávy, především kostřava červená, smilka tuhá, psineček obecný. Potkávají se zde oligotrofní i mezofilní luční druhy, kterým vyhovují živinami chudá stanoviště. Přítomny jsou také horské druhy jako např. kakost lesní (*Geranium sylvaticum*), bojínek švýcarský (*Phleum alpinum*), kýchavice bílá Lobelova (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*) a vzácně mochna zlatá (*Potentilla aurea*). V degradačních stádiích se uplatňuje především lipnice širolistá (*Poa chaixii*), metlička křivolaká a borůvka. Biotop je ohrožen především zánikem hospodaření. K udržení společenstev je nutná pravidelná pastva nebo seč, někdy i přihnojování. Horské smilkové trávníky s alpínskými druhy vyskytující se v Beskydech jsou velmi ochuzenou variantou tohoto společenstva, které je pro Českou republiku udáváno pouze z Krkonoš.

T2.3A a B Podhorské až horské smilkové trávníky s jalovcem a bez jalovce obecného (*Juniperus communis*). Vegetace tvořená smilkou tuhou a dalšími druhy trav, např. trojzubcem poléhavým (*Danthonia decumbens*), k. červenou, psinečkem obecným, místy i kostřavou vláskovitou (*Festuca capillata*). Z dalších travin jsou zastoupeny např. ostřice kulkonosná (*Carex pilulifera*) a bika ladní (*Luzula campestris*). Traviny jsou doprovázeny mnoha bylinami, např. svízelem nízkým (*Galium pumilum*), bedrníkem obecným (*Pimpinella saxifraga*), vítodem obecným (*Polygonum vulgaris*), mateřídouškou vejčitou (*Thymus pulegioides*) a violkou psí (*Viola canina*). Zastoupeny bývají také orchideje, především prstnatec bezový a vemeník dvoulistý. V případě biotopu T2.3A se rozptýleně vyskytují keře jalovce obecného (*Juniperus communis*). Většinou jde o bývalé či aktivní pastviny (pastva ovcí), tj. porosty v optimálním stavu rozvolněné a narušované. Nejčastěji jsou vyvinuty na málo úživných půdách kamenitých svahů. Vyskytují se nejčastěji v sušších svahových polohách, vzácněji na střídavě vlhkých místech v plochých terénech, často na obvodu rašelinových luk (zde se pak objevuje např. všivec lesní – *Pedicularis sylvatica*). Optimum výskytu je v submontánním a montánním stupni. Biotop je ohrožen neobhospodařováním pastvin, jejich zarůstáním a zalesňováním. K udržení těchto společenstev je nutná pravidelná pastva, kterou lze doplňovat sečí.

## Kód předmětu ochrany: 6430

**Název předmětu ochrany:** Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně

### Popis nároku předmětu ochrany:

Stanoviště je zde zastoupeno biotopy A4.2, A4.3, M5 a T1.6.

#### Subalpínské vysokobylinné nivy (A4.2)

Travinobylinné porosty, jejichž typický vzhled utvářejí statné druhy širokolistých bylin, např. oměj tuhý moravský, oměj pestrý, krabilice chlupatá (*Chaerophyllum hirsutum*), mléčivec alpský (*Cicerbita alpina*), devětsil bílý, kozlík výběžkatý bezolistý (*Valeriana excelsa* subsp. *sambucifolia*) a kýchavice bílá Lobelova. Jsou většinou úplně zapojené a dosahují výšky 50–100(-150) cm. Mechové patro je zpravidla vyvinuto, avšak nedosahuje větší pokryvnosti.

Vyskytují se jen na primárním bezlesí a některých zbytcích druhotného bezlesí, nebo v podrostu lesů v nejvyšších polohách. Půdy jsou většinou vlhčí, dostatečně hluboké a humózní. Podél potoků na dnech hlubokých údolí sestupuje tato vegetace i do nižších poloh, kde se může vyskytovat také na porostních světlincích a lesních okrajích.

Tyto biotopy jsou ohroženy zejména podsadbami mezernatých horských lesů, zalesněním zbytků dochovaného bezlesí, ale i zastíněním sousedními porosty.

Pro jejich zachování (obnovu) je třeba úplně odstranit nepůvodní výsadby kosodřeviny v nejvyšších polohách. Tato místa nezalesňovat, udržovat bez náletových dřevin. Nepodsazovat mezernaté vysokohorské porosty, případně vyřezat zastiňující dřeviny nebo porosty v okolí, vrhající na biotopy stín.

### Subalpínské kapradinové nivy (A4.3)

V kapradinových nivách se jako dominanty uplatňují papratka horská a kapradí samec, méně často také papratka samičí (*Athyrium filix-femina*). Vzhled porostů dotvářejí místně další statné bylinky, např. oměj tuhý moravský, oměj pestrý, mléčivec alpský a kýchavice bílá Lobelova. V porostech s kapradí samcem se vyskytují místy až vzácně (ochuzení) keře, např. lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*). Často může být javor klen a jeřáb ptačí. Porosty jsou většinou zapojené a dosahují výšky 80–120 cm. Mechové patro má malou pokryvnost kvůli velkému množství kapradinové stařiny.

V zimě je vegetace chráněna značným množstvím pozdě odtávajícího sněhu.

Tyto biotopy jsou ohroženy zejména podsadbami mezernatých horských lesů (typicky papratkové smrčiny L9.3), zalesněním zbytků dochovaného bezlesí, ale i zastíněním sousedními porosty.

Pro jejich zachování (obnovu) je třeba úplně odstranit nepůvodní výsadby kosodřeviny v nejvyšších polohách. Tato místa nezalesňovat, udržovat bez náletových dřevin. Nepodsazovat mezernaté vysokohorské porosty, případně vyřezat zastiňující dřeviny nebo porosty v okolí, vrhající na biotopy stín.

### Devětsilové lemy horských potoků (M5)

Přirozené lemové porosty podél malých vodních toků, tvořené statnými víceletými bylinami dorůstajícími výšky okolo 1,0–1,5 m. Porosty jsou zpravidla zcela zapojené. Dominantu tvoří devětsil lékařský nebo vzácněji devětsil Kablíkové. Spolu s nimi se vyskytují širokolisté nitrofilní bylinky, např. bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), krabilice chlupatá, tužebník jilmový, bolševník obecný (*Heracleum sphondylium*), kerblík lesklý (*Anthriscus nitida*) a kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*) a trávy, např. srha laločnatá (*Dactylis glomerata*) a lipnice obecná (*Poa trivialis*). Mechové patro je vyvinuto slabě. Často se vyskytuje záraza devětsilová (*Orobanche flava*).

Společenstva se vyskytují v nivách malých a středních vodních toků na nízkých, zpravidla osluněných, štěrkových a štěrkopískových březích a náplavech v submontánním až montánním stupni. Nejčastěji v nadmořských výškách mezi 450–800 m. Druhotně a dočasně (sukcese) mohou obývat i ruderální plochy.

Půdy mají vysoko položenou hladinu podzemní vody, jsou stabilně vlhké, ale zároveň dobře provzdušněné. Během jarních přívalových vod mohou být krátkodobě přeplavovány. Jsou lehké, humózní, bohaté dusíkem i dalšími živinami a zpravidla 40–70 cm hluboké. V horních vrstvách mají větší podíl písku, zatímco ve spodní části navazují na naplavené štěrkové sedimenty.

Ohrožení začíná již tím, že široká veřejnost, ale i část odborné veřejnosti považuje tato společenstva za bezcenná až „škodlivá“ (zarůstají stanoviště jiných druhů). Silně jsou ohrožena úpravami (často zbytečnými) vodních toků, starou (dosavadní), přírodu poškozující formou. Ta spočívá ve vytvoření úzkého hlubokého (kapacitního) koryta se zkráceným vinutím. Vysoké břehy jsou tak odříznuty od vyšších (obnovných) průtoků a podléhají sukcesi dřevin. Současně snižují hladinu podzemní vody. V úzkých korytech nedochází k usazování potřebných štěrkových lavic. Dalším ohrožením je zalesňování ploch s devětsilovými porosty, eutrofizace v důsledku znečišťování vodních toků (významně se podílí ČOV) a intenzifikace zemědělství (opakované sečení), zřizování skládek (například dřeva). V rámci péče se případně vyřezávají nežádoucí stínící dřeviny a odstraňují invazní druhy.

### Vlhká tužebníková lada (T1.6)

Zapojené porosty širokolistých bylin vyššího vztahu. Často jde o porosty s jedním převažujícím (dominantním) druhem, přičemž jednotlivé porosty mohou mít různé dominanty. Nejčastěji se v nich uplatňují tužebník jilmový, kakost bahenní (*Geranium palustre*) a vrbina obecná. Dále jsou přítomny druhy vlhkých pcháčových luk, z travin např. psárka luční (*Alopecurus pratensis*), sítina rozkladitá (*Juncus effusus*) a skřípina lesní (*Scirpus sylvaticus*). Z širokolistých bylin pak např. blatouch bahenní, krabilice chlupatá, pcháč zelinový (*Cirsium oleraceum*), škarda bahenní nebo vrbovka chlupatá (*Epilobium hirsutum*). Mechové patro mají jen malou pokryvnost nebo chybějí.

Tužebníková lada obsazují většinou živinami dobře zásobené půdy, podél potoků, menších řek a na svahových prameništích od nížin do podhůří. V jarních měsících mohou být dočasně i zaplavovány. Vysokobylinná vegetace vzniká zpravidla z vlhkých pcháčových luk ponechaných ladem, s nimiž také často tvoří mozaiku.

Společenstva mohou být poškozena odvodňováním, napřimováním a zahľubováním vodních toků, zarůstáním dřevinami, zamezením pravidelným záplavám nebo častým sečením.

Pro zachování a ochranu společenstev je třeba ponechání ploch s jejich výskytem téměř bez zásahu, pouze s udržováním bez náletových dřevin. Jednou za 2–3 roky je možné porosty v závěru vegetační sezóny pokosit pro jejich „zmlazení“ a odstranění hromadící se organické hmoty (stařiny).

## Kód předmětu ochrany: 6510

**Název předmětu ochrany:** Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis*)

### Popis nároku předmětu ochrany:

Stanoviště tvoří biotop T1.1 Mezofilní ovsíkové louky. Jsou to louky nížin a pahorkatin s dominantním ovsíkem vyvýšeným nebo podhorské louky, ve kterých převažují mezofilní trávy nižšího vztřstu, např. psineček obecný, tomka vonná, kostřava červená a trojštět žlutavý. Z trav se dále vyskytují např. srha laločnatá, medyněk vlnatý (*Holcus lanatus*) a lipnice luční (*Poa pratensis* s. lat.), hojně jsou i širokolisté, na živiny náročné bylinky – kakost luční (*Geranium pratense*), bolševník obecný, pastinák setý (*Pastinaca sativa*), jetel luční (*Trifolium pratense*), s menší pokryvností také zvonek rozkladitý (*Campanula patula*), škarda dvouletá (*Crepis biennis*), mrkev obecná (*Daucus carota*), chlastavec rolní (*Knautia arvensis*) aj. Louky mohou být stanovištěm některých vstavačovitých rostlin, např. vstavače mužského (*Orchis mascula* subsp. *signifera*) nebo vemeníku dvoulistého. Porosty mohou být vysoké až 1 m a podle míry narušování jsou více či méně zapojené, s pokryvností 60–100 %. Mechové patro bývá vyvinuto často jen omezeně na vlhčích místech.

Biotop zahrnuje také různé přechodné typy ovsíkových luk k širokolistým suchým trávníkům, smilkovým trávníkům a střídavě vlhkým pcháčovým loukám.

Ovsíkové louky se vyskytují na vyšších stupních aluviálních teras a na svazích, nejčastěji v blízkosti sídel. Ovsík převládá zejména na živinami dobré zásobených půdách, zatímco typy s dominantní kostřavou červenou jsou vázány na živinami chudší půdy ve vyšších nadmořských výškách. Porosty jsou zpravidla dvakrát ročně koseny a příležitostně mohou být přepásány.

Stanoviště je ohroženo samovolným zarůstáním dřevinami (druhotná sukcese) či zalesňováním, neobhospodařovaním ploch a jejich následným zarůstáním dominantními druhy a následně expanzivními druhy jako je třtina křovištěná, nebo naopak přehnojováním na intenzivně hospodařených plochách.

## Kód předmětu ochrany: 7220 \*

**Název předmětu ochrany:** Petrifikujucí prameny s tvorbou pěnovců (*Cratoneurion*)

### Popis nároku předmětu ochrany:

Stanoviště tvoří biotopy R1.1 a R1.3.

#### R1.1 Luční pěnovcová prameniště

Vegetace s inkrustacemi pěnovců v pramenných stružkách. Fyziognomie luční prameniště vegetace je dána převládající mechovou nebo ostřicovomechovou vegetací. Charakter porostů určují nízké ostřice - ostřice chabá, o. rusá, o. prosová (*C. panicea*) i suchopýr úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*) a s. širolistý. Místy se uplatňují vstavačovité - prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), kruštík bahenní (*Epipactis palustris*), nebo velmi vzácně pětiprstka hustokvětá (*Gymnadenia densiflora*). Na nekosených prameništích je častá přeslička obrovská (*Equisetum telmateia*). Mechové patro je tvořeno druhy řádů *Bryales* a *Hypnales*, mezi nimiž často dominuje tmavě zelený až hnědočervený vlášenitý mech *Cratoneuron commutatum*, zpravidla inkrustovaný uhlíčitany. Vzácně se ve vodě vytvářejí synuzie parožnatek (*Chara* sp.). Jedná se o svahová prameniště slatinště v lučních porostech, zásobovaná proudící, bazickou a extrémně minerálně bohatou vodou. Ohrožením je především odvodňování a neobhospodařování, ale i výstavba spojená se změnou vodních poměrů, apod. Vegetace lučních pramenišť vyžaduje pravidelné sečení, zpravidla v pozdnějším termínu vegetační doby.

#### R1.3 Lesní pěnovcová prameniště

Lesní prameniště je typické převládající mechovou vegetací. Dominantní je mech *Cratoneuron commutatum*, různou, někdy i rozhodující měrou se na druhovém složení podílejí játrovky. Cévnaté rostliny jsou mezi mechrosty a řasami jen vtroušeny. Jde o zastíněná, aktivní ložiska pěnovců vznikající buď na pramenných vývěrech, nebo tvořící kaskády na toku, často daleko od pramene. Vyskytuje se v lesním porostu nebo i v křovinných lesních lemech s minerálně bohatou a silně bazickou vodou. Prameniště mohou být obklopena téměř jakýmkoliv typem lesa, nejčastější jsou v olšinách a bučinách. Ohrožení přináší budování lesních cest na prameništích, svedení vody na lesní cestu a pěstování smrkových kultur (okyselování spadem jehličí). Nevyžaduje žádnou zvláštní péči.

## **Kód předmětu ochrany: 7230**

**Název předmětu ochrany:** Zásaditá slatiniště

**Popis nároků předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop R2.1 Vápnitá slatiniště. Jedná se o minerotrofní rašeliníště s ostřicovo-mechovou vegetací a dominujícími šáchorovitými rostlinami. Ve fyziognomii se uplatňují mokřadní ostřice (*Carex panicea*, *C. nigra*, *C. echinata*) a suchopýry (*Eriophorum* spp.). Rašeliníky zcela chybí v důsledku velkého množství minerálů a iontů ve vodě, která zásobuje slatiniště. Mechové patro je tvořeno převážně zástupci čeledi *Amblystegiaceae*. Na narušených místech a v tůníkách se mohou vyskytovat parožnatky či kriticky ohrožená bahnička chudokvětá. Některá slatiniště se vyznačují výskytem vzácných druhů, jako je například kruštík bahenní a tolje bahenní (*Parnassia palustris*), v Karpatech také kozlík celolistý (*Valeriana simplicifolia*). Ohrožení spočívá zejména v povrchovém odvodnění či snížení hladiny podzemních vod, dále v zarůstání (dřeviny, borůvka, sítiny, rákos), zalesňování, mechanickém narušování biotopu a také v eutrofizaci. Na tomto stanovišti je žádoucí provádět pozdně letní extenzivní kosení vegetace a odstraňování náletu a hrazení odvodňovacích struh. Důležité je mírné narušování vegetačního krytu a půdního povrchu pohybem hospodářských zvířat.

## **Kód předmětu ochrany: 8220**

**Název předmětu ochrany:** Chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů

**Popis nároků předmětu ochrany:**

Stanoviště je zde zastoupeno biotopem S1.2 Štěrbinová vegetace silikátových skal a drolin. Fyziognomii porostů určují drobné acidotolerantní kapradiny, např. sleziníky (*Asplenium* spp.), puchýřník křehký, osladíč obecný i kapradiny robustnější, např. kapradí samec nebo kapradina laločnatá. Kapradiny doprovází acidofity s širokou ekologickou amplitudou, např. metlička křivolaká, mezofilní druhy lesů a křovin, např. lipnice hajní (*Poa nemoralis*) a bika bělavá. Velké pokryvnosti dosahují také mechorosty a lišeňníky rostoucí jak na povrchu skal a balvanů (*Hedwigia ciliata*, *Umbilicaria hirsuta* aj.), tak na akumulačních humusu a jemnozemě (*Bartramia pomiformis*, *Dicranum scoparium* aj.). Vegetace osídluje většinou zastíněné skalní výchozy, jednotlivé skalky, případně suťové kužeče a pole s vlhkým mikroklimatem.

Ohrožení spočívá zejména ve změně mikroklimatu (vlhkost, osvětlení) jako následek vykácení lesních porostů, v nichž se skalní biotopy nacházejí. Stanoviště nevyžaduje žádny cílený management a mělo by být ponecháno bez zásahů. Režim by tedy měl být spíše ochranný, zabraňující nevhodným činnostem uvedeným výše.

## **Kód předmětu ochrany: 8310**

**Název předmětu ochrany:** Jeskyně nepřístupné veřejnosti

**Popis nároků předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop S3B Jeskyně nepřístupné veřejnosti. Každá jeskyně představuje unikátní přírodní jev, dochovávající složité vazby mezi živou a neživou přírodou. Jeskyně jsou prostředím, které velmi citlivě reaguje na veškeré vnitřní i venkovní podněty, proto je nutná ochrana podzemních i povrchových pseudokrasových jevů. Pro ochranu jeskyní je důležité omezit vstup člověka a veškeré lidské činnosti v jeskyních jen na nejnutnější míru. Fyzická ochrana jeskyní se zabezpečuje uzamykatelnými uzávěrami, které musí splňovat podmínky z hlediska kvality materiálu, neměly by ovlivňovat klima nebo přirozenou migraci živočichů. Okolí vstupu do významných pseudokrasových jeskyní by mělo být zabezpečeno proti zavalení vstupu. Žádoucí je i omezení lidské činnosti na povrchu nad jeskyněmi, která jeskyně ohrožuje (např. použití chemických prostředků a hnojiv, skládkování) a v jejich okolí (zejména těžební činnost).

Ohrožení pro jeskyně představují zejména turistické aktivity (často spojené se zakládáním ohně, odkládáním odpadků nebo s výkopem v ústí jeskyní, ve vnitřních prostorách jsou nebezpečím amatérské průzkumy spojené s výkopem jeskynních sedimentů).

## Kód předmětu ochrany: 9110

**Název předmětu ochrany:** Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*

**Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop L5.4 Acidofilní bučiny, které se vyskytují v nadmořských výškách asi 450–1200 m, na svazích s minerálně chudými půdami na pískovcích. Jedná se o listnaté nebo smíšené lesy s převládajícím bukem lesním a příměsí smrku ztepilého, místy i jedle bělokoré. Keřové patro většinou chybí, bylinné patro bývá druhotně dosti chudé a zpravidla nepřesahuje 50 % pokryvnosti. Převládají v něm běžné acidofilní lesní druhy - metlička křivolká, třtina rákosovitá (*Calamagrostis arundinacea*), kaprad rozložená (*Dryopteris dilatata*), bika bělavá pravá (*Luzula luzuloides* subsp. *luzuloides*) a brusnice borůvka a pravidelně se vyskytují druhy vázané na bučiny jako bukovník kapraďovitý (*Gymnocarpium dryopteris*), kokořík přeslenitý (*Polygonatum verticillatum*), věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*), ve vlhčích lesích je roztroušená žebrovice různolistá (*Blechnum spicant*). Mechrosty (např. *Dicranum scoparium* a *Polytrichum* sp.) rostou v menších polštářích hlavně na kamenech a padlých kmenech. Druhotně bohaté porosty mají věkově a druhotně rozrůzněné stromové patro i prostorově diferencovaný porost. Bučiny jsou ohroženy především převodem na jehličnaté kultury a prezverzemi. Zachování bučin vyžaduje zejména podporu pěstování buku (a dalších listnáčů) na úkor smrku a jemnější způsoby hospodaření, které neotevírají celý porost a podporují přirozené zmlazení v porostu.

## Kód předmětu ochrany: 9130

**Název předmětu ochrany:** Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*

**Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop L5.1 Květnaté bučiny. Jedná se o listnaté lesy s převládajícím bukem lesním a jedlou bělokorou, někdy i s příměsí dalších listnáčů, zejm. javor klen, lípa srdčitá (*Tilia cordata*), l. velkolistá (*T. platyphyllos*), ve vyšších nadmořských výškách také smrk ztepilý. V keřovém patře rostou kromě zmlazujících dřevin stromového patra také líška obecná (*Corylus avellana*), líkovec jedovatý, zimolez černý (*Lonicera nigra*), z. obecný (*L. xylosteum*), bez červený (*Sambucus racemosa*). Pokryvnost bylinného patra se zpravidla pohybuje mezi 30–60 %. Běžně se v něm vyskytují mezofilní druhy listnatých lesů jako samorostlík klasnatý (*Actaea spicata*), sveřep Benekenův (*Bromus benekenii*), kyčelnice cibulkolistá, k. devítilealistá (*D. enneaphyllos*) a k. žlaznatá (*D. glandulosa*), kaprad samec, kostřava lesní (*Festuca altissima*), pitulník žlutý (*Galeobdolon luteum* s. lat.), mařinka vonná, bukovník kapraďovitý, ječmenka evropská (*Hordelymus europaeus*), strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), bažanka vytrvalá, pšeníčko rozkladité (*Milium effusum*), vraní oko čtyřlisté (*Paris quadrifolia*), kokořík přeslenitý, věsenka nachová, krtičník hlíznatý (*Scrophularia nodosa*), starček vejčitý (*Senecio ovatus*), violka lesní. Květnaté bučiny se vyskytují do nadmořské výšky 1000 m, na svazích s eutrofnější půdou, častěji na mírně vápnitých pískovcích a jílovcích. Druhotně bohaté porosty mají věkově a druhotně rozrůzněné stromové patro i prostorově diferencovaný porost. Bučiny jsou ohroženy především převodem na jehličnaté kultury a prezverzemi. Zachování bučin vyžaduje zejména podporu pěstování buku (a dalších listnáčů) na úkor smrku a jemnější způsoby hospodaření (skupinové clonné seče, uplatňování výběrných principů).

## Kód předmětu ochrany: 9140

**Název předmětu ochrany:** Středoevropské subalpínské bučiny s javorem (*Acer*) a šťovíkem horským (*Rumex arifolius*)

**Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop L5.2 Horské klenové bučiny. Jedná se o listnaté až smíšené lesy s převládajícím bukem lesním a javorem klenem, s příměsí smrku ztepilého a některých dalších druhů stromů, například jilmu drsného. Keřové patro bývá chudší, většinou jen se zmlazujícími se dřevinami stromového patra. Naopak velmi bohaté a dosti zapojené je bylinné patro, v němž kromě mezofilních lesních druhů – samorostlík klasnatý, papratka samičí, kaprad samec, kostřava lesní, mařinka vonná, bukovník kapraďovitý, vzácně lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), bažanka vytrvalá, pšeníčko rozkladité, vraní oko čtyřlisté, kokořík přeslenitý, věsenka nachová, rostou druhy horských vysokobylinných niv papratka horská, krabilice chlupatá, mléčivec alpský, devětsil bílý, pryskyřník platanolistý (*Ranunculus platanifolius*) aj. Často jsou přítomny také acidofyt šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*) a brusnice borůvka a montánní druhy bika lesní a lipnice oddálená (*Poa remota*). Mechrosty rostou spíše na padlých kmenech a na jednotlivých kamenech či kamenitých sutích.

Klenové bučiny rostou na svazích na sutích minerálně chudých i bohatších hornin s půdami typu mezotrofního až eutrofního rankeru nebo rankerové kambizemě. Půdy jsou dostatečně vlhké díky vysokým srážkám nebo vodě z tajícího sněhu, nedochází však k dlouhodobému zamokrování. Dekompozice organické hmoty je velmi dobrá. Jde často o maloplošné porosty, nejčastěji na návětrných svazích v montánním až supramontánním stupni. Vystupují až do nadmořské výšky kolem 1100 m.

Ohrožení představují převod na smrkové a bukové kultury, narušení mikroklimatu holosečemi, druhové ochuzování následkem lesního hospodaření, prezvěření, ruderalizace.

Ochrana spočívá v udržování nízkých stavů zvěře, ochrana přirozeného zmlazení formou plošných oplocenek (javor) nebo individuálních ochran (jedle, jilm), udržování stálého zápoje stromového patra při obnově (mikroklima).

## Kód předmětu ochrany: 9170

**Název předmětu ochrany:** Dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum*

**Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště je zde zastoupeno biotopy L3.2 Polonské dubohabřiny a L3.3B Západo-karpatské dubohabřiny. Celkově se jedná o lesy s převahou habru obecného a příměsi dubu letního a místy buku lesního. Keřové patro je v jednotlivých porostech různě bohatě vyvinuté. V bylinném patře jsou diagnosticky významné výskyty několika druhů vázaných v ČR převážně na karpatskou oblast, např. pryšce mandloňovitého (*Euphorbia amygdaloides*), svízele Schultesova (*Galium schultesii*) a hvězdnatce zubatého (*Hacquetia epipactis*). Dále se vyskytují hájové druhy ostřice prstnatá (*Carex digitata*), jahodník obecný (*Fragaria vesca*), mařinka vonná, jestřábník zední (*Hieracium murorum*), jestřábník savojský (*H. sabaudum*), hrachor jarní (*Lathyrus vernus*), strdivka jednokvětá, mléčka zední (*Mycelis muralis*), lipnice hajní, kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*) aj. Mechové patro je vyvinuto nevýrazně. Druhově bohaté porosty mají věkově a druhově rozrůzněné stromové patro i prostorově diferencovaný (alespoň místy prosvětlený) porost. Dubohabřiny jsou ohroženy především převodem na jehličnaté kultury. Zachování dubohabřin vyžaduje zejména podporu pěstování dubu (a dalších listnáčů) na úkor smrku a výběrné způsoby těžby (vč. pařezinového hospodaření), které neotevírají celý porost a podporují přirozené zmlazení v porostu.

## Kód předmětu ochrany: 9180 \*

**Název předmětu ochrany:** Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích

**Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotop L4 Suťové lesy. Stromové patro je druhově bohatší než u jiných typů mezofilních listnatých lesů. Převládají v něm suťové dřeviny javor klen, j. mléč, jasan ztepilý, lípa srdčitá, l. velkolistá a jilm drsný. Rovněž keřové patro s lískou obecnou, srstkou angreštem (*Ribes uva-crispa*), bezem černým (*Sambucus nigra*), bezem hroznatým a dalšími druhy je bohatě vyvinuto. V bylinném patře je typické zastoupení nitrofilních druhů, např. kakost smrdutý a kopřiva dvoudomá, a druhů náročnějších na vlhkost jako hluchavka skvrnitá (*Lamium maculatum*) a ptačinec hajní (*Stellaria nemorum*). Jako výrazné dominanty bylinného patra se v některých porostech uplatňují stín snázející vysoké bylinky, na bázemi bohatých a vlhkých půdách je to měsíčnice vytrvalá, na hlinitých půdách ovlivněných půdotokem udatna lesní. Na balvanitých sutích je výrazně vyvinuto mechové patro.

Suťové lesy obývají strmější svahy s výskytem balvanů nebo štěrkovitého materiálu. Půdy jsou bohaté živinami a s velmi dobrou mineralizací opadu. Suťové lesy tvoří většinou jen maloplošné porosty rozšířené od pahorkatin do horských poloh, horní hranice dosahují v nadmořských výškách kolem 800–900 m.

Druhově bohaté porosty mají věkově a druhově rozrůzněné stromové patro i prostorově diferencovaný porost. Ohrožení představují převod na smrkové a bukové kultury, narušení mikroklimatu holosečemi, druhové ochuzování následkem lesního hospodaření, prezvěření, ruderalizace.

Zachování suťových lesů vyžaduje zejména podporu pěstování javoru klenu, jasanu, jedle, jilmu a dalších tzv. ušlechtilých dřevin na úkor smrku. Vhodné jsou pouze výběrné způsoby těžby, které neotevírají celý porost a podporují přirozené zmlazení v porostu.

## Kód předmětu ochrany: 91E0 \*

**Název předmětu ochrany:** Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

**Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště je zastoupeno biotopy L2.1 a L2.2.

Horské olšiny s olší šedou (*Alnus incana*) (L2.1)

Smíšené, druhově bohaté třípatrové až čtyřpatrové porosty s převládající olší šedou, slabou příměsí javoru klenu, vrby jívy případně smrku ztepilého ve stromovém i keřovém patře. Charakter hustého bylinného patra určují vlhkomočné druhy bršlice kozí noha, krabilice chlupatá, škarda bahenní, kostřava obrovská (*Festuca gigantea*), devětsil bílý, silenka dvoudomá (*Silene dioica*), čistec lesní (*Stachys sylvatica*), ptačinec hajní aj., mezi nimiž bývají i druhy horských vysokobylinných niv, např. oměj tuhý moravský, oměj pestrý, papratka horská, mléčivec alpský, pryskyřník platanolistý, žlutucha orlíčkolistá, kamzíčník rakouský a kýchavice bílá *Lobelova*. Zpravidla chybí květnatý jarní aspekt. Mechové patro bývá většinou jen slabě naznačeno.

Osídlují často zaplavované břehy bystřin s prudce tekoucí vodou v horských polohách a náplavové kuželes, zřídka v chladných podhorských údolích na slabě vyvinutých lužních půdách různého zrnitostního složení, typu rambla nebo paternia, případně na glejích, dostatečně zásobených živinami.

Společenstva jsou ohrožena úpravami vodních toků, odvodňováním, přeměnou na produkční typy porostů. Ochrana je třeba zaměřit především na zachování přirozené dřevinné skladby porostů a vodního režimu území. Je možné omezovat zmlazování smrku, který by díky nadměrnému semennému dešti z okolních kulturních smrčin, převládl. Ponechat souše na stojato (dutiny ptáků, hmyz, houby) i padlé.

**Údolní jasanovo-olšové luhy (L2.2)**

Třípatrové až čtyřpatrové porosty tvořené dominantní olší lepkavou nebo jasanem ztepilým a příměsí dalších listnáčů – javorem mléčem, j. klenem, střemchou obecnou pravou (*Prunus padus* subsp. *padus*), v nižších polohách též dubem letním a lípou srdčitou, případně jehličnanů – smrkem ztepilým na dočasně zbabnělých půdách. Vzácněji se vyskytuje jilm drsný ve vyšších polohách a jilm vaz (*Ulmus laevis*) – níže ležící porosty. Keřové patro je často husté a druhově bohaté, s převahou zmlazených dřevin stromového patra. V nižších nadmořských výškách se vyskytuje též svída krvavá (*Cornus sanguinea*), brslen evropský (*Euonymus europaea*), meruzalka srstka a bez černý, výše vrba jíva a bez červený. V bylinném patře převažují vlhkomočné lesní druhy. Často bývá jarní aspekt s orsejí jarní hlíznatou (*Ficaria bulbifera*), sasankou hajní (*Anemone nemorosa*), mokrýsem střídavolistým (*Chrysosplenium alternifolium*), ojediněle s plícníkem tmavým (*Pulmonaria obscura*). Často je přítomná kyčelnice žláznatá. Mechové patro bývá zpravidla jen slabě naznačeno, jeho nejčastějšími druhy jsou *Astragalus undulatum*, *Plagiomnium affine* a *P. undulatum*.

Společenstvo osídluje břehy vodních toků, svahová lesní prameniště a terénní sníženiny s hladinou podzemní vody ležící v malé hloubce. Půdy jsou vlhké až mokré, dočasně zbabnělé gleje i lužní půdy typu paternia, s širokým rozpětím půdní reakce i obsahu humusu a dostatečnou zásobou živin. Údolní jasanovo-olšové luhy se vyskytují od nížin do podhůří.

Společenstva mohou být ohrožena narušením vodního režimu krajiny cíleným odvodněním nebo druhotně následkem úprav vodních toků, vysekáváním dřevin, mýcením, výsadbou smrkových a jiných monokultur.

Nezbytné je zachování přirozeného vodního režimu krajiny a přirozené dřevinné skladby porostů.

## Kód předmětu ochrany: 9410

**Název předmětu ochrany:** Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*)

**Popis nároku předmětu ochrany:**

Stanoviště tvoří biotopy L9.1, L9.2B a L9.3.

Horské třtinové smrčiny (L9.1)

Různověké smrčiny s několika stromovými patry. Korunový zápoj dosahuje často až 90 %, rozvolněnější je však na výchozech hornin, kde má smrk nižší vitalitu a zakmenění. Ve stromovém a keřovém patře se kromě smrku mohou uplatňovat i listnáče javor klen, buk lesní a zejména jeřáb ptačí pravý. Bylinné patro je zastíněné, takže jeho pokryvnost může silně kolísat. Dominantními druhy třtinových smrčin jsou metlička křivolaká, třtina chloupkatá, kaprad' rozložená a brusnice borůvka. Dále se vyskytuje vranec jedlový (*Huperzia selago*) a plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*) a různé montánní druhy, např. žebrovice různolistá, podbělice alpská (*Homogyne alpina*), bika lesní, čípek objímový (*Streptopus amplexifolius*) a sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*). Mechové patro je dobře vyvinuto a dosahuje pokryvnosti až 90 %.

Třtinové smrčiny rostou na svazích a vrcholech kopců v supramontánním stupni v nadmořské výšce (950–1100–1350 m. Ve vrcholových částech jsou porosty následkem extrémních klimatických poměrů. Půdy jsou kamenité podzoly na minerálně chudých silikátových horninách. Na skalních výchozech a vrcholech kopců se mohou třtinové smrčiny maloplošně vyskytovat i v nižších nadmořských výškách, zde však bývá jejich charakter silně ovlivněn smrkovým hospodařením, takže většinou splývají s okolními kulturními smrčinami. Ohrožení představují imise, kůrovcové katastrofy, podsadby a dosadby vrcholových rozvolněných partií. Ochrana spočívá v přirozená obnově s využitím autochtonních populací smrku, udržování různověkých porostů, omezení fragmentace porostů.

#### Podmáčené smrčiny (L9.2B)

Rašelinné a podmáčené smrčiny rostoucí na extrémně zamokřených půdách. V rozvolněném stromovém patře rašelinných smrčin se kromě smrku ztepilého vyskytuje bříza bělokora. Podmáčené smrčiny jsou zapojenější a kromě smrku roste ve stromovém patře i jedle bělokora. Keřové patro je tvořeno zmlazujícími se dřevinami stromového patra, krušinou olšovou a často i keřovými vrbami (*Salix aurita*, *S. cinerea*, *S. silesiaca*). Přítomny bývají montánní druhy, např. podbělice alpská, plavuň pučivá a sedmikvítek evropský, a v jedlosmrčinách druhy společné s jedlinami – kaprad' rozložená, přeslička lesní, bika chlupatá, pstroček dvoulistý. Mechové patro je často druhově bohaté a dosahuje pokryvnosti přes 70 %, hojnými druhy jsou např. *Bazzania trilobata*, *Polytrichum commune* a *Sphagnum* spp.

Rašelinné a podmáčené smrčiny rostou v submontánním až supramontánním stupni od 500 m n. m. výše, a to v okolí pramenišť, rašeliníš a v zamokřených terénních sníženinách, na rašelinných nebo glejových půdách. Podle stupně zamokření půdy kolísá pokryvnost stromového a bylinného patra a zastoupení mechovostí. Na silně zamokřených půdách dochází k rašelině a vyskytuje se řídké rašelinné smrčiny s rašeliníky (*Sphagnum* spp.). Naopak podmáčené smrčiny vznikají na vlhkých půdách s kolísající hladinou podzemní vody. Jejich stromové patro je zapojenější, rašeliníky jsou vzácné a větší pokryvnosti dosahuje játrovka *Bazzania trilobata* nebo přeslička lesní.

Porosty ohrožuje odvodňování, dosadby a podsadby rozvolněných částí, imise.

Pro ochranu je potřebné zachování/zlepšení (tam, kde v minulosti došlo k pokusům o odvodnění) existujícího vodního režimu, podpora přirozené obnovy porostů a druhové pestrosti.

#### Horské papratkové smrčiny (L9.3)

Zapojené, v nejvyšších polohách rozvolněné, smrčiny, v nichž se kromě převládajícího smrku uplatňují i listnáče javor klen, méně buk lesní a hojně jeřáb ptačí. Bylinné patro je zastíněné, ve srovnání s jinými typy smrčin druhově bohaté, dominuje mu papratka horská spolu s vysokými subalpínskými bylinami – mléčivec alpský, šťovík áronolistý, ptačinec hajní, kýchavice bílá Lobelova aj. a druhy společnými se třtinovými smrčinami třtina chloupkatá, kaprad' rozložená a brusnice brusinka. Také jsou přítomny různé montánní druhy např. podbělice alpská, bika lesní, čípek objímavý a sedmikvítek evropský, ale i druhy, jejichž optimum leží v bučinách, např. bukovník kapradovitý, pstroček dvoulistý, bukovinec osladičovitý, kokořík přeslenitý a věsenka nachová. Mechové patro je tvořeno zejména druhy *Dicranum scoparium*, *Hypnum cupressiforme*, *Polytrichum formosum* a větším počtem vzácnějších boreálních játrovek.

Porosty osídly vlhčí a hlubší kamenité půdy v montánních až supramontánních polohách od 1150 do 1300 m n. m. na konkávních tvarech reliéfu, jako jsou např. okolí svahových pramenišť, závěry horských údolí, kary nebo prudší svahy. Půdy jsou celoročně dobře zásobeny vodou z tajícího sněhu nebo ze srážek, nedochází však k jejich dlouhodobějšímu zamokrování, a mineralizace opadu a stařiny je proto relativně dobrá.

Ohrožení představují dosadby a podsadby rozvolněných porostů v nejvyšších polohách, imise, fragmentace porostů, druhové ochuzování následkem lesního hospodaření.

Ochrana spočívá v přirozené obnově s využitím autochtonních populací smrku, udržování různověkých porostů, omezení fragmentace porostů.

## Druhy

### Název předmětu ochrany: oměj tuhý moravský *Aconitum firmum subsp. moravicum*

Kód předmětu ochrany: 4109

Popis nároků předmětu ochrany:

Západokarpatský endemit s výskytem v České republice, severozápadní části Slovenska a přilehlých oblastech Polska. V České republice je v současné době evidováno více než 200 lokalit (včetně mikrolokalit) asi s 50 000 rostlinami (prýty), které se nacházejí v západní části Moravskoslezských Beskyd (Radhošť – Kněžně - Čertův mlýn – Smrk), ve Veřovických vrších a na Ondřejníku. Nebyl dosud zaznamenán výskyt východně od toku řeky Ostravice. Z nedávné historie se nepodařilo potvrdit ani recentní lokality v oblasti

Javorníků (v r. 2010 nalezené rostliny náleží taxonům *Aconitum variegatum*). V současné době je tak relativně podrobně zaznamenán výskyt taxonu v centrální části Beskyd, lokality na okrajích vyžadují další průzkum. Oměj tuhý moravský je vázán převážně na stanoviště vlhkých až podmáčených a prosvětlených biotopů, zejména lesní prameniště a vysokobylinné nivy, štěrkové náplavy, devětsilové lemy horských potoků, suťové lesy, olšiny a podmáčené smrčiny. Některé lokality jsou však i na vlhčích místech v acidofilních bučinách a horských smrčinách, roste i na hřebenových horských loukách. Početné jsou i lokality fungující jako ekotonu – zejména okraje lesních cest a skládky dřeva. Tato stanoviště jsou pomíjivá, hrají však pravděpodobně podstatnou roli pro distribuci oměje do okolí.

Vytrvalá rostlina kvetoucí v červenci a srpnu je opylována hmyzem (čmeláci - *Bombus* sp.), plodem je měchyřek. Rozmnožuje se převážně generativně a části i vegetativně rozrůstáním z vícehlavého oddenku. Semena podobně jako u jiných omějů hůře klíčí. Celá rostlina i se svými semeny je prudce jedovatá.

Lokality s nejpočetnějšími populacemi se nacházejí z asi 80 % v MZCHÚ, na hůře přístupných stanovištích (koryta potoků, horská prameniště, suťové lesy), přímými antropogenními zásahy proto ohroženy nejsou. Rostliny oměje tuhého moravského však hojně napadají přirození škůdci – plíseň (*Perenospora ficariae*) a následně i můsice (*Brachycaudus aconiti*). Přesto, že některé roky je napadení rostlin velmi silné (expertním odhadem až 80 % prýtů) a fertilita rostlin je značně snížena (expertním odhadem až o 60 %), po 10 letech monitoringu druhu se zdá, že ani tento vliv nemá na celkovou vitalitu populace zásadní negativní dopad.

Lidskými aktivitami jsou ohroženy populace na štěrkových náplavech potoků (vyhrnování štěrku), v olšinách, devětsilových lemech, na prameništích a v dalších lesních biotopech (těžba a tahání dřeva při těžbě). Na některých lokalitách, které se nacházejí v blízkosti cest, dochází k ruderalizaci porostů, do kterých ve větší míře pronikají např. štovík tupolistý (*Rumex obtusifolius*) a kopřiva dvoudomá. Druh vyžaduje polostinné stanoviště, a proto jsou některé populace ohroženy zahuštěním stromového patra, ať už přirozeně (sukcese) nebo zcela nevhodnými umělými podsadbami smrku (zpravidla nivy potoků, prameniště, olšiny). Holosečný způsob těžby není pro druh vhodný, zvláště dochází-li k velkému osvětlení a celkové destrukci stanovišť. Lokality s omějem nevyžadují aktivní management, spíše ochranu před odvodněním a zalesněním.

## Název předmětu ochrany: kuňka žlutobřichá *Bombina variegata*

Kód předmětu ochrany: 1193

### Popis nároků předmětu ochrany:

Kuňka žlutobřichá je v porovnání s blízce příbuznou kuňkou obecnou (*Bombina bombina*) méně vázána na vodní prostředí. Je poměrně náročná na kvalitu vodních i suchozemských biotopů, zejména v tom směru, že jde o druh spíše raných sukcesních stádií.

Kuňka žlutobřichá výrazně preferuje pro rozmnožování drobná vodní tělesa typu kaluží (lesní i nelesní) a mělkých tůní bez přítomnosti ryb. Aby lokalita byla dlouhodobě vhodná pro výskyt kuňky žlutobřiché, měla by mít zastoupeny vždy nějaké plochy bez vegetačního krytu (zapojeného drnu), čili je třeba na nich zajišťovat občasné nebo i pravidelné disturbance povrchu.

Nejčastějším biotopem tohoto druhu u nás je mělká kaluž na nezpevněné cestě s minimem vegetace. Často se však kuňky rozmnožují i v zastíněných vodních tělesech. Limitem je zřejmě až zastínění vodní plochy z 80 a více procent (témař kompletně zarostlé břehy dřevinami). Kromě kaluží na lesních i nelesních cestách a struh se stojatou vodou se rozmnožuje i v kalužích na zvodnělých tankodromech, v zatopených příkopech, tůních v lomech, pískovnách, kaolínkách, na odkalištích, v loužích a kalužích v polích a výjimečně i v menších, málo zarostlých rybníčcích, neudržovaných koupalištích a v zahradních jezírkách. Často k rozmnožování využívá kaluže vzniklé aktivitou divokých prasat. V klasických rybnících či požárních nádržích ji nalezneme většinou jen v období sucha nebo po ztrátě výše uvedených vodních biotopů. V těchto náhradních biotech se pravděpodobně může i rozmnožovat. Není však známo, zda trvale.

Rozmnožování předcházejí poměrně nenápadné hlasové projevy. Ve vodě se kuňky páří a kladou vajíčka v několika etapách v závislosti na deštích, a to od dubna až do srpna (nejčastěji v dubnu až červnu). Z nakladených vajíček se zhruba po 7 – 10 dnech líhnou larvy živící se rásami a organickými zbytky. Přibližně po dvou měsících se larvy (pulci) metamorfují v malé žábky, které se zpočátku zdržují rovněž ve vodě a poté žijí podobným způsobem jako dospělí jedinci.

Dospělci i nedospělí jedinci se v průběhu roku zdržují v různých typech suchozemských biotopů, zejména však s menším podílem nezapojeného travního drnu. Tento druh vyžaduje pro svůj výskyt obnažené plochy bez vegetačního pokryvu. Jako vhodné se jeví zejména plochy tankodromů s alespoň občasnými jízdami vozidel. V lesních celcích využívají kuňky žlutobřiché k životu zejména nezpevněné lesní cesty, které jsou alespoň občas projížděny vozidly a také těžební prostory v lesích (pískovny, lomy apod.).

Na sklonku léta kuňky migrují k zimním úkrytům. Kuňka žlutobřichá je poměrně terestrická žába a akční rádius druhu v průběhu roku se uvádí 800 m, pravděpodobně však bude výrazně větší. Kuňky zimují v puklinách skal, opuštěných norách hlodavců, pod návějemi listí, ve sklepích a dalších zemních úkrytech.

Faktorů a činností, které mohou negativně ovlivnit populaci druhu, je celá řada. Jedná se zejména o snižování hladiny podzemní vody (způsobené klimatickými výkyvy, nebo přímým lidským přičiněním – zahľubováním koryt potoků, odvodňováním lesů, luk atd.), které vede k vysychání tůní. Vhodnost a samotná existence tůní bývá ohrožená také zarůstáním a zazemňováním, zavážením odpadem, přímou likvidací a kontaminací vody organickými či neorganickými látkami. Kolem tůněk je třeba zamezit také vysazování dřevin či lesa. Přímou likvidaci vhodného biotopu představuje i vyrovnaní, zasypávání, zaorávání a odvodňování podmáčených terénních depresí. Vhodné biotopy ohrožuje také chov a příkrmování ryb a polodivokých kachen. Péče o lokalitu spočívá v zajištění vhodných podmínek vodního i terestrického biotopu. Vhodná je např. obnova či vytváření nových tůní, disturbance povrchu břehů (narušení drnu), občasný výřez náletu, kosení, či vytváření zimovišť.

## Název předmětu ochrany: šikoušek zelený *Buxbaumia viridis*

Kód předmětu ochrany: 1386

### Popis nároků předmětu ochrany:

Krátkověký, dvoudomý mech se značně redukovaným gametofytem, v přírodě lidským okem viditelný pouze v případě tvorby štětů s tobolkami, které se vyvíjejí během podzimu a výtrusy v nich dozrávají koncem jara či počátkem léta příštího roku. Tobolky se většinou po vyprášení výtrusů rozpadají, štěty přetravají i po několik následujících let. Tento druh roste zejména na tlejících padlých kmenech, kládách a pařezech jehličnatých (především smrku a jedle) méně často listnatých dřevin, sporadicky na lesním humusu. Poslední výzkumy ukazují, že tento druh roste i ve vlhkých kulturních smrčinách s dostatečným množstvím tlejících kmenů, větví a pařezů. Neponechávání padlých kmenů a větších větví v lesích je největší příčinou ohrožení.

Jelikož se jedná o druh, který je pravděpodobně citlivý na změny vlhkosti substrátu a světelních podmínek stanoviště, lze jeho výskyt nepřímo negativně ovlivnit činnostmi, které mají za následek změny těchto jevů (např. hromadné kácení a odstraňování vzrostlých stromů). Populace druhu by mohly být ohroženy až zničeny přímým působením na místa jejich výskytu (pařezy, trouchnivějící kmeny či klády) - jejich ničením či odstraňováním z lesních porostů. Tam, kde se v podrostu vyskytuje jen omezené množství věkově nediferencovaného trouchnivějícího dřeva, je budoucí růst a výskyt druhu ohrožen nedostatkem vhodného substrátu.

Pro výskyt šikoušku zeleného je tedy zapotřebí ponechávat v porostech dostatečné množství tlející dřevní hmoty a při lesním hospodaření se vyvarovat výše zmíněným negativně působícím činnostem.

## Název předmětu ochrany: vlk obecný \* *Canis lupus*

Kód předmětu ochrany: 1352 \*

### Popis nároků předmětu ochrany:

Původní prostředí vlka tvořila široká škála biotopů od arktické tundry přes lesy všeho druhu, po stepi a lesostepi v jižní Evropě. Do současnosti v Evropě přežil pouze v rozsáhlých lesních celcích nebo v horských oblastech. Sociální jednotka je tvořena párem nebo smečkou, vlcí však často žijí i samotářsky. Kořistí jsou větší druhy kopytníků a drobná zvířata, významnou součástí potravy je i rostlinná strava a mršiny. Hlavním zdrojem potravy vlků je spárkatá zvěř, především jelen evropský (*Cervus elaphus*). V Evropě převažuje u vlka noční aktivita, ve dne smečka nebo jedinec odpočívá v úkrytu. Velikost teritoria je závislá na dostupnosti potravy, takže obecně platí, že v létě je výrazně menší než v zimě, na jihu Evropy dosahuje teritorium menší rozlohy než v severních oblastech. Jedinci i menší skupiny se někdy potulují mimo teritoria vlastní smečky. Jedná se především o mladší zvířata, ve stáří okolo jednoho roku, těsně před definitivním opuštěním rodné smečky. Při těchto potulkách jsou schopni uběhnout 18–28 km za den. Hlavní faktory ovlivňující opouštění smečky jsou nedostatek potravy, sociální stres a dosažení pohlavní dospělosti mladých vlků. Mezi potulujícími se zvířaty převažují samci. Říje probíhá od poloviny ledna do konce března a po 9–10 týdnech rodí samice ve skrytém brlohu zpravidla 4–8 mláďat. Vlčata jsou kojena 6–8 týdnů. Masitou potravu začínají mladí vlcí přijímat asi v jednom měsíci věku, v dalším měsíci se začínají učít lovit a na podzim již normálně loví se svými rodiči a rok starými sourozenci ve smečce. Reprodukce schopná populace vlka obecného žije zpravidla ve smečkách o různém počtu jedinců. Tomu odpovídá také velikost domovského okrsku, na kterém tato smečka žije a kde loví. Velikost domovského okrsku ovlivňuje také hustota osídlení a řada dalších faktorů, takže jeho velikost se pohybuje ve stovkách km<sup>2</sup> až do 1 000 km<sup>2</sup>. To jednoznačně limituje možnosti jeho výskytu v EVL Beskydy, ale v žádném případě nebrání tomu, aby se vlk obecný na tomto území vyskytoval, samozřejmě za předpokladu, že bude mít optimální podmínky na slovenské straně hranice.

Hlavním faktorem ohrožujícím existenci druhu v současnosti je přetravávající přímé pronásledování člověkem, které vyplývá z konfliktu s jeho hospodářskými aktivitami i obecného negativního vztahu lidí k vlku jako

konkurenčnímu predátorovi. Závažným problémem je též fragmentace klidových území s dosud minimálním rušením, výstavba turistických center a zvyšující se intenzita využívání těchto lokalit. Migrace jsou též ohroženy realizací liniových staveb bez zajištění jejich průchodnosti.

Podmínky pro stabilnější výskyt vlka jsou podobné jako v případě medvěda a rysa. Na rozdíl od medvěda a rysa se vlk velmi často přesouvá v rámci svého domovského okrsku na velké vzdálenosti. Z toho vyplývá, že je častěji než ostatní druhy šelem vystaven rizikům úhynu při překonávání frekventovaných komunikací a s narůstajícím počtem překročených hranic jednotlivých honiteb dramaticky roste také možnost jeho nelegálního odstřelu. Ke stabilizaci výskytu vlka by stejně jako u medvěda a rysa přispělo vytvoření klidových oblastí, zvýšení propustnosti krajiny a zmírnění negativního vztahu myslivců a ostatní veřejnosti k této šelmě.

## **Název předmětu ochrany: střevlík hrbolatý *Carabus variolosus***

**Kód předmětu ochrany:** 4014

### **Popis nároků předmětu ochrany:**

Střevlík hrbolatý je podhorský a horský druh, který obývá zejména lesy listnaté (bučiny, javořiny) a smíšené (jedlobučiny), ale i jehličnaté. Jedná se o velmi vlhkomilný druh žijící na březích drobných vodních toků, pramenišťích, močálech a rašeliníštích. Často byl zjištován i v prostředí mělkých zvodnělých příkopů podél lesních komunikací se dnem i boky tvořenými z rostlého materiálu. Druh má pravděpodobně nízkou schopnost disperze vázanou jen na vodní toky s nízkými průtoky, což v kombinaci s ploškami suchého prostředí omezuje jeho možnost migrace. Výzkumy prokázaly jeho velmi těsnou vazbu na drobné vodní toky s podmáčenými břehy a potvrdily, že se druh nevyskytuje dále než několik málo metrů od okraje potoka či bažinky. Vyhýbá se také místům s kyselou půdou a podložím, což odpovídá někde prostředí čistě smrkových lesů s kyselým jehličnatým opadem. V mladých smrkových lesech je sice schopen přežít, ale jeho populační denzity jsou nízké a není schopen se zde udržet dlouhodobě. Rovněž vykazuje preferenci pro méně zapojený lesní porost, zatímco na otevřených biotopech, které k lesům přiléhají, se vyskytuje pouze výjimečně. Jeho potravní nároky nejsou doposud přesně definovány. Střevlík je schopen lovít i přímo ve vodě a jeho hlavní potravou jsou dle literatury larvy vodního hmyzu. Je aktivní především v noci, méně častá je denní aktivita. Přes den se zpravidla ukryvá ve vlhkém listí, mechu, podmáčené půdě a pod ležícími předměty (kmeny, kameny). Přezimuje jako imago, k přezimování využívá často trouchnivějící kmeny listnatých i jehličnatých dřevin, blízko vodních toků nebo i částečně ponořených ve vodě. V přírodě je aktivní od dubna do října.

Ohořujícími faktory a činnostmi, které mohou ohrozit populaci tohoto druhu na dané lokalitě, jsou změny vodního režimu (lesní meliorace, regulace vodotečí, rozsáhlé holoseče) a následný úbytek podmáčených biotopů, znečištění vody, podobně i aplikace biocidů a hnojiv v lokalitách výskytu a jejich blízkém okolí.

K přežití druhu je nezbytné uchování rozsáhlejších lesních porostů a dostatečného množství podmáčených stanovišť (břehy toků, prameniště, mokřady). Těžbu a přibližování dříví se doporučuje provádět šetrnými technologiemi, nevhodná je rozsáhlá holosečná obnova. V bezprostředním okolí vodních toků je nutné zachovat dostatečné množství starého dřeva (padlé stromy apod.), poskytující zimní úkryt. V místech výskytu pokud možno neaplikovat biocidy a hnojiva.

## **Název předmětu ochrany: lesák rumělkový *Cucujus cinnaberinus***

**Kód předmětu ochrany:** 1086

### **Popis nároků předmětu ochrany:**

Jak už rodové jméno napovídá, jde o druh brouka vázaného na staré, původní lesy, ale setkáme se s ním i v běžných hospodářských listnatých lesích a intenzivně obhospodařovaných topolových lignikulturách, nebo porostech invazních akátů a javorů jasanolistých, někde dokonce i v borech.

Lesák rumělkový je výrazně plochý brouk. Plochý tvar těla mu usnadňuje pohyb pod kůrou stromů, kde také stráví většinu svého života. Larvy lesáka rumělkového jsou zbarveny jantarově a vyvíjejí se ve vlhkém hnijícím, červenohnědě zabarveném lýku pod kůrou stojících či již zlomených odumírajících listnatých stromů (buk, topol, dub, vrba apod.) nebo ulomených větvích. Druh preferuje dřevo se snadno se odlupující kůrou a vyhledává spíše vlhčí substrát. Byla zjištěna výrazná preferenze osluněného dřeva, ale často bývá nalezen i na zcela zastíněných stromech.

Vývoj larev trvá minimálně dva roky. Jako u řady dalších druhů brouků závisí délka vývoje larvy (od vylíhnutí do zakuklení a následné proměny v dospělce) na mnoha faktorech. Pro výběr hostitelské dřeviny je důležitější odpovídající stupeň rozkladu lýka než druh. Dospělí brouci se líhnou na konci léta či na podzim, přezimují a na jaře se páří a kladou vajíčka. Nejčastěji jsou nalézáni na podzim a v časném jaře. Dospělci upřednostňují sušší stojící a larvy naopak vlhčí ležící mrtvé dřevo.

Pro přežití populací lesáka rumělkového je nutno zajistit kontinuální výskyt substrátu vhodného pro vývoj druhu, tj. zachovat na dané lokalitě co nejvyšší počet starých stromů a starého dřeva k přirozenému rozkladu. Výjimkou je případná likvidace stromů napadených tracheomykozami. Vhodné je maloplošné hospodaření s ponecháním vybraných stromů (jednotlivě či ve skupinách) v souvislém porostu na dožití. Odvoz či likvidace přirozenou cestou padlých či zlomených stromů (např. i stromů pokácených bobrem evropským - *Castor fiber*), stejně jako dalších forem starého odumřelého dřeva jsou možné jen ve velmi omezené míře.

Hrozbou pro lesáka rumělkového představuje nevhodné lesní hospodaření.

## Název předmětu ochrany: vydra říční *Lutra lutra*

Kód předmětu ochrany: 1355

### Popis nároků předmětu ochrany:

Vydra říční obývá v České republice různé typy prostředí. Většina populace žije v krajině s hustou sítí vodních toků a vodních ploch. V horských oblastech obývá vydra pstruhová pásmo řek. Potrava vydry odráží potravní nabídku na lokalitách výskytu. Ve všech oblastech však převažují ryby (jejich podíl v potravě je vyšší v zimě – přes 90 %), v letním období také obojživelníci, raci, vodní hmyz, méně často též vodní savci a ptáci. Jen ojediněle lze ve vydřím trusu nalézt i zbytky ovoce. Vydra nemá pevnou dobu páření, mláďata se rodí během celého roku. Péče o mláďata trvá téměř jeden rok.

Vydra je druhem s velkými nároky na prostředí. Rozloha využívaného území se výrazně mění v závislosti na potravní nabídce a může se pohybovat od několika km<sup>2</sup> až po několik desítek km<sup>2</sup>. Domovské okrsky samic jsou obvykle menší a stálejší než u samců, přičemž okrsky samců obvykle zahrnují okrsky několika samic. Samci také často opouštějí své stálé domovské okrsky a podnikají migrace dlouhého mnoha desítek kilometrů. Hustota populace dosahuje v horských oblastech bez rybníků obvykle 3–5 jedinců na 100 km<sup>2</sup>, v pahorkatinách s hustou sítí toků a menších rybníků obvykle 7–10 jedinců, v potravně optimálních podmírkách Třeboňska až 15 jedinců na 100 km<sup>2</sup>.

Hlavními ohrožujícími faktory jsou autoprovoz (střety s dopravními prostředky), nelegální lov, znečištění vody, úpravy na tocích, které způsobují jednak úbytek ryb - jejich potravy, ale také ničení břehových porostů, vznik nových bariér na tocích, které vydra nemůže obejít (např. přehrady), nevhodně řešené mosty, pod nimiž nejsou suché břehy.

Management lokalit tohoto druhu by měl spočívat zejména v osvětě a výchově mezi veřejností i zájmovými skupinami, zejména rybářskými subjekty. Při péči o prostředí je potřeba minimalizovat všechny technické zásahy v tocích a zachovávat bohaté břehové porosty. Při stavbách a rekonstrukcích silničních mostů přes vodní toku důsledně dbát na to, aby vždy zůstaly zachované na obou stranách dostatečně široké suché břehy (zcela nevhodné jsou mosty, kde voda vyplňuje celý prostor mezi opěrami, nevhodné jsou také trubní propustky používané k provedení trvalých vodních toku pod silnicí); průchodnost pro vydru zachovávat u staveb a rekonstrukcí všech dalších příčných objektů na tocích (jezy). Identifikovat všechny stávající „kolizní místa“ (nehodně řešené mosty, jezy, hráze rybníků, mlýnské náhony apod.), kde jsou vydry nutné přecházet silnici nebo procházet úzké profily, kde se mohou stát snadno obětí psů či nezákonného lovů; všechna tato místa postupně vhodnými způsoby zabezpečovat. Propagovat a důsledně využívat zákon o poskytování nahrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy (zákon č. 115/2000 Sb.).

## Název předmětu ochrany: rys ostrovid *Lynx lynx*

Kód předmětu ochrany: 1361

### Popis nároků předmětu ochrany:

Za primární prostředí rysa v Evropě a na Sibiři se považují lesy všeho druhu, obývá však i oblast tundry, středoasijské stepi a polopouště. Rys ostrovid může v naší krajině obývat pouze velké lesní celky. Nevadí mu ani intenzivně hospodařský využívané lesy, kde se střídají porosty různého věku s pasekami. Právě naopak, toto prostředí mu poskytuje dostatek úkrytů před člověkem i dostatek příležitostí k úspěšnému lovů. Je to samotářské teritoriální zvíře, okrsky jedinců stejněho pohlaví se mohou z malé části překrývat a dosahují rozlohy až několika stovek km<sup>2</sup>. Teritorium samce bývá větší a obvykle zahrnuje několik teritorií samic. Rys je aktivní hlavně v noci. Jeho potrava je dosti rozmanitá, nejdůležitější složku tvoří menší kopytníci (v našich podmírkách zejména srnec) ostatní vhodné druhy (lesní kurové, zajíc) se vyskytují v příliš malé denzitě, než aby mohly hrát v jeho potravě významnější roli. V oblastech, kde zvěř nebyla na přítomnost rysa zvyklá, dosahuje zastoupení srnce v potravě vyšší podíl, než v místech s tradičním výskytem rysa. Doba říje trvá od konce ledna do poloviny dubna. Mláďata se rodí od května (nejčastěji) až do poloviny června. Samice rodí v houštině, ve skalní dutině nebo pod yývratem stromu většinou 2–3 mláďata. Samice kojí koťata 2–3 měsíce, ale ta již ve věku 30–40 dnů mohou konzumovat masitou potravu. Samostatně dovedou ulovit menší kořist

velikosti zajíce ve věku kolem tří měsíců. Na matce jsou mláďata závislá až do dalšího páření (přibližně 10-11 měsíců), kdy je samice se samcem odeženou. Mláďata se zhruba po roce osamostatňují a hledají si volná území zpravidla v okrajových částech areálu nebo obsazují teritoria, která se uvolnila po uhynutí některého z dospělých zvířat.

Hlavním faktorem ohrožujícím existenci rysa je přetrvávající přímé pronásledování člověkem. Důvodem tohoto stavu je přístup části myslivecké veřejnosti k tomuto druhu jako ke konkurenci a „škodné“ negativně ovlivňující stavy spárkaté zvěře. Závažným problémem je též fragmentace klidových území s dosud minimálním rušením a zvyšující se intenzita využívání těchto lokalit. Výskyt rysa v ČR je do značné míry závislý na stavu jeho populace v sousedních státech.

Mezi hlavní principy managementu lokalit s výskytem tohoto druhu patří vymezení klidových oblastí s omezením rušivých aktivit, zachování prostupnosti krajiny (migračních koridorů) a zabránění fragmentace stanovišť v klíčových oblastech s trvalým výskytem rysa. Nutná je také přeshraniční spolupráce na ochraně tohoto druhu. Neméně důležitá je osvěta mezi veřejností i cílovými skupinami (místní obyvatelé, chovatelé hospodářských zvířat, myslivci) a potírání nezákonného lovů.

## Název předmětu ochrany: netopýr velký *Myotis myotis*

Kód předmětu ochrany: 1324

### Popis nároků předmětu ochrany:

Netopýr velký je původně jeskynním druhem. V jižní Evropě obývá jeskyně celoročně, v našich podmírkách však letní kolonie samic osídlyjí především půdy velkých budov (kostelů, zámků apod.). Zde lze nalézt často i několik set až tisíce jedinců. Samice se v letních úkrytech objevují v průběhu dubna. Mláďata se rodí začátkem června, v polovině července se osamostatňují a v srpnu úkryt obvykle opouštějí. Jako zimoviště využívá tento druh nejrůznější typy podzemních prostor – jeskyně, štoly, sklepy apod. Zde se netopýři ukryvají ve štěrbinách nebo volně visí na stěnách a stropě, někdy vytvářejí i velké shluky. Hlavní potravu netopýra velkého tvoří velké druhy brouků (zejména z čeledi střevlíkovitých), které sbírá většinou ze země. Významným potravním stanovištěm netopýra velkého jsou lesy. Pravidelné přelety většinou nepřesahují 20 km, příležitostně však migruje i na větší vzdálenosti.

Populaci druhu mohou negativně ovlivnit změny na zimovištích (nevhodně provedené uzavírání vchodů do starých důlních děl a jeskyní, rušení na zimovištích) a v letních úkrytech (opravy a přestavby střech a půdních prostorů, uzavření vletových otvorů, vyrušování). V rámci managementu je důležité zachovat vhodné životní prostředí – jak biotopy využívané v letní sezóně (lesní porosty s přirozenou druhovou, prostorovou a věkovou strukturou, stavby s výskytem letních kolonií), tak zimoviště (ochrana jeskyní).

V případě častého vstupu nepovolaných osob na místa, kde netopýři zimují, je vhodné zabezpečit vchod (případně více vchodů) do podzemního prostoru. Veškeré stavební práce je nutné provádět mimo období výskytu netopýrů. Vchod je možné osadit mříží o vhodné velikosti otvorů a s umožněním vstupu do podzemních prostor např. kvůli monitoringu zimujících letounů. V případě letních úkrytů netopýra velkého je nutná údržba, tj. pravidelné čistění půdních prostor a instalace paropropustná fólie k ochraně podlah a instalace stříšek z půlených plastových trubek pro potřebnou ochranu očištěnému trámoví pod místem výskytu netopýrů. Při opravách střech či jiných činnostech v lokalitě využívané letní kolonií druhu je třeba realizovat práce opět mimo období jejich výskytu. Dále zachovat ideálně stávající nebo alespoň obdobné vletové otvory z vhodných materiálů, použít podobný typ střešní krytiny, aby nedošlo ke změně mikroklimatu, neměnit charakter půdního prostoru (nebudovat střešní okna měnící světelné podmínky, půdní vestavby apod.).

## Název předmětu ochrany: rýhovec pralesní *Rhysodes sulcatus*

Kód předmětu ochrany: 4026

### Popis nároků předmětu ochrany:

Rýhovec pralesní je celkem nenápadný a skrytě žijící druh brouka, vázaný svým výskytem na původní pralesní prostředí horských a podhorských lokalit, sekundárně se vyskytující i v zachovalých lesních společenstvech s dostatkem starého rozkládajícího se dřeva. Limitujícím faktorem je pro něj právě dostatečná zásoba odumřelé dřevní hmoty vhodných vlastností a parametrů. Ve vlhkém trouchnivějícím dřevě probíhá vývoj larev, které se živí zejména hlenkami (dle některých zdrojů i vlhkým trouchnivějícím dřevem) a dlouhodobě se zde také zdržují dospělci tohoto druhu. Je nalézán ve dřevě různých druhů, v závislosti na lokalitě a místní potravní nabídce, opakovaně byl nalezen pod kůrou a ve dřevě smrku, jedle, ale také dubu nebo buku. Obývané dřevo nesmí být suché, ani příliš mokré, ale musí být vlhké. Právě velké kmeny v kontaktu se zemí jsou zjevně schopny nabídnout dostatečně stabilní prostředí. Vzhledem k nárokům na vlhkost rýhovec osidluje slabší kmeny spíše v zástinu, mohutné kmeny pak prakticky bez ohledu na míru oslunění. Larvy, jejichž vývoj je pravděpodobně

dvoletý, jsou obvykle nalézány především v puklinách a vyhlodaných komůrkách vyplněných vlhkých trouchem, obvykle v bezprostřední blízkosti dospělců předchozí generace (v květnu a červnu je však v podstatně větší míře možno dospělce zastihnout i jednotlivě pod kůrou nebo v trouchnivějícím dřevě). Z uskutečněných nálezů lze mj. usuzovat, že dospělci rýhovce jsou poměrně dlouhověcí a na lokalitě přežívají i více než rok po opuštění kukelní kolébky. Migrační a disperzní schopnost druhu není příliš diskutována, nelze vyloučit, že v optimálních podmínkách dospělci dlouhodobě setrvávají v substrátu, kde se vyvinuli, a kolonizace nových kmenů se účastní jen část populace. U imag se obvykle předpokládá noční aktivita. Hlavní přičinou ohrožení je úbytek biotopů, tj. starých pralesovitých porostů s dostatkem padlého dřeva. Pro přežití existujících populací rýhovce pralesního je nutné zachovat lesní porosty na místech výskytu ve stávajícím složení a struktuře.

## Název předmětu ochrany: čolek karpatský *Triturus montandoni*

Kód předmětu ochrany: 2001

### Popis nároku předmětu ochrany:

Čolek karpatský obývá nejčastěji submontánní lesní prostředí. Těžiště jeho výskytu v ČR se nalézá ve výškách 500–1000 m n. m. Tento druh zřejmě nemá zcela vyhraněné nároky na rozmnožovací stanoviště. Výrazně však preferuje drobná vodní tělesa typu kaluží a tůní bez přítomnosti ryb. Není pro něj zřejmě důležitá dostatečná potravní nabídka ve vodě. Není pro něj ani nezbytné dostatečné oslunění vodní plochy, čolci karpatští se často rozmnožují i v hodně zastíněných vodních tělesech, na druhé straně mu ale nevhovují místa, kde je trvalé zastínění důvodem ke špatnému a nedostatečnému prohřívání vodního sloupce.

Čolek karpatský se většinou rozmnožuje ve vodním prostředí s přítomností vodní vegetace, ale často i bez ní. V prostředí Karpat se tento čolek rozmnožuje v různých tůních, v zatopených příkopech, velmi často v různých kalužích na lesních cestách a zvodnělých příkopech podél nich, v menších rybníčcích, méně často v požárních nádržích a nefunkčních koupalištích. K rozmnožování jsou využívané i kaluže vzniklé aktivitou divokých prasat. V příhodném životním prostředí ochotně využívá uměle zřízená drobná vodní tělesa v místě stávajících mokřadů. Průtočné vodní plochy mu nevhovují.

Na jaře, přibližně od poloviny dubna (závisí na nadmořské výšce) se dospělci vyskytují ve vodě, kde se páří a kladou vajíčka. Rozmnožování předchází složité, druhově specifické svatební tanec, jejichž smyslem je mj. předejít mezi drahovému křížení. Z vajíček se zhruba po dvou týdnech líhnou larvy živící se planktonem a zoobentosem. Přibližně po dvou až třech měsících se proměňují v čolky, kteří opustí vodu a žijí na souši podobným způsobem jako dospělí čolci. Na málo úživných a výše položených lokalitách dochází k proměně larev až v následujícím roce.

Dospělí čolci po skončení rozmnožování poměrně brzy opouští vodu, a to buď ještě během jara, nebo nejpozději začátkem léta. Dospělci i nedospělí jedinci se v průběhu roku zdržují v různých typech suchozemských biotopů, zejména v lesních. Ukrývají se např. pod kameny, pod kůrou živých stromů i jejich torz, padlým dřevem, v mechu a norách savců. Čolek karpatský je z našich sedmi druhů čolků nejvíce terestrický. Prokazatelně migruje až na vzdálenost 1–1,5 km radiálně směrem od vodní nádrže. Je to dáno patrně jeho adaptací na svažitý terén úbočí, kde se nalézá převaha lokalit s jeho výskytem (v takovém terénu je výskyt stojatých a trvalejších vodních ploch omezen). Na začátku podzimu čolci migrují k zimním úkrytům. Čolci karpatští zimují zejména v zemních úkrytech, a to v puklinách skal, opuštěných norách hlodavců, sklepích apod., výjimečně však i na dně vodních nádrží zahrabáni v detritu či bahně.

Z výše uvedeného vyplývá potřeba ochrany a vhodné péče jak o vodní biotopy čolků na dané lokalitě, tak i o jejich terestrické biotopy.

Druh je ohrožován zejména zánikem vhodných stanovišť, především lesních biotopů s přirozeným vodním režimem a s výskytem menších vodních ploch bez ryb. Negativně působí také sukcesní zarůstání a zazemňování mokřadů bez přirozeného vzniku stanovišť nových.

Pro ochranu čolka karpatského je proto nutné na lokalitách jeho výskytu zejména zachovat výskyt přírodních biotopů, přirozený vodní režim (zamezit odvodňování mokřadů, úpravám břehů vodních toků apod.) a přítomnost vodních ploch vhodných pro rozmnožování čolka. Vodní plochy je nutné udržovat ve vhodném stavu, bez ryb a s odpovídající kvalitou vody. Břehy vodních ploch a jejich nejbližší okolí by nemělo plošně zarůstat dřevinami, aby nedocházelo k výraznému, plošnému zastínění vody a rychlému zazemňování nádrže listím a větvemi. Vhodný je však zřejmě částečný zástin vodní hladiny jednotlivými dřevinami.

## **Název předmětu ochrany: velevrub tupý *Unio crassus***

**Kód předmětu ochrany: 1032**

### **Popis nároku předmětu ochrany:**

Velevrub tupý obývá vodní toky od potoků po největší řeky. Vyskytuje se v místech s převládajícím štěrkopísčitým až jemně bahnitým dnem, které mu umožňuje zahrabání do substrátu. Můžeme se s ním setkat i v málo úživných tocích ve vyšších nadmořských výškách, kde navazuje svým výskytem na lokality perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*). Výskyt je udáván z nadmořských výšek 150 - 300 m (max. 610 m.). Druh se živí filtrací planktonu z vody. Je odděleného pohlaví, samice v létě vypouští do vody velké množství glochidií. Jejich hostitelé jsou perlín ostrobřichý (*Scardinius erythrophthalmus*), jelec tloušť, ježdík obecný (*Gymnocephalus cernua*), střevle potoční a vranka obecná. Velevrubi se dožívají obvykle 10 - 15 let, přičemž v méně úživných tocích mohou dosáhnout věku až kolem 50 let. Populace velevruba tupého na většině lokalit v ČR jsou silně rozptýlené a zdaleka nedosahují populačních hustot, které lze pozorovat na nenarušených lokalitách v zahraničí. S ohledem na způsob rozmnožování se při takto nízkých populačních hustotách dále snižuje úspěšnost reprodukce, a to bez ohledu na působení dalších negativních faktorů. Parametry kvality vodního prostředí odrážející nároky tohoto druhu jsou uvedeny v příloze 6.5 tohoto dokumentu.

Jeden z hlavních ohrožujících faktorů představuje znečištění toků, zejména eutrofizujícími látkami nebo pesticidy, a nevhodné vodohospodářské zásahy. Jedná se o regulační úpravy na tocích, které většinou znamenají sníženou diverzitu mikrohabitatů koryta a tím i negativní vliv nejen na mlže samotné, ale i rybí hostitele glochidií. S regulacemi je spojeno často i čištění a prohlubování koryta, při kterém dochází v dotčených úsecích k likvidaci většiny organismů. V neposlední řadě je velkým problémem přehrazení toků vodními stupni či jezy, které zamezují protiproudové migrace ryb a způsobují izolaci jednotlivých subpopulací vodních živočichů, což může mít za následek jejich postupné oslabení či vyhynutí. V případě, že dojde v určitém úseku toku k vyhynutí druhu, např. následkem znečištění, je znemožněno, aby se tento druh rozšířil zpětně proti proudu do zasaženého úseku z níže položených úseků vodního toku.

Vhodným managementem je vyloučení působení výše zmíněných ohrožujících faktorů na stávajících lokalitách výskytu velevruba tupého. Opatření směřující ke zlepšení stavu populací druhu je především odstraňování či zprůchodňování migračních bariér na vodních tocích. Toho lze dosáhnout výstavbou vhodně zvolených typů rybích přechodů či obtokových kanálů (bypassů). Ochrana velevruba tupého nelze zajistit pouze opatřeními na stanovištích jedinců. Vzhledem k vysoké konektivitě a transportu látek tímto biotopem zde působí nejen vlivy místní (utváření koryta, hospodaření na toku, invazní druhy), ale i jakákoliv činnost v povodí, ovlivňující jakostní složení vody nebo hydrologický režim. Žádoucí je snížení znečištění zejména z bodových zdrojů, protierozní opatření v říčních nivách, případně zatravnění pásu podél toků, čímž by měl být snížen možný vliv používaných chemických prostředků na orné půdě v bezprostředním okolí toku.

## **Název předmětu ochrany: medvěd hnědý \* *Ursus arctos***

**Kód předmětu ochrany: 1354 \***

### **Popis nároku předmětu ochrany:**

V rámci celého svého areálu obývá medvěd široké spektrum prostředí, osídluje lesy, stepi, tundru i okraje pouští. V podmírkách střední Evropy s hustým lidským osídlením je jeho výskyt omezen na nepřístupné horské lesní celky. Medvěd je všežravec, jeho potrava sestává z aktuální nabídky na obývaném území. Je tvořena především rostlinnou složkou, v severských a horských oblastech jsou to hlavně různé bobule, v jižních oblastech pak semena a oříšky, hmyz, ryby apod.

Velikost jeho teritoria je značná – u samců dosahuje od 128 do 1600 km<sup>2</sup>, u samic je menší (58– 225 km<sup>2</sup>). Ve střední Evropě je velikost jeho teritoria spíše na spodní hranici těchto rozsahů. Mladí samci se však mohou potulovat po území až 12 000 km<sup>2</sup>. Po dosažení nosné kapacity prostředí v jádrové oblasti areálu se medvědi vydávají na poměrně dlouhé migrace. V případě, že je někde přítomna silná, dobře se rozmnožující populace, dochází k disperzi medvědů z jádrového území a k šíření do nových oblastí. Na potulky se vydávají nejčastěji mladí samci, samice mnohem vzácněji. Mláďata se rodí převážně v lednu po 7–8 měsících utajené březosti, kdy vlastní vývoj zárodku trvá pouze 8–10 týdnů. Ve vrhu bývají 1–4 mláďata (nejčastěji dvě), která se rodí velmi nevyvinutá a také jejich vývoj je pomalý. Při narození váží medvídka pouze kolem 500 g. Medvídka jsou kojena až osm měsíců, matku však mohou následovat již po čtvrt roce. Trvale opouští brloh podle klimatických podmínek již v květnu nebo až začátkem června. Od půl roku se však již mohou živit sama. U matky zůstávají až do třetího roku svého života, kdy pohlavně dospívají. Otec se na výchově mláďat nijak nepodílí, naopak vodící medvědice se všem samcům vyhýbá, případně medvídka proti nim brání.

Hlavní příčinou ohrožení medvěda bylo v minulosti přímé pronásledování ze strany člověka. Tento faktor v menší míře přetrvává i v dnešní době, ale mnohem významnějším faktorem se stává fragmentace krajiny a

izolace oblastí s vhodnými biotopy a také vysoká míra rušení (výstavba větších rekreačních center spojená s vedením turistických cest přes klíčové oblasti trvalého výskytu medvěda (přezimovací místa, místa rozmnožování a sběru přirozené potravy). Další negativní prvek představují migrační bariéry zabraňující kontaktu se slovenskou populací.

Pro výskyt medvěda musí být především splněny následující podmínky: dostatečně velké území bez rušivých vlivů člověka, vhodná potravní nabídka a přítomnost míst k úkrytu. Vzhledem k velikosti domovského okrsku medvěda má smysl zajišťovat jeho ochranu na území o rozloze minimálně v řádu stovek kilometrů čtverečních. Tyto oblasti musí splňovat především požadavky na vysokou lesnatost a alespoň přírodě blízkou dřevinou skladbu a strukturu lesa. I když kapacita Beskyd a přilehlých pohoří (území vhodné pro výskyt medvěda v ČR) není z hlediska trvalého výskytu medvěda vyčerpána a početní nárůst tohoto druhu je možný, je jisté, že i v budoucnu bude jeho existence plně závislá na stavu populace na Slovensku. Nezbytné je tedy uchovat možnost migrací nejen ze sousedních slovenských hor, ale případně také do oblasti Jeseníků a dál na západ. Mezi hlavní principy managementu lokalit s výskytem tohoto druhu patří vymezení klidových oblastí s omezením rušivých aktivit, zachování prostupnosti krajiny (migračních koridorů) a zabránění fragmentace stanovišť v klíčových oblastech. Nutná je také přeshraniční spolupráce na ochraně tohoto druhu. Neméně důležitá je osvěta mezi veřejností i cílovými skupinami (chovatelé hospodářských zvířat, myslivci, místní obyvatelé) a potírání nezákonného lovů.

## 2.3 Řešení konfliktů při zajišťování požadavků různých předmětů ochrany EVL

Nelze umisťovat náhradní lokality pro obojživelníky do míst pěnovcových pramenišť (7220). Při obnově tůní a tvorbě náhradních lokalit je nutno vycházet z botanického průzkumu z důvodu eliminace škodlivého zásahu do biotopu ZCHD rostlin a stanovišť, jež jsou předměty ochrany EVL. Další konflikty nejsou předpokládány.

## 2.4 Konflikt s jinými ochrannými režimy dle ZOPK

Nelze vytvářet náhradní lokality v místech s výskytem ZCHD, např. prstnatec májový, prstnatec listenatý (*Dactylorhiza fuchsii*), oměj tuhý moravský, rosnatka okrouholistá (*Drosera rotundifolia*). Při kosení případně výzezu mimolesní zeleně na nelesních stanovištích nutno zvažovat i ochranu bezobratlých vázaných na mokřady – modrásek bahenní, modrásek očkováný, vřetenuška mokřadní a další, ptáků zemědělské krajiny (chřástal polní, bramborníček černohlavý), ptáků vázaných na křoviny (ťuhýk obecný, pěnice vlašská, bramborníček hnědý) a přizpůsobit termíny a rozsah seče jejich potřebám, době rozmnožování a následnému vývoji těchto druhů. Obdobně využívat i posun seče u ZCHD rostlin (vstavačovité, mečík střechovitý ...) z důvodu umožnění jejich reprodukčního cyklu.

## 2.5 Využívání EVL a zhodnocení jeho důsledků pro předměty ochrany

### Stručná charakteristika a vliv činnosti

Stručná charakteristika a vliv činnosti

Lesní společenstva (stanoviště 91E0, 9110, 9130, 9140, 9170, 9180\*, 9410)

Rozloha lesních biotopů byla od dob osidlování beskydské krajiny snižována, nejnižší úrovně dosáhla v polovině 18. století, kdy les zaujímal jen asi 20–30 % rozlohy Beskyd (oproti dnešním 70 %). Tento stav souvisejí s masovým rozšířením pastevectví. Minimálně do 2. poloviny 18. století byla také velmi rozšířena pastva v lesích. Od konce 18. století byly vykácené bučiny v souvislosti s rozvojem průmyslu nahrazovány kulturními smrčinami. Současný stav lesa je tak odrazem historického vývoje hospodaření v něm. Zbytky karpatských květnatých bučin, klenové bučiny, suťové lesy, jaseniny a olšiny jsou hlavním zdrojem druhového bohatství v lesnatých oblastech Beskyd, kde převládají smrkové monokultury.

Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (stanoviště 91E0)

V minulosti byly porosty olšin a jasenin často přímo likvidovány – na jejich místě byly budovány lesní cesty, skládky dřeva (DNA údolí) a na méně podmáčených lokalitách docházelo k plošné výsadbě stanoviště nevhodného smrku. Část rozlohy těchto lužních porostů se vyskytuje i mimo PUPFL. V současné době je stav těchto luhů relativně vyhovující, jsou převážně ponechávány bez zásahu anebo se uplatňuje účelový výběr. Rovněž je usměrňováno kácení při údržbě vodních toků, plánované těžby při tvorbě LHP a zásahy do vodního režimu při realizaci lesnických staveb (skládky, lesní cesty apod.).

Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*, Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*, Středoevropské subalpínské bučiny s javorem (*Acer*) a šťovíkem horským (*Rumex arifolius*), Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích (stanoviště 9110, 9130, 9140, 9180)

Současné lesní hospodaření preferuje v bučinách a suťových lesích podrostní způsoby obnovy – pruhové clonné seče, které zajišťují kontinuální druhotnou skladbu s převahou buku. Obnova stanovištně původním bukem je okrajově nahrazována smrkem, ale celkový podíl těchto ploch není významný. V bukových porostech se místy hojně zmlazuje jedle bělokorá a javor klen, ale jejich odrůstání limitují škody působené jelení a srnčí zvěří. Jedle, zejména v bučinách asociace *Asperulo-Fagetum* se v následných porostech neprosazuje rovněž kvůli krátké obnovní době, při které dochází k náhlému odclonění velkých ploch s vitálním bukovým zmlazením. Vzhledem k okrajovému zastoupení ostatních druhů listnatých dřevin jako je jasan, jilm, třešeň, dub aj. se v přirozené obnově tyto dřeviny prakticky nevyskytují, protože jsou přednostně likvidovány zvěří. Dochází tak ke snížení druhotné diverzity stromového patra, která je způsobena vysokými stavami zvěře a nevhodnými obnovními postupy, které nerespektují nároky jednotlivých druhů dřevin. Celkový rozsah zastoupení bučin se postupně zvyšuje, trend vývoje kvality těchto stanovišť lze ale jen těžko předvídat. Část nejcennějších bučin je ponechána samovolnému vývoji v rámci maloplošných ZCHÚ a vybraných porostů v PO Beskydy a Horní Vsacko. V těchto porostech postupně dochází ke zvyšování objemu odumřelého dřeva a stávají se trvale vhodným biotopem pro některé vzácné a ohrožené druhy rostlin a živočichů. Pomocí dotačních titulů jsou realizována opatření na podporu pestřejší druhotné skladby a struktury lesních porostů, zejména podsadby a dosadby méně zastoupených listnatých dřevin (klen, jilm...) a jedle. Podporováno je odrůstání přirozeného zmlazení a výsadba výstavbou oplocenek, individuálních ochran či pomocí nátěru sazenic repellenty a ochranou jedlí ovčí vlnou. Květnaté a acidofilní bučiny, rozšířené na mnohonásobně větších plochách, jsou dlouhodobě ohrožovány vysokými stavami zvěře, které mají zásadní vliv na uplatnění méně zastoupených dřevin v porostech. Zlepšení stavu lze dosáhnout redukcí přemnožené zvěře a přechodem k jemnějším způsobům hospodaření.

Suťové lesy a subalpínské bučiny vzhledem ke svému výskytu v těžko přístupných terénních a horských polohách s územní ochranou (NPR, PR) se nacházejí ve vyhovujícím stavu.

#### Dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum* (stanoviště 9170)

Původní spíše pařezinové hospodaření je dnes nahrazeno maloplošným podrostním hospodařením nebo účelovým výběrem. Ve většině případů se však jedná o obtížně přístupné porosty často ve spoluúčasti fyzických osob s rozdílnými představami o péči o les, kde se dlouhodobě nehospodaří. Výsledkem jsou porosty se zvyšujícím se podílem narušeného a odumřelého dřeva. Podle vývojové fáze se střídají porosty rozvolněné s více zapojeným stromovým patrem, což se odráží v bohatosti bylinného podrostu. Po dohodě s vlastníky je možný převod na les nízký – pařeziny.

V minulosti docházelo ve větším rozsahu k převodu na smrkové monokultury. Stanoviště je ohroženo také záměry (především liniové stavby), jejichž realizací by mohlo dojít k zmenšení jejich rozlohy.

#### Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*) (stanoviště 9410)

V současné době již nepokračuje trend odvodňování podmáčených lesních stanovišť (L9.2), naopak, je tendence (ze strany ochrany přírody) zlepšit vodní poměry v porostech. Současné stejnověké smrkové porosty jsou však náchyně k větrným vývratum, napadení kůrovcem a houbovými chorobami (václavka -*Armillariasp.*). Část těchto porostů v nejvyšších partiích hor byla v 80. letech minulého století silně poškozena imisemi. Převážná většina horských smrčin je součástí maloplošných zvláště chráněných území a 1. zóny CHKO Beskydy, kde jsou ponechávány samovolnému vývoji, včetně omezení zpracování nahodilých těžeb (zvyšování podílu „mrтvého“ dřeva). V omezené míře dochází k podsadbám javoru klenu a jeřábu ptačího. Samovolný vývoj předmětu ochrany vyhovuje, v těchto porostech umožňuje zvyšování objemu odumřelého dřeva, které je významným předpokladem pro přirozenou obnovu a existenci biotopu pro některé vzácné a ohrožené druhy.

#### Louky a pastviny (stanoviště 5130, 6210, 6230\*, 6430, 6510)

Na území EVL Beskydy nedošlo do roku 1989 k tak rozsáhlé kolektivizaci zemědělství jako v jiných částech ČR. Důvodem byla určitá nepřístupnost území, roli však hrály i další faktory. Díky tomu se zejména v jižní části Beskyd (Javorníky, Vsetínské vrchy) zachovalo extenzivní malorolnické hospodaření, které s sebou nese šetrnější přístup k obhospodařování lučních a pastvinových pozemků. Způsob hospodaření podporoval vznik druhotně pestrých společenstev se zastoupením řady vzácných druhů rostlin, bezobratlých apod. Pro krajinu jižního Valašska (Javorníky, Vsetínské vrchy) je typická také značná biotopová pestrost, která vznikla vlivem rozdrobené držby pozemků a extenzivního přístupu k hospodaření. Na malých plochách tak vedle sebe obdělávají pozemky různí hospodáři, kosí louky či pasou v jinou dobu apod.

Konkrétní typ vegetace je vždy velmi úzce vázán na způsob obhospodařování. V nižších polohách byly ještě v minulých desetiletích mezofilní louky koseny zpravidla dvakrát ročně, ve vyšší nadmořské výšce jen jedenkrát za rok, často byly na otavách (či naopak nejprve zjara) přepásané, některé lokality např. s výskytem stařiny a jalovců byly za jarních přímrazků vypalovány.

Po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 začaly pro zemědělce fungovat zemědělské dotace, které jsou však místo péče o travní porost cíleny na „údržbu krajiny“ v odlišném významu, než by pro ochranu a péči o výše popsané biotopy bylo potřeba. Zemědělské postupy stále nejsou optimalizovány na míru jednotlivým typům vegetace luk a pastvin (zejména termíny seče a pastvy nekorespondují s potřebou vzácných druhů rostlin a bezobratlých). Navíc klíčoví drobní zemědělci nejsou dostatečně motivováni k přírodě citlivějšímu hospodaření. Silný odklon od původních (optimálních) způsobů hospodaření (postupná seč, tradiční výroba krmivové základny - výroba sena, větší využití lehké mechanizace a ruční práce, extenzivní pastva, udržování ekonomicky méně rentabilních ploch) a jejich stále větší nahrazování moderními postupy s využíváním odpovídající techniky (těžká mechanizace, senážování, využívání agregovaných sklizňových postupů, intenzivní pastva, mulčování, ponechávání ladem ekonomicky neefektivních pozemků, úbytek drobných hospodářů) jsou hlavním důvodem ztráty cenné biodiverzity a zachování stanovišť. Údržba luk a pastvin zohledňující zachování nejcennějších lokalit dnes probíhá především prostřednictvím dotací z Programu péče o krajинu, které jsou směrovány především do MZCHÚ a do I. a II. zón dle odstupňované ochrany CHKO. Často se však tímto způsobem nedáří plošně pokrýt ani ty nejcennější enklávy (spousta maloplošných cenných biotopů, např. mokřadů či květnatých luk navíc leží i ve III. zónách). Mnozí drobní vlastníci pozemků dnes navíc již nechovají ovce či skot a travní hmota a její sklizeň je pro ně přítěží. Proto také na mnoha místech probíhá jen „údržba krajiny“ ve smyslu úklidu pozemků, nikoli jejich smysluplné obhospodařování. Vzhledem k průběžným změnám v dotační politice a požadavkům na využívání krajiny za strany vlastníků nelze dostatečně predikovat další vývoj stavu společenstev.

Formace jalovce obecného (*Juniperus communis*) na vřesovištích nebo vápnitých trávnících, Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*), Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech) (stanoviště 5130, 6210, 6230)

Tyto biotopy patří v EVL Beskydy k nejohroženějším, a to v důsledku ústupu od hospodaření v posledních dvou desítkách let. Stanoviště se nachází hlavně na hůře přístupných svazích, které byly v minulosti spásány ovcemi, příp. hovězím dobytkem, méně sečeny, příp. na jaře vypalovány. Jmenované způsoby hospodaření jsou pro tato luční společenstva optimální. V krajině se vyskytují roztroušeně, zpravidla jen maloplošně, s centrem výskytu na Vsetínsku (jižní část Beskyd). Na tato společenstva je vázán velký počet chráněných a ohrožených druhů rostlin (především vstavačovité, hořce- *Gentiana* sp. a teplomilné druhy) a bezobratlých (motýli, sarančata aj.). Proto i když jsou biotopy často vyvinuty jen maloplošně, jejich zánik znamená radikální snižování druhové diverzity v krajině. V současné době jsou často (odhadem minimálně ve 30 % případů) ponechávány k zarůstání náletem či přímo zalesněny (nelegálně smrkem). Náročnější přístup na lokality, ústup od chovu ovcí a ústup od maloplošného hospodaření vůbec jsou hlavními přičinami neobhospodařování lokalit. Při absenci hospodaření dochází k zarůstání ploch, např. vřesoviště zarůstají brusnicí borůvkou a hasívkou orličí, suché trávníky na vápnitých podložích v jižní části EVL (Vsetínsko) zarůstají expandující válečkou prapořitou. Na obhodpodařované travní porosty většinou nejsou vlastníky ani pobírány dotace z MZe, hospodaří se zde stále malohospodářsky, extenzivně, uplatňována je především pastva ovcí. Řada nejcennějších pastvin (s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a bezobratlých) je udržována s přispěním dotační podpory PPK – pastvou či náhradní ruční sečí. Výhodou PPK je, že umožňuje individuální nastavení hospodaření vyhovující hospodáři i konkrétním druhům na lokalitě. Na zarůstajících plochách je, prakticky výhradně z PPK (jiný dotační program tuto možnost nenabízí), podporován výřez náletových dřevin a obnova hospodaření (revitalizace sečí a je-li to možné, pak následná pastva ovcí).

Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně (stanoviště 6430) Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně jsou v EVL Beskydy součástí lesních biotopů zpravidla na zbytcích druhotného bezlesí (A4.2, A4.3), hospodaření v těchto biotopech tedy musí brát ohled na jejich ochranu – problematické je v tomto případě rozpoznání těchto biotopů, zalesňování světlín vysokohorských lesů, podsadby a výsadby dřevin v horských mezernatých porostech a nekontrolovaná sukcese dřevin (týká se často méně přístupných lokalit, které patří k přírodovědně nejcennějším).

Devětsilové lemy (M5) jsou společenstvem, které je dosud většinou přehlíženo laickou a často i odbornou veřejností. I z toho důvodu jsou často společenstva poškozována při opravách lesních cest, zásazích do koryt vodních toků, těžbě dřeva, na jejich místě jsou zřizovány skládky nebo plochy, na nichž se společenstvo vyskytuje, jsou zalesňovány (odvodňovány).

Vlhká tužebníková lada (T1.6) jsou veřejností vnímána jako zanedbané plochy bez využití, které „hyzdí“ krajinu. Často dochází k jejich odvodňování vykopáváním stružek. Tento biotop není podporován žádným managementovým opatřením. Ojediněle na minoritních plochách probíhá management (seč, výřez dřevin), avšak na podporu jiných předmětů ochrany (např. oměj tuhý moravský, rostliny z čeledi Orchidaceae).

#### Extenzívni sečené louky nížin a podhůří (stanoviště 6510)

Historie vzniku a vývoje těchto nelesních stanovišť je podobná, jako u jiných typů nelesní vegetace – viz výše. Bezlesí vznikalo v Beskydech ve více nebo méně dávné minulosti činností člověka a již dlouhou dobu nově nevzniká, resp. jen zaniká a představuje pro zdejší krajину reliktní prvek.

Po roce 1989 začalo spolupůsobit několik faktorů, které významně ovlivnily a ovlivňují kvalitu a kvantitu těchto stanovišť. Nástup tržních mechanismů znamenal, intenzivní využívání luk (hnojení, obnova orbu, odvodňování) v rentabilní dojezdové vzdálenosti, zatímco výše a dál ležící plochy zůstaly neudržovány a začaly zarůstat. K částečné nápravě došlo cca v polovině 90. let minulého století s příchodem zemědělských dotací. Ale i ty fungují na stejném principu, takže na tzv. „mimoprodukční“ funkce luk (ochrana druhové rozmanitosti, genofondu) mnoho prostoru nezbývá. Nejvýhodnějším způsobem obhospodařování luk se stává pastva (nejnižší náklady), což vede k mizení typicky lučních druhů včetně orchidejí (*Orchis mascula*, *Platanthera bifolia*).

Vrácení zemědělských pozemků lidem, kteří jsou potomky původních vlastníků a již živí jinak (výhodněji), vedlo k tomu, že navrácená půda je ve velkém „zhodnocována“.

K tomu dochází jejím zalesňováním, v poslední době je snaha vysazovat plantáže energetických dřevin, ale především jsou louky nabízeny k výstavbě (vznikl termín „restituční výstavba“).

#### Štěrbínová vegetace skal (stanoviště 8220)

Skalní vegetace je na území EVL Beskydy zastoupena pouze vzácně a izolovaně. Je vázána převážně na stinné skalky a skalní výchozy v komplexu lesní vegetace, ojediněle na slunci vystavená místa. Na těchto stanovištích neprobíhá žádný cílený management, pouze je omezováno jejich nevhodné využívání, jako je odtěžení lesních porostů tvořících vhodné mikroklima, těžba kamene, horolezectví apod. Stav tohoto předmětu ochrany je vyhovující.

#### Luční a lesní pěnovcová prameniště (stanoviště 7220\*)

Vegetace lučních pěnovcových pramenišť je v EVL Beskydy velmi vzácná, vyvinutá jen maloplošně a ohrožená ústupem od hospodaření. Řada pramenišť již v důsledku změn hospodaření v krajině v minulosti nenávratně zmizela (zalesnění, odvodnění, zarůstání). Na nejcennějších prameništích se snaží Správa CHKO Beskydy podporovat hospodáře a vhodné hospodaření (prostřednictvím dotací z Programu péče o krajinu). Luční prameniště jsou kosená v pozdním léti, po vysemenění vzácnějších druhů rostlin. Tento způsob údržby se zdá být optimálním.

Kvalita lesních pěnovcových pramenišť závisí na typu okolních lesních porostů – opad kyselého jehličí vegetaci prameniště znehodnocuje a náročnější druhy jsou zastoupeny málo, nebo chybí. Převažují acidofity. Významný vliv na složení vegetace lesních pramenišť (druhově i početně) má bezlisté období, zejména jarní (uplatnění světlomilných druhů). Tato stanoviště nevyžadují aktivní management. Důraz je kladen na ochranu stanoviště samého. Ta se týká především ochrany před odvodněním, zavezením a jakýmkoli jiným přímým či nepřímým poškozením biotopu, a to zejména při výstavbě lesních cest. Vhodným se jeví ponechání ochranného dřevinného porostu (má-li stanoviště odpovídající druhové složení) v šíři cca 10 – 20 metrů od hrany prameniště.

#### Zásaditá slatinště (stanoviště 7230)

Zásaditá (vápnitá) slatinště se v EVL Beskydy vyskytuje zpravidla na malých až velmi malých plochách a roztroušeně. Řada stanovišť, podobně jako jiné mokřady, z krajiny již v minulosti zmizela. Zpravidla pro ně není uplatňován zvláštní hospodářský postup a podobně jako okolní většinové biotopy jsou sečeny, případně paseny. Při intenzivnějším hospodaření (zejména pastvě) může docházet k degradaci stanoviště jeho rozšlapáním. V případě jejich vyplocení pak zase hrozí úplné upuštění od hospodaření. Některé lokality nejsou již řadu let obhospodařovány (například významná lokalita Pod Kání byla cca 10 let udržována v rámci PPK, po nesouhlasu vlastníka již cca 4 roky obhospodařována není). V rámci PPK jsou udržovány zejména kosením a odstraňováním náletu biotopy například v údolí Smutné (obec Bílá) nebo lokalita v Malé Bystřici. Lokality s tímto managementem jsou v dobrém stavu.

V závislosti na utváření okolní krajiny (terénu) je nutno obezřetně posuzovat různé záměry (například stavby budov, zářezy cest, zřizování studní, zalesňování pozemků etc.), které mohou ovlivnit vodní režim a vést k zániku pramenů a celého stanoviště.

### Vodní toky (stanoviště 3220, 3240)

Jedním z nejcennějších fenoménů vázaných na karpatské divočící toky jsou štěrkové náplavy. Ty se na území EVL v současné době zachovaly jen ve velmi omezené míře (významněji Morávka, Ostravice). Typickým znakem karpatských štěrkonosných toků (dnes značně omezeným) je tvorba, pohyb a ukládání splavenin.

Na štěrkové náplavy na řece Ostravici je vázána kriticky ohrožená třtina pobřežní, která roste v rámci ČR již jen na několika málo tocích. Štěrkové náplavy karpatských řek i okolní vrbové porosty jsou také významným biotopem řady vzácných bezobratlých organismů a hnízdištěm vzácných i zvláště chráněných druhů ptáků.

Zcela zásadní pro zachování výše popsaného fenoménu, tedy pro ochranu a zachování stanovišť (biotopy M4.3 a K2.2), je ochrana přirozených „říčních“ procesů v celém říčním kontinuu.

Oba dva typy stanovišť jsou stále ohrožovány nevhodnými zásahy do říční sítě (těžba štěrkových sedimentů, zamezení pohybu štěrků; prohlubování koryt, zástavba pozemků v původní říční nivě aj.), které nerespektují přirozené vlastnosti toků daného geomorfologického typu (regionu). Negativní dopady má dále transformace průtoků vodními díly nebo vypouštění produktů čištění ČOV (eutrofizace přirozeně oligotrofních vod vede ke změnám až úplnému zániku původních složek říčních ekosystémů). Problematické je rovněž kácení břehových porostů, které vede k přímé likvidaci již tak prostorově omezeného biotopu vrbových křovin.

### Jeskyně (stanoviště 8310)

Beskydský pseudokras patří v kategorii pískovců k největším na světě. Na území CHKO Beskydy je v dnešní době registrováno 31 svým rozsahem významnějších pseudokrasových jeskyní, z nichž nejrozsáhlejší je jeskyně Cyrilka na Pustevnách. Z dalších lze jmenovat např. Ondrášovy díry, Kněhyňskou jeskyni, jeskyně na Pustevnách a hřebeni Radhoště aj. V oblasti se nachází také několik desítek dalších méně rozsáhlých jeskyní, případně jsou objevovány další. Jeskyně slouží často jako zimoviště netopýrů. Na skalní a jeskynní biotopy mohou být vázány ekologicky významnější skupiny mechorostů.

Stékající voda uvolňuje hlínu a narušuje hlavně jílovcové vrstvy. Způsobuje tak sunutí a spad velkých kamenných bloků. Z tohoto důvodu žádná z jeskyní a skalních puklin není přístupná veřejnosti a nebezpečné je i provádění výzkumů v těchto lokalitách. Fyzická ochrana jeskyní je v případě dostupných jeskyní zabezpečena uzamykatelnými uzávěrami, které umožní větrání jeskyní a migraci živočichů včetně zimujících netopýrů.

## DRUHY

### Oměj tuhý moravský (*Aconitum furmum moravicum*) kód 4109

Aktivní management přímo na stanovištích s výskytem oměje tuhého moravského v EVL Beskydy neprobíhá, ani není vyžadován. Na několika lokalitách v nivách potoků a na lesních prameništích jsou uměle vysazovány stromy (smrk, olše, jedle), dochází k vysoušení a zastínění stanoviště a zhoršení podmínek pro existenci oměje.

### Šikoušek zelený (*Buxbaumia viridis*) kód 1386

Pro druh není přímo prováděn aktivní management, ani není vyžadován. Většina lokalit druhu se nachází v MZCHÚ (NPR Kněhyně – Čertův mlýn, NPR Mionší, NPR Salajka, PR Smrk) a 1. zóně CHKO Beskydy (Černá Ostravice), kde jsou lesní porosty ponechávány samovolnému vývoji, resp. je podporována přítomnost dostatečného množství mrtvého a tlejícího dřeva. Rovněž lokalita zaznamenaná v kulturní smrčině poskytuje prozatím dostatek tlejících pařezů, které jsou vhodným biotopem druhu.

### Střevlík hrbolatý (*Carabus variolosus*) kód 4014

Doposud nebyl proveden komplexnější průzkum v rámci EVL Beskydy a není tudíž známo celkové rozšíření ani stabilita výskytu tohoto druhu v EVL. Předpokládá se, že je zejména v prostoru Vsetínských vrchů a Javorníků jeho rozšíření v místech vhodných životních podmínek plošnějšího charakteru. Jedná se především o podmáčené zrašelinělé úseky, drobné vodní toky a jejich okolí, prameniště, močály, rašeliniště a zvodnělé úseky v příkopech podél lesních cest. Vzhledem k rozsáhlosti území jsou biotopy druhu různě dotčeny lesním a vodním hospodařením. V celkovém měřítku a počtu známých lokalit lze hodnotit stav jeho biotopu jako vyhovující. Pomístně jsou tyto biotopy ohroženy především rekonstrukcí a zpevňováním cest, úpravami a zásahy do přirozeného vývoje drobných vodotečí – zpevňováním břehů, odstraňováním štěrků, prohlubováním a napřimováním toků. Jako potenciální hrozba se jeví také zhoršování úkrytových a potravních podmínek nahrazováním melioračních listnatých dřevin smrkem a pokles biodiverzity a úživnosti prostředí z důvodu neponechávání části padlých kmenů a větví k přirozenému rozkladu.

### Lesák rumělkový (*Cujucus cinnabarinus*) kód 1086

Druh, pro jehož existenci v EVL Beskydy je zcela zásadní dostatečné prosvětlení zápoje porostů a dostatek nahromaděného mrtvého dřeva v komplexech horských lesů a břehových porostů. Většina pozorování je

z území MZCHÚ, kde je stav biotopů vyhovující. Problematická ve vztahu k jeho výskytu mimo MZCHÚ (tedy v hospodářských lesích) je zejména likvidace starých listnatých i jehličnatých stromů, odstraňování mrtvého dřeva či změny druhové skladby porostů. MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany: NPR Mionší, NPR Mazák, NPR Radhošť, NPR Pulčín-Hradisko, NPR Salajka. Současný management (ponechání samovolnému vývoji) je v NPR vyhovující. V EVL Beskydy se vyskytuje v příhodných podmírkách i mimo ZCHÚ (např. Jablunkovsko).

#### Rýhovec pralesní (*Rhysodes sulcatus*) kód 4026

Vyskytuje se pouze lokálně v malých oblastech nebo v izolovaných refugiích ve fragmentech pralesních porostů nebo v zachovalých porostech pralesního typu, které najdeme na území EVL Beskydy v NPR Mionší. Současný management (ponechání samovolnému vývoji) je v NPR vyhovující.

#### Velevrub tupý (*Unio crassus*) kód 1032

Druh se vyskytuje pouze na jedné, avšak prosperující, lokalitě v EVL Beskydy a to v náhonu Obecnice v k.ú. Hovězí. Střídaní peřejnatých a mírně tekoucích partií náhonu se štěrkovitým a bahnitým dnem odpovídá optimálním morfologickým podmínkám pro předmětný druh. Dosavadní manipulace se stavidlem v místě odběru vody ze Vsetínské Bečvy zajišťuje i v období sucha minimální zůstatkový průtok. Vypouštění odpadních vod do náhonu nebylo v minulosti evidováno. Na žádost AOPK ČR v současné době nedochází v náhonu k rybářskému managementu. Náhon je pro ryby oboustranně průchozí. V roce 2018/2019 dojde v rámci realizace záměru Silnice II/487: Hovězí-Huslenky k ovlivnění stanoviště stavbou opěrné zdi. V místě zásahu se vyskytuje velevrub tupý jen sporadicky (odhadem 1 jed./5 délkových metrů). Úseky s bohatým výskytem (až 30 jed./m<sup>2</sup>) se nacházejí níže po proudu a nebudou plánovaným zásahem ovliveny. Plánovaný odchyt jedinců s následným transferem na náhradní lokalitu v rámci toku a odklonění trasy toku z důvodu zamezení zákalu způsobeného stavbou se jeví jako dostatečná opatření pro snížení negativního dopadu na populaci velevrubu tupého.

#### Kuřka žlutobřichá (*Bombina variegata*) kód 1193

Vyskytuje se roztroušeně v celém území EVL v drobných nevysychajících tůních, ve vyjetých kolejích a zavodněných příkopech lesních cest. Využívá i různé kaluže, kaliště udržovaná aktivitou zvěře, prameniště se stojatou vodou a zvodnělé prohlubně po vývratech stromů. Stávající stav akvatických i terestrických biotopů s ostrůvkovitým výskytem druhu je v uspokojivém stavu. Velikost populace závisí na vývoji počasí, populační dynamice druhu a realizovaném managementu. V případě tůní jsou hlavními problémy stínící břehové porosty (zamezení prohřívání litorálu, urychlení zazemňování tůní), devastace mělké litorální zóny (nevhodné odbahňování) a zarybňování tůní (neoprávněné vysazování dravých ryb), lesní cesty s kalužemi jsou často zpevňovány, asfaltovány a zamokřené úseky jsou zaváženy apod. Zmíněné činnosti negativně ovlivňují všechna vývojová stádia kuřky žlutobřiché. V současné době je prováděn management na podporu populace kuřky v podobě hloubení tůní a prosvětlování jejich okolí.

#### Čolek karpatský (*Triturus montandoni*) kód 2001

Druh, který výrazně preferuje drobná vodní tělesa typu kaluží a tůní bez přítomnosti ryb. V prostředí Karpat se rozmnožuje v různých tůních, v zatopených příkopech, v prohlubnách lesních cest a v příkopech podél nich, v menších rybníčcích, méně často v požárních a zasněžovacích nádržích a nefunkčních koupalištích. Průtočné vodní plochy mu nevyhovují. Stávající stav akvatických i terestrických biotopů s ostrůvkovitým výskytem je v uspokojivém stavu. Velikost populace závisí na vývoji počasí, populační dynamice druhu a realizovaném managementu. V případě tůní jsou hlavními problémy stínící břehové porosty (zamezení prohřívání litorálu, urychlení zazemňování tůní), devastace mělké litorální zóny (nevhodné odbahňování), zarybňování tůní (neoprávněné vysazování dravých ryb), lesní cesty s kalužemi jsou často zpevňovány, asfaltovány a zamokřené úseky jsou zaváženy apod. Rybníky a nádrže jsou rybářsky intenzivně využívány a nepředstavují pro čolky vhodné biotopy. Zasněžovací nádrže se strmými a hladkými břehy (folie) se stávají pastí pro obojživelníky. Tento typ nádrží s drsnými břehy naopak představují vhodný antropogenní biotop. Zmíněné činnosti negativně ovlivňují všechna vývojová stádia čolka karpatského. V současné době je prováděn management na podporu populace čolka v podobě hloubení tůní a prosvětlování jejich okolí.

#### Netopýr velký (*Myotis myotis*) kód 1324

V EVL Beskydy kromě výskytu v jeskynních prostorách vytváří početně významné letní reprodukční kolonie v podkrovních prostorech kostelů v Huslenkách, ve Zděchově a ve Valašské Bystřici. Letní kolonie ve Starých Hamrech zanikla a další nejsou zatím známy. Potenciální ohrožení představují zejména nevhodně naplánované rekonstrukce budov, uzavření vletových otvorů nebo instalace venkovního osvětlení. V případě jeskyní je situace jednodušší - většina z nich není hospodářsky využívána a nejsou nutné žádné speciální managementové zásahy. Negativně mohou působit pouze aktivity spojené se speleologickými průzkumy a

nelegálními vstupy do jeskyní (proti vstupu běžných návštěvníků jsou jeskyně zabezpečeny, v případě poškození mříží ve vchodech je zabezpečení obnovováno). Stav ostatních biotopů, které netopýři v EVL využívají je z jejich pohledů vyhovující. Letní i zimní kolonie netopýra velkého jsou stabilní a jejich stanoviště jsou vyhovující.

#### Vydra říční (*Lutra lutra*) kód 1355

Na území EVL Beskydy a v přilehlém území žije kolem 20 – 30 vyder. Přestože je druhem, který je nedílnou součástí společenstva beskydských řek a potoků a podílí se na jejich ekologické stabilitě, stejně jako v jiných částech České republiky je částí rybářské veřejnosti stále vnímána jako škůdce rybářství a nezádoucí konkurence, což může v ojedinělých případech vést až k pytláctví. Zatím však takový případ v EVL nebyl zaznamenán. Dalším nepříznivým faktorem je rostoucí provoz na silnicích, který zvyšuje úhyn vyder. Konkrétním kolizním místem je cca 500 m dlouhý úsek, který se nachází naproti vodárenskému zdroji pitné vody na výjezdu z Rožnova pod Radhoštěm. V současné době je stav biotopu ve velmi dobrém stavu.

Velké šelmy – medvěd hnědý (*Ursus arctos*) kód 1354, vlk obecný (*Canis lupus*) kód 1352, rys ostrovík (*Lynx lynx*) kód 1361

Velké šelmy preferují rozsáhlé lesní komplexy s malým podílem rušivých aktivit a dostatečnými úkrytovými možnostmi. Z hlediska kvality biotopu je nejháročnější medvěd hnědý, který vyžaduje kromě klidného území také lesy s bohatým podrostem, druhově pestré, s možností lesní pastvy, zdroji bezobratlých a lesních plodů. V Beskydech se takovéto podmínky nachází stále méně, neboť je zde obecně nižší úživnost a nerovnoměrná kvalita biotopu, nedostatek klidu v turisticky exponovaném pohoří, negativní roli hraje pytláctví a rostoucí množství migračních bariér znemožňujících komunikaci mezi dílčími populacemi. Stav potravních biotopů a množství spárkaté zvěře jako zdroje obživy rysa a vlka jsou v Beskydech optimální.

Obecně lze konstatovat, že nejvíce existenci velkých šelem ovlivňují aktivity omezující migrační možnosti mezi lesními komplexy v EVL a především mezi EVL a slovenskými populacemi, rušivé aktivity včetně rekreačního a sportovního využití území, pytláctví, srážky s vozidly, kvalita lesních porostů (převládající smrkové monokultury na úkor druhově pestřejších a přirozenějších lesních porostů) a averze části některých zájmových skupin vůči šelmám (chovatelé ovcí, myslivci).

V rámci územního plánování a spolupráce se slovenskou ochranou přírody jsou vyvíjeny aktivity pro zachování stávajících migračních koridorů, bylo započato usměrňování pořádání hromadných sportovních akcí, usměrňování rozvoje sportovních areálů, zlepšování stavu lesních porostů především v MZCHÚ a prvních zónách CHKO, spolupráce s chovateli ovcí při prevenci škod a vyřizování náhrad újem, informování veřejnosti o velkých šelmačích a možnostech soužítí s nimi.

## 2.6 Související platné dokumenty ve vztahu k předmětům ochrany dle speciálních zákonů

### Plány péče

**Název ZCHÚ:** CHKO Beskydy

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 17. 9. 2011

**Platnost od-do:** 1. 1. 2009 - 31. 12. 2018

**Název ZCHÚ:** NPR Kněhyně – Čertův mlýn

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 23. 11. 2016

**Platnost od-do:** 1. 1. 2017 - 31. 12. 2026

**Název ZCHÚ:** NPR Mazák

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 3. 9. 2014

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** NPR Mionší

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 28. 1. 2009

**Platnost od-do:** 1. 1. 2009 - 31. 12. 2018

**Název ZCHÚ:** NPR Pulčín-Hradisko

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 2. 8. 2017

**Platnost od-do:** 1. 1. 2018 - 31. 12. 2027

**Název ZCHÚ:** NPR Radhošť

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 6. 11. 2013

**Platnost od-do:** 1. 1. 2014 - 31. 12. 2023

**Název ZCHÚ:** NPR Razula

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 14. 9. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2016 - 31. 12. 2025

**Název ZCHÚ:** NPR Salajka

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Ministerstvo životního prostředí

**Datum schválení:** 12. 1. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Brodská

**Autor:** Otakar Martinát, a kol.

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 29. 6. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2016 - 31. 12. 2025

**Název ZCHÚ:** PP Byčinec

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 27. 11. 2017

**Platnost od-do:** 1. 1. 2018 - 31. 12. 2027

**Název ZCHÚ:** PP Filůvka

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 27. 4. 2017

**Platnost od-do:** 1. 1. 2017 - 31. 12. 2026

**Název ZCHÚ:** PP Kladnatá-Grapy

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 9. 12. 2016

**Platnost od-do:** 1. 1. 2017 - 31. 12. 2026

**Název ZCHÚ:** PP Kněhyňská jeskyně

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 8. 7. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Kudlačena

**Autor:** Mgr. Pavlína Vymazalová

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 1. 10. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2029

**Název ZCHÚ:** PP Kyčmol

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 23. 4. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Lišková  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 8. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Motyčanka  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 23. 4. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Obidová  
**Autor:** Mgr. Pavlína Vymazalová  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 1. 10. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Ondrášovy díry  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 8. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Pod Juráškou  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 2. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2029

**Název ZCHÚ:** PP Pod Lukšincem  
**Autor:** Mgr. Pavlína Vymazalová  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 6. 8. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2026

**Název ZCHÚ:** PP Podgruň  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 1. 10. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Poskla  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 25. 5. 2017  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2017 - 31. 12. 2025

**Název ZCHÚ:** PP Rákosina ve Stříteži nad Bečvou  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 20. 6. 2013  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2013 - 31. 12. 2022

**Název ZCHÚ:** PP Skálí  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 10. 6. 2016  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2016 - 31. 12. 2025

**Název ZCHÚ:** PP Smrdlavá  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 29. 6. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2016 - 31. 12. 2025

**Název ZCHÚ:** PP Stříbrník  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 11. 5. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2028

**Název ZCHÚ:** PP Uherská  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 29. 5. 2012  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2012 - 31. 12. 2021

**Název ZCHÚ:** PP Vachalka  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 29. 6. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2016 - 31. 12. 2025

**Název ZCHÚ:** PP Velký kámen  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 10. 6. 2013  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2014 - 31. 12. 2023

**Název ZCHÚ:** PP Vodopády Satiny  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 8. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PP Vysutý  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 28. 12. 2010  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2011 - 31. 12. 2020

**Název ZCHÚ:** PP Zubří  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 9. 3. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Bučací potok  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 7. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Draplavý  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 7. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Galovské lúky  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 29. 5. 2012  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2012 - 31. 12. 2021

**Název ZCHÚ:** PR Gutské peklo  
**Autor:** ČSOP Salamandr s.r.o.  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 30. 1. 2009  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2009 - 31. 12. 2018

**Název ZCHÚ:** PR Huštýn  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 10. 6. 2013  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2014 - 31. 12. 2023

**Název ZCHÚ:** PR Klíny  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 7. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Kršle  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 28. 12. 2010  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2011 - 31. 12. 2020

**Název ZCHÚ:** PR Kutná  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 29. 6. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2016 - 31. 12. 2025

**Název ZCHÚ:** PR Losový  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 30. 9. 2013  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2013 - 31. 12. 2022

**Název ZCHÚ:** PR Lysá hora  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 15. 12. 2010  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2011 - 31. 12. 2020

**Název ZCHÚ:** PR Makyta  
**Autor:** Ing. Michal Servus  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 11. 9. 2008  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2009 - 31. 12. 2019

**Název ZCHÚ:** PR Malenovický kotel  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 8. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Malý Javorník  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 23. 10. 2017  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2017 - 31. 12. 2026

**Název ZCHÚ:** PR Malý Smrk  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 8. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Mazácký Grúník  
**Autor:** Správa CHKO Beskydy  
**Schválil:** Správa CHKO Beskydy  
**Datum schválení:** 8. 7. 2015  
**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Noříčí

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 10. 6. 2013

**Platnost od-do:** 1. 1. 2014 - 31. 12. 2023

**Název ZCHÚ:** PR Poledňana

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 30. 12. 2014

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Ropice

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 21. 12. 2010

**Platnost od-do:** 1. 1. 2011 - 31. 12. 2020

**Název ZCHÚ:** PR Smrk

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 8. 7. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Studenčany

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 8. 7. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Travný

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 28. 12. 2010

**Platnost od-do:** 1. 1. 2011 - 31. 12. 2020

**Název ZCHÚ:** PR Travný potok

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 28. 12. 2010

**Platnost od-do:** 1. 1. 2011 - 31. 12. 2020

**Název ZCHÚ:** PR Trojačka

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 10. 6. 2013

**Platnost od-do:** 1. 1. 2014 - 31. 12. 2023

**Název ZCHÚ:** PR Uplaz

**Autor:** PROSILVA-SERVIS s.r.o.

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 30. 1. 2009

**Platnost od-do:** 1. 1. 2009 - 31. 12. 2018

**Název ZCHÚ:** PR V Podolánkách

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 8. 7. 2015

**Platnost od-do:** 1. 1. 2015 - 31. 12. 2024

**Název ZCHÚ:** PR Velký Polom

**Autor:** PROSILVA-SERVIS s.r.o.

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 30. 1. 2009

**Platnost od-do:** 1. 1. 2009 - 31. 12. 2018

**Název ZCHÚ:** PR Zimný potok

**Autor:** Správa CHKO Beskydy

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 28. 12. 2010

**Platnost od-do:** 1. 1. 2011 - 31. 12. 2020

**Název ZCHÚ:** PR Čerňavina

**Autor:** PROSILVA-SERVIS s.r.o.

**Schválil:** Správa CHKO Beskydy

**Datum schválení:** 15. 4. 2009

**Platnost od-do:** 1. 1. 2009 - 31. 12. 2018

**Lesní hospodářské plány / lesní hospodářské osnovy**

viz příloha č. 6.5. L1 - Seznam platných LHP/LHO na území EVL Beskydy

### 3. Péče o EVL

#### 3.1 Popis optimálního způsobu péče o předměty ochrany

Lesní společenstva (stanoviště 91E0, 9110, 9130, 9140, 9170, 9180\*, 9410)

Principy pro porosty s přírodě blízkou porostní skladbou:

- zachování přirozené skladby stromového patra,
- obhospodařování podrostním nebo výběrným způsobem,
- posílení tloušťkové a výškové diferenciace porostů,
- ponechávání narušených kmenů, souší a vývratů na místě,
- ochrana přirozeného zmlazení a udržování přiměřených stavů zvěře,
- ponechávání ojedinělých starších solitérních stromů a celých porostů samovolnému vývoji,
- zachování keřového pláště lesa.

Principy pro porosty s pozměněnou druhovou skladbou:

- postupná přeměna druhové skladby ve prospěch přirozených druhových skladeb pomocí podsadeb, skupinových sečí, kotlíků (clonních, holosečných) a okrajových sečí,
- důsledná ochrana umělých výsadeb proti zvěři,
- k obnově využívat i přirozeně vzniklé mezery a plochy abiotickými činiteli (vítr, sníh..) mimo mokřady a prameniště
- podpora všech stanovištně vhodných druhů dřevin bez ohledu na jejich zastoupení a kvalitu,
- používání geneticky vhodného osiva, nejlépe ze sběrů v příslušné lesní oblasti,

Základní principy managementu pro lesní porosty jsou podrobněji popsány v příslušných rámcových směrnicích pro lesní stanoviště – příloha 6.4.

Popis optimální péče je platný pro PO v rámci celé EVL. Pokud se stanoviště nachází na území MZCHÚ může být péče o toto stanoviště dále rozpracována v příslušném plánu péče pro dané území. Rámcové směrnice tvořící přílohu plánu péče pro jednotlivá MZCHÚ řeší podrobněji péči na daných územích a nejsou součástí tohoto dokumentu.

Zásady péče pro lesní stanoviště 91E0 - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 7, viz příloha 6.4. Mimo PUPFL v „břehových“ porostech podél vodních toků péči provádět v zásadě na stejných principech jako v lesích (např. účelový výběr jednotlivých stromů anebo ponechání bez zásahu k plnění ekologicko-stabilizační funkce).

Zásady péče pro lesní stanoviště 9110 - Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*, 9130 - Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum* a 9140 - Středoevropské subalpínské bučiny s javorem (*Acer*) a šťovíkem horským (*Rumex arifolius*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 8, viz příloha 6.4.

Zásady péče pro lesní stanoviště 9170 - Dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum* jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 9, viz příloha 6.4.

Zásady péče pro lesní stanoviště 9180 - Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 10, viz příloha 6.4.

Zásady péče pro lesní stanoviště 9410 - Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 11, viz příloha 6.4.

## Nelesní společenstva

Zásady péče pro nelesní stanoviště 3220 Alpínské řeky a bylinná vegetace podél jejich břehů a 3240 Alpínské řeky a jejich dřeviná vegetace s vrbou šedou jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č.1, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro nelesní stanoviště 5130 - Formace jalovce obecného (*Juniperus communis*) na vřesovištích nebo vápnitých trávnících, 6210 - Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*), 6230 - Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 2, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro nelesní stanoviště 6430 - Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 3, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro nelesní stanoviště 6510 - Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 4, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro nelesní stanoviště 7220 Petrifikujucí prameny s tvorbou pěnovců (*Cratoneurion*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 5, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro nelesní stanoviště 7230 Zásaditá slatiniště jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 22, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro nelesní stanoviště 8220 Chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 6, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro nelesní stanoviště 8310 - Jeskyně nepřístupné veřejnosti jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 19, viz příloha 6.5.

## Druhy

Zásady péče pro druh 4109 - Oměj tuhý moravský (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 12, viz příloha 6.5..

Zásady péče pro druh 1386 - Šikoušek zelený (*Buxbaumia viridis*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 13, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 1193 – Kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*) a pro druh 2001 – Čolek karpatský (*Triturus montandoni*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 14, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 1352 – Vlk obecný (*Canis lupus*), pro druh 1361 – Rys ostrovid (*Lynx lynx*) a pro druh Medvěd hnědý (*Ursus arctos*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 15, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 4014 – Střevlík hrbolatý (*Carabus variolosus*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 16, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 1086 – Lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 17, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 1355 – Vydra říční (*Lutra lutra*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 18, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 1324 – Netopýr velký (*Myotis myotis*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 19, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 4026 – Rýhovec pralesní (*Rhysodes sulcatus*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 20, viz příloha 6.5.

Zásady péče pro druh 1032 – Velevrub tupý (*Unio crassus*) jsou řešeny pomocí rámcové směrnice č. 21, viz příloha 6.5.

### 3.2 Navrhovaná opatření

Nejsou navrhována.

## 4. Závěrečné údaje

### 4.1 Použité podklady

- ANDĚL, P.; MINÁRIKOVÁ, T.; ANDREAS, M. (eds.) (2010). *Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce*. Vyd. 1. Liberec: EVERNIA s.r.o. 137 s. ISBN 978-80-903787-5-9.
- ANDREAS, M.; CEPÁKOVÁ, E.; HANZAL, V. (2010). *Metodická příručka pro praktickou ochranu netopýrů – 2. aktualizované a doplněné vydání (publikace)*. 96 s.
- AOPK ČR, Lesy České republiky, s. p., Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, Vojenské lesy a statky ČR, s.p., VÚKOZ (2006). Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000: Výsledek jednání pracovní skupiny ustanovené při Ministerstvu životního prostředí České republiky a složené ze zástupců jmenovaných organizací. *PLANETA*. XIV, 9, s. 1-39. 1213-3393.
- HÁKOVÁ, A.; KLAUDISOVÁ, A.; SÁDLO, J. (eds.) (2004). Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. *PLANETA*. XII, 3, s. 1-132. 1213-3393.
- HLAVÁČ, V.; POLEDNÍK, L.; POLEDNÍKOVÁ, K. et al. (2011). *Vydra a doprava: příručka k omezení negativního vlivu dopravy na vydry říční: metodika AOPK ČR*. Vydání 1. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 41 s. ISBN 978-80-87457-19-1.
- CHYTRÝ, M.; KUČERA, T.; KOČÍ, M. (eds.) et al. (2010). *Katalog biotopů České republiky: Habitat catalogue of the Czech Republic*. 2., upr. a rozš. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 445 s. ISBN 978-80-87457-03-0.
- MARHOUL, P.; TUROŇOVÁ, D. (eds.) (2008). *Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000: metodika AOPK ČR*. 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 161 s. ISBN 978-80-87051-38-2.
- MÍCHAL, I.; PETŘÍČEK, V. et al. (1999). *Péče o chráněná území II. Lesní společenstva*. Vydání 1. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 713 s. ISBN 80-860-6414-X.
- POLEDNÍK, L.; POLEDNÍKOVÁ, K.; ROCHE, M. et al. (2009). *Program péče pro vydry říční (Lutra lutra) v České republice v letech 2009 - 2018*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 84 s.
- Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000 (2006). *PLANETA*. XIV, 9, s. 1-39. 1213-3393.
- Rámcové zásady lesního hospodaření pro typy přírodních stanovišť v územích soustavy Natura 2000 v České republice: Základní doporučení pro hospodářské soubory (2004). *PLANETA*. XII, 3, s. 1-23. 1213-3393.
- ZAVADIL, V.; SÁDLO, J.; VOJAR, J. (eds.) (2011). *Biotopy našich obojživelníků a jejich management: Metodika AOPK ČR*. Vydání 1. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 178 s. ISBN 978-80-87457-18-4.
- ŠKROTT, M. (2015) *Návrh souhrnu doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Beskydy*. 48 s. Archivuje AOPK ČR, nepublikováno.

### 4.2 SDO zpracoval

**Organizace:** AOPK ČR, Regionální pracoviště SCHKO Beskydy  
**E-mail:** beskydy@nature.cz

**Datum zpracování:** 13. 6. 2019

## 5. Seznam zkratek

AOPK ČR	<i>Agentura ochrany přírody a krajiny ČR</i>
ČOV	<i>čistička odpadních vod</i>
ES	<i>Evropský seznam</i>
EVL	<i>Evropsky významná lokalita</i>
CHKO	<i>chráněná krajinná oblast</i>
k. ú.	<i>katastrální území</i>
LČR	<i>Lesy České republiky, s. p.</i>
LHO	<i>Lesní hospodářské osnovy</i>
LHP	<i>lesní hospodářský plán</i>
MZCHÚ	<i>maloplošné zvláště chráněné území</i>
MZe	<i>Ministerstvo zemědělství</i>
NPR	<i>Národní přírodní rezervace</i>
OOP	<i>orgán ochrany přírody</i>
OP ZCHÚ	<i>ochranné pásmo zvláště chráněného území</i>
PO	<i>předmět ochrany</i>
PP	<i>Přírodní památka</i>
PPK	<i>Program péče o krajinu</i>
PR	<i>Přírodní rezervace</i>
PUPFL	<i>pozemky určené k plnění funkcí lesa</i>
RS	<i>rámcová směrnice</i>
SCHKO	<i>Správa chráněné krajinné oblasti</i>
SDO	<i>Souhrnn doporučených opatření</i>
ÚSOP	<i>Ústřední seznam ochrany přírody</i>
ZCHD	<i>zvláště chráněný druh</i>
ZCHÚ	<i>zvláště chráněné území</i>
ZOPK	<i>zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů</i>

## **6. Přílohy**

### **6.1 Orientační mapa evropsky významné lokality**

CZ0724089\_Beskydy\_orientacni\_mapa.pdf

### **6.2 Mapa způsobu zajištění ochrany EVL**

CZ0724089\_Beskydy\_zpusob\_zajisteni\_ochrany.pdf

### **6.3 Mapa zákresů managementových opatření na vymezených plochách**

NENÍ

### **6.4 Rámcová směrnice pro lesní stanoviště**

CZ0724089\_Beskydy\_ramcova\_smernice.doc

### **6.5 Doplňující dokumenty**

CZ0724089\_Beskydy\_6\_5\_Prehled\_LHC.pdf

Přehled o LHC a platnosti příslušných LHO či LHP v EVL

CZ0724089\_Beskydy\_parametry\_prostredi\_velevrub\_tupy.pdf

Parametry prostředí vhodné pro velevruba tupého

CZ0724089\_Beskydy\_RS01\_3220\_3240.pdf

Rámcová směrnice č. 1 péče o stanoviště 3220,a 3240

CZ0724089\_Beskydy\_RS02\_5130\_6210\_6230.pdf

Rámcová směrnice č. 2 péče o stanoviště 5130, 6210 a 6230

CZ0724089\_Beskydy\_RS03\_6430.pdf

Rámcová směrnice č. 3 péče o stanoviště 6430

CZ0724089\_Beskydy\_RS04\_6510.pdf

Rámcová směrnice č. 4 péče o stanoviště 6510

CZ0724089\_Beskydy\_RS05\_7220.pdf

Rámcová směrnice č. 5 péče o stanoviště 7220

CZ0724089\_Beskydy\_RS06\_8220.pdf

Rámcová směrnice č. 6 péče o stanoviště 8220

CZ0724089\_Beskydy\_RS12\_Omej.pdf

Rámcová směrnice č. 12 péče o druh oměj tuhý moravský

CZ0724089\_Beskydy\_RS13\_Sikousek.pdf

Rámcová směrnice č. 13 péče o šikoušek zelený

CZ0724089\_Beskydy\_RS14\_Colek\_kunka.pdf

Rámcová směrnice č. 14 péče o druhy čolek karpatský a kuňka žlutobřichá

CZ0724089\_Beskydy\_RS15\_Medved\_rys\_vlk.pdf

Rámcová směrnice č. 15 péče o druhy medvěd hnědý, rys ostrovid a vlk obecný

CZ0724089\_Beskydy\_RS16\_Strevlik\_hrbolaty.pdf

Rámcová směrnice č. 16 péče o druh střevlík hrbovatý

CZ0724089\_Beskydy\_RS17\_Lesak.pdf

Rámcová směrnice č. 17 péče o druh lesák rumělkový

CZ0724089\_Beskydy\_RS18\_Vydra.pdf  
Rámcová směrnice č. 18 péče o druh vydra říční

CZ0724089\_Beskydy\_RS19\_8310\_netopyr.pdf  
Rámcová směrnice č. 19 péče o stanoviště 8310 a druh netopýr velký

CZ0724089\_Beskydy\_RS20\_Ryhovec.pdf  
Rámcová směrnice č. 20 péče o druh ryhovec pralesní

CZ0724089\_Beskydy\_RS21\_Velevrub.pdf  
Rámcová směrnice č. 21 péče o druh velevrub tupý

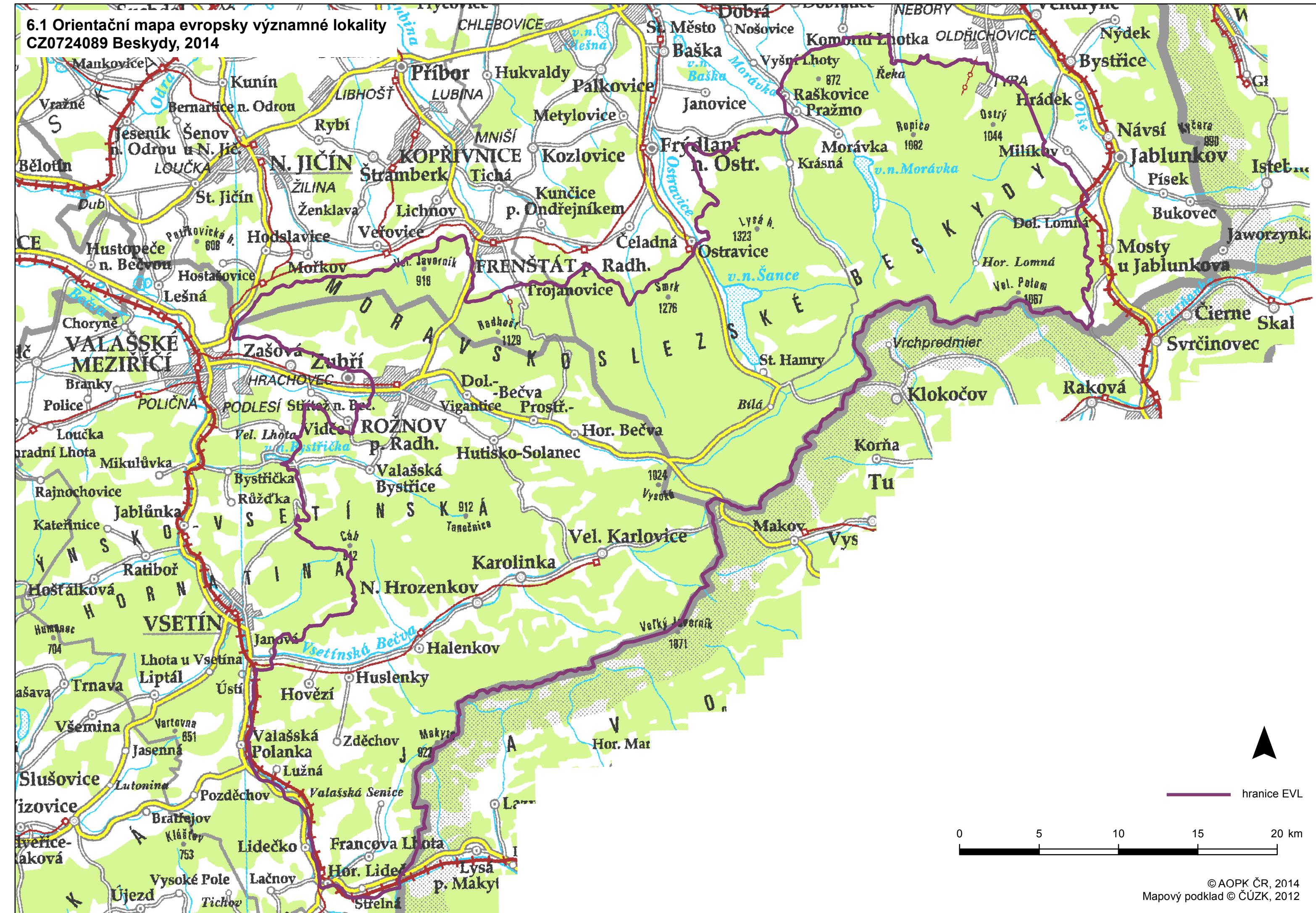
CZ0724089\_Beskydy\_RS22\_7230.pdf  
Rámcová směrnice č. 22 péče o stanoviště 7230

CZ0724089\_Beskydy\_sdo\_prS1\_selmy\_KO.pdf  
Mapa EVL Beskydy s vyznačením navrhovaných oblastí klidu

CZ0724089\_Beskydy\_sdo\_prS2\_selmy\_DMK.pdf  
Mapa EVL Beskydy s vymezením dálkových migračních koridorů velkých savců

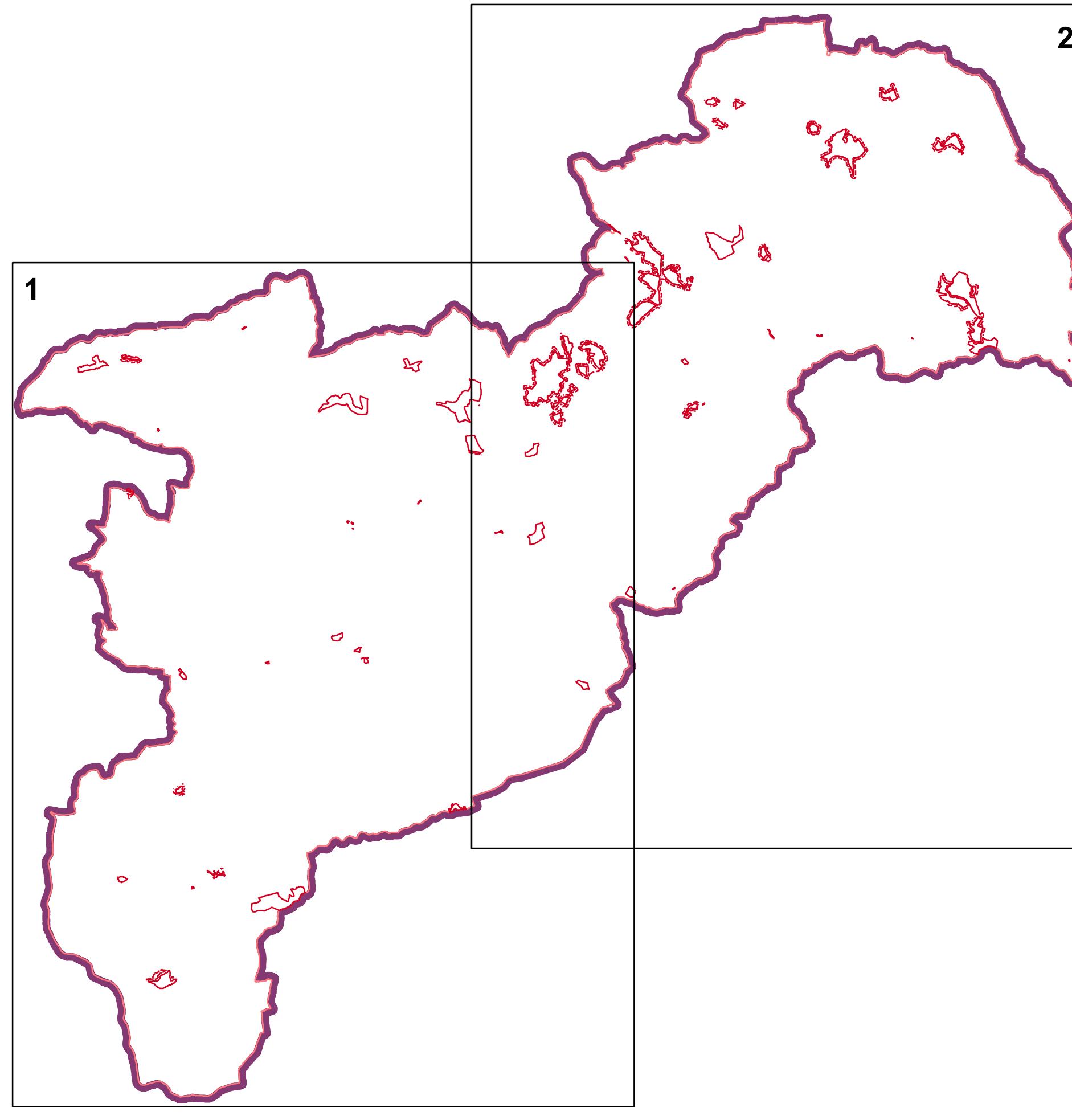
CZ0724089\_Beskydy\_sdo\_prS3\_selmy\_silnice.pdf  
Mapa EVL Beskydy s vyznačením křížení komunikací a migračních koridorů velkých savců (dle výstupu z projektu Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy)

6.1 Orientační mapa evropsky významné lokality  
CZ0724089 Beskydy, 2014



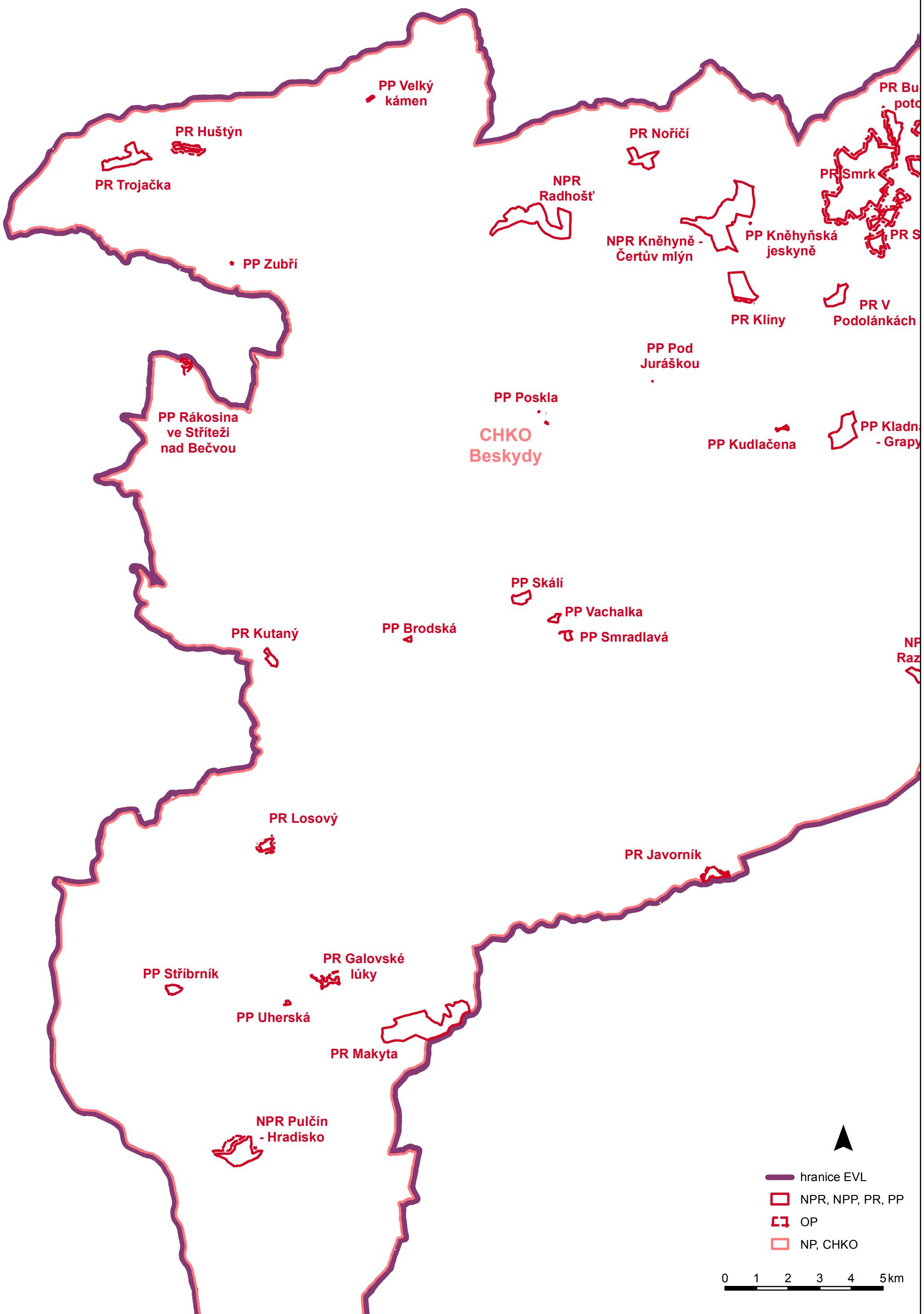
**6.2. Mapa způsobu zajištění ochrany evropsky významné lokality  
CZ0724089 Beskydy, 2015**

Listoklad



**6.2. Mapa způsobu zajištění ochrany evropsky významné lokality  
CZ0724089 Beskydy, 2015**

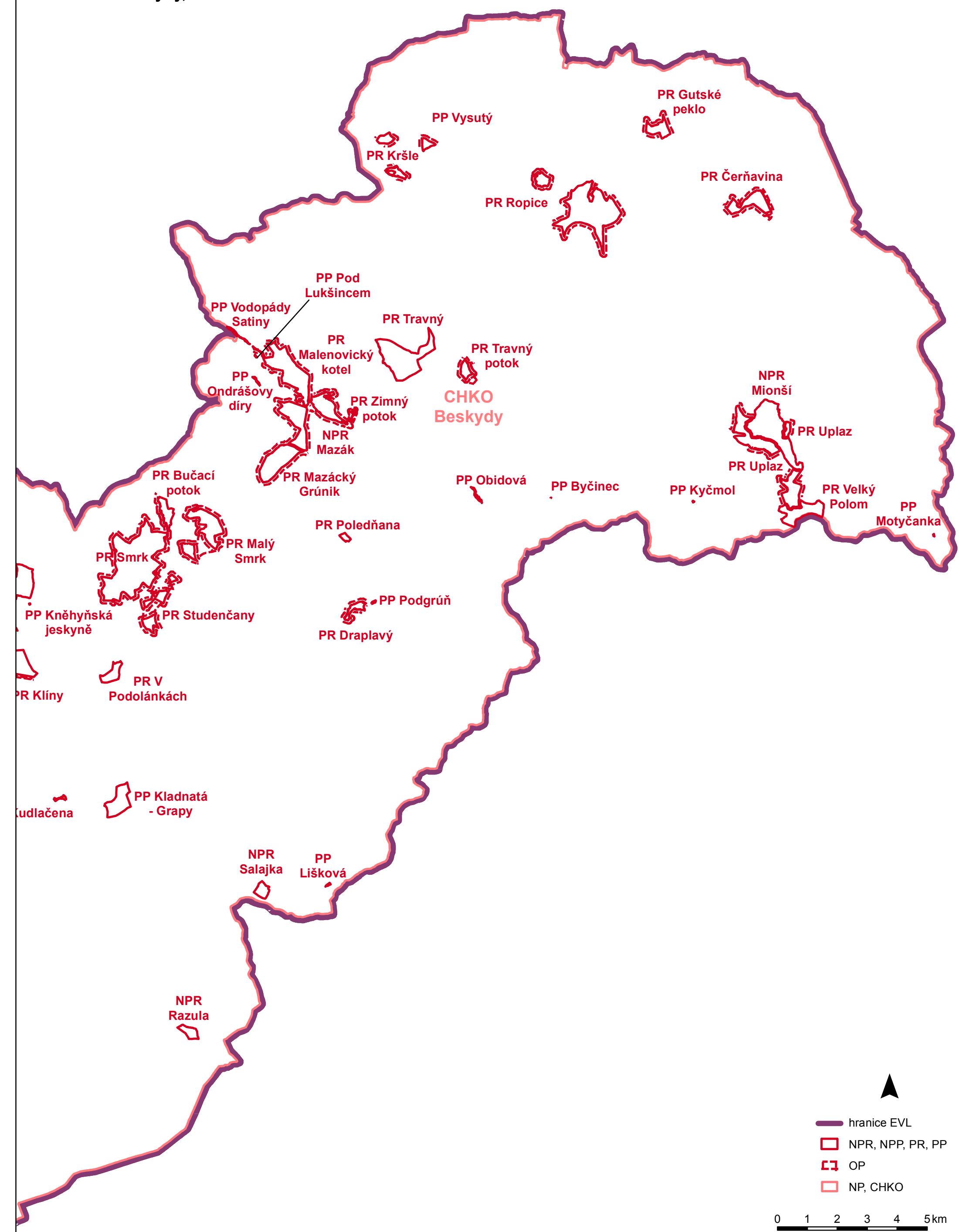
1



Z důvodu přehlednosti nejsou zakreslena zákonné ochranná pásma MZCHÚ, která nejsou vyhlášována.

**6.2. Mapa způsobu zajištění ochrany evropsky významné lokality  
CZ0724089 Beskydy, 2015**

2



Z důvodu přehlednosti nejsou zakreslena zákonné ochranná pásma MZCHÚ, která nejsou vyhlášována.

## 6.4 Rámcové směrnice hospodaření pro lesní stanoviště

### Rámcová směrnice č. 7

Kód lokality	Název EVL	Kategorie ochrany		
CZ0724089	Beskydy	CHKO – 1., 2., 3. zóna		
Kód typu přírodního stanoviště / kód druhu	Název stanoviště / Název druhu	Kód a název biotopu <sup>1)</sup>	Rozloha <sup>2)</sup> :	
			ha	%
91E0*	Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy ( <i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i> )	L2.1 – horské olšiny s olší šedou ( <i>Alnus Incana</i> ) L2.2 - údolní jasanovo-olšové luhy	24,232 44,73	0,02 0,20
Kategorie lesa	<b>Soubory lesních typů</b>			
- les hospodářský, zvláštního určení, les ochranný (podle § 7/1/a zákona č. 289/1995 Sb.)	1L, 2L, 3L, 3U, 5L, 6L			
<b>Cílová druhová skladba dřevin (desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT)<sup>3)</sup>:</b>				
SLT <sup>4)</sup>	Dřeviny přirozené druhové skladby (PDS) <sup>5)</sup>			
1L	DB 4, JS 2, JL 2, HB 1, JV 0-1, OLL 0-1, TP+			
2L	DB 5, JS 3, LP 1, JL 1, JV+, HB +, OLL +, OLS +			
3L	OL 7, JS 3, JV +, OLS +, OS +, TP +			
3U	JS 3-4, BK 2-3, JD 2, JV 0-1, KL 0-1, DB 0-1, LP 0-1, JL 0-1, OLL +			
5L	OLS 4, OLL 2, JS 2, SM 1, JV 1			
6L	OLS 8, SM 2, KL+			
Poznámka: Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je dynamika jejich přirozené obnovy a zdravotního stavu. Populace jilmů (JL), jasanu ztepilého (JS) a olše lepkavé (OL) jsou ohroženy chřadnutím vyvolávaným houbovými patogeny.				
<b>Minimální podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby a jedle bělokoré (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově porostních skupin</b>				
a)	= součtu hodnot současného zastoupení listnatých dřevin PDS a jedle bělokoré (JD) až do výše součtu hodnot přirozeného zastoupení těchto druhů dřevin v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině větší nebo rovně minimálnímu podílu melioračních a zpevňujících dřevin - MZD) <b>nebo</b>			
b)	= minimálnímu podílu MZD v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině menší než minimální podíl MZD).			
<b>Porostní typy</b>				
smíšené listnaté s převahou olše, ve většině případů charakter liniiových společenstev podél vodotečí		smíšené listnaté s převahou dubu, ve většině případů charakter liniiových společenstev podél vodotečí		
<b>Základní hospodářská doporučení</b>				
Hospodářský způsob	Hospodářský tvar	Hospodářský tvar	Hospodářský tvar	
Podrostní (účelový výběr), samovolný vývoj	les vysoký	podrostní	les vysoký (případně nepravé kmenoviny)	
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	
80-100 (fyzický věk)	30 - nepetrzítá	160 - fyzický věk	40 - nepetrzítá	
<b>Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty</b>				
Prostorově a věkově členité smíšené lesní porosty (víceetážové) s přirozenou dřevinou skladbou (převládající olší a dalšími přimíšenými listnatými dřevinami).				
Stavy býložravé zvěře umožňující úspěšné odrůstání zmlazení všech zastoupených dřevin PDS.				
<b>Obnovní postup a způsob obnovy</b>				
Využití přirozené obnovy včetně olšových výmladků, při umělé obnově vyvýšená sadba. Podrostním způsobem a účelovými výběry. Podpořit přirozenou obnovu uvolněním stanoviště původních listnáčů, šetřit keře. Vhodné porosty odpovídající dřevinné skladby s vyhovující věkovou a prostorovou diferenciací a po dohodě s příslušnými vlastníky ponechat samovolnému vývoji. <b>Porosty se samovolným vývojem</b> bez úmyslných obnovních zásahů. Je možné odstranit stromy padlé na lesní cesty a v jejich blízkosti, pokud by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví osob.				
<b>Péče o nálety, nárosty a kultury</b>				
Ochrana proti poškozování zvěři - přednostně oplocenkami (případně jinými lokálně účinnými způsoby), podle potřeby individuální mechanická ochrana vzácných nebo jednotlivě či skupinovitě vnášených dřevin PDS (jde o klíčové opatření pro zajištění generacní obměny populací dřevin PDS v zastoupených lesních ekosystémech).				
Ochrana proti konkurenční vegetaci (buření) Mechanická ochrana: vyžínání, výsek, výrez či ošlapávání buřeně (podle potřeby do zajištění nárostů či kultur); v kulturách šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS. Chemická ochrana: herbicidy používat jen zcela výjimečně (používat v I. a II. zóně CHKO, NPR a PR jen na základě výjimky ze základních ochranných podmínek, v ostatních případech je vhodné případnou aplikaci biocidů předem konzultovat s OOP). Pouze v případech, kdy nehrází nebezpečí závažného nebo nevratného poškození nebo ničení přirozené vegetace (např. při likvidaci některých invazních nebo expanzivních druhů rostlin). V porostech se <b>samovolným vývojem</b> ochrana proti zvěři pouze pomocí oplocenek.				
<b>Výchova porostu</b>				
Obecné zásady: V jednotlivých porostních skupinách usilovat o zachování či o dosažení přirozeného zastoupení listnatých dřevin PDS a JD na příslušných SLT. Šetřit a uvolňovat vitální jedince málo zastoupených (vtroušených) dřevin PDS (bez ohledu na kvalitu kmene). Odstraňovat geograficky nepůvodní druhy dřevin (bude-li zjištěn jejich výskyt). Šetřit přípravné (pionýrské) dřeviny PDS (BR,				

JIV, OS, JR aj.) alespoň při okrajích porostních skupin. Vytěžené listnaté dříví (z prořezávek) nebo jeho část (z probírek) ponechávat v porostech k zetlení (podpora biologické rozmanitosti).

**Prořezávky:** Počet zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně tvarový výběr v úrovni a nadúrovní hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit keře; „Probírky v porostech do 40 let“; Interval zásahů: 5-10 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni a nadúrovní hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit keře; Probírky v porostech 40+ let; Interval zásahů: 10-15 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni hlavních dřevin, podpora výškové rozrůzněnosti (do podúrovně zbytečně nezasahovat), šetřit keře, uvolňování korun vybraných dřevin PDS (všech zastoupených druhů) pro pozdější přirozenou obnovu (podpora plodivosti), šetřit vybrané souše listnáčů.

**V porostech se samovolným vývojem** bez výchovných zásahů.

#### **Opatření ochrany lesa**

**Ohoření:** mladé porosty dřevin PDS obecně-poškozováním býložravou zvěří; JLH - grafiózou (houba *Ophiostoma ulmi*); JS - chřadnutím (houba *Chalara fraxinea*); SM - hnilobami (václavka - *Armillaria* sp.), žírem kúrovců (brouků z podčeledi kúrovcovitých - *Scolytinae*), větrem.

**Opatření:** zejména zajišťovat ochranu dřevin proti poškození zvěří, v případě plošného hynutí některého druhu dřeviny PDS (v současnosti JS) postupovat podle stavu lesa v jednotlivých částech EVL po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody, lze provádět obranná opatření proti kúrovcům na SM.

**Biocidy** (kromě repellentů a atraktantů) používat jen výjimečně (používat v I. a II. zóně CHKO, NPR a PR jen na základě výjimky ze základních ochranných podmínek, v ostatních případech je vhodné případnou aplikaci biocidů předem konzultovat s OOP). Pouze v případech, kdy nehrází nebezpečí závažného hubení přirozeně se vyskytujících živočichů (zejména bezobratlých).

#### **Provádění nahodilých těžeb**

Zpracování nahodilých těžeb se řídí v PO Beskydy a Horní Vsacko samostatnými rozhodnutími. EVL Beskydy je s těmito územími ve velkém překryvu. Obecně platí ponechávání všech stojících zlomů JD a ostatních listnatých dřevin do fyzického rozpadu k zetlení, v menší míře zůstávají v porostech i vývraty. Zpracování nahodilých těžeb SM (MD, BO) bez omezení.

#### **Doporučené technologie**

Omezit narušení půdního povrchu. Koně v kombinaci s traktorem (LKT, SLKT, lanovky). Umožňují-li to stanoviště podmínky, těžební zásahy časově orientovat do zimního období. Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě. Minimalizovat poškození stojících stromů volbou vhodné těžební metody (sortimentní) a ochranou okrajových stromů podél těžebních linek.

#### **Poznámky**

V případě výskytu rostlin a živočichů, kteří jsou předměty ochrany v EVL Beskydy v lesních porostech (stanovištích), je nutné upravit hospodaření podle rámcových směrnic č. RS 12 – RS 21.

<sup>1)</sup> Kód a název biotopu vychází z Chytrý M. et al. (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.

<sup>2)</sup> Celková plocha přírodního stanoviště včetně rozlohy stanoviště ve zvláště chráněných území.

<sup>3)</sup> Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT) - cílová druhová skladba stanovena podle OPRL pro LO 40 a 41 s konkretizací podle místních podmínek dle plánu péče o CHKO Beskydy. Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je stav přirozené obnovy a horního patra.

<sup>4)</sup> Zkratky souborů lesních typů vychází z vyhlášky č. 83/1996. Sb. příloha č. 2. Přehled souborů lesních typů ČR.

<sup>5)</sup> Zkratky dřevin vycházejí z vyhlášky č. 84/1996 sb. příloha č. 4. Číselné označení, názvy a zkratky lesních dřevin.

## Rámcová směrnice č. 8

Kód EVL	Název evropsky významné lokality	Kategorie ochrany					
CZ0724089	Beskydy	CHKO – 1., 2., 3. zóna PR NPR					
<b>Kód typu přírodního stanoviště / kód druhu:</b>	<b>Název stanoviště / Název druhu:</b>	<b>Kód a název biotopu<sup>1)</sup></b>		<b>Rozloha<sup>2)</sup>:</b>			
9110 9130 9140	Bučiny asociace Luzulo-Fagetum Bučiny asociace Asperulo-Fagetum Středoevropské subalpijské bučiny s javorem ( <i>Acer</i> ) a štovíkem horským ( <i>Rumex arifolius</i> )	L 5.4 - acidofilní (kyselé) bučiny L 5.1 – květnaté bučiny L 5.2 - horské klenové bučiny	11 918 8 210 135	9,9 6,82 0,11			
<b>Kategorie lesa</b>	<b>Soubory lesních typů:</b>						
- les hospodářský, zvláštního určení, ochranný (podle § 7/1/a zákona č. 289/1995 Sb.)	4 Y, 4 Z, 5 K, 5 M, 5 N, 5 P, 5 Z, 5 Y, 6 K, 6 Z, 3 V, 4 A, 5 V, 4 B, 4 D, 4 S, 5 A, 5 F, 5 B, 5 D, 5 S, 5 H, 5 O, 6 B, 6 F, 6 D, 6 S, 6 A, 6 V						
<b>Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT)<sup>3)</sup>:</b>							
SLT <sup>4)</sup>	Dřeviny přirozené druhové skladby (PDS) <sup>5)</sup>						
<b>KYSELÉ BUČINY</b>							
4 Y, 4 Z	BK 6, JD 1, DBL 2, (BO, BŘ) +						
5 K, 5 M, 5 N	BK 5, JD 2-3, SM 2, (KL, BO, BŘ) +						
5 P	BK 20, JD 70, SM 15, OS 5						
5 Z, 5 Y	BK 6-7, JD 1-2, BŘ 1, (SM, BO, JR) +						
6 K	BK 5, JD 3, SM 2, JR +						
6 Z	BK 4, JD 1, SM 4, OS 1, JR +						
<b>KVĚTNATÉ BUČINY</b>							
3 V	BK 3, JD 3, JV 1, DB 3, JS +						
4 A	BK 6, JD 2, JV 1, LP 1, JS, JL +						
5 V	BK 5, JD 4, SM +, KL 1, JS, OLL+						
4 B, 4 D, 4 S	BK 6-7, JD 1-2, LP 1-2, (JV, KL, DBZ, JS) +						
5 A, 5 F	BK 5-6, JD 3, KL 1-2 (JS, JL, KL, SM) +						
5 B, 5 D 5 S, 5 H	BK 5-6, JD 3, KL 1, (JS, SM, JL) +						
5 O	BK 2, JD 7, SM 1, OS +						
6 B, 6 F, 6 D, 6 S	BK 5, JD 2, SM 2, KL 1, JS +						
<b>HORSKÉ KLENOVÉ BUČINY</b>							
6 A	BK 5, JD 3, SM 1, KL 1, JL +						
6 V	BK 3, JD 3, SM 3, KL 1, JS +, JL +						
<b>Minimální podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby a jedle bělokoré (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově porostních skupin</b>							
a) = součtu hodnot současného zastoupení listnatých dřevin PDS a jedle bělokoré (JD) až do výše součtu hodnot přirozeného zastoupení těchto druhů dřevin v ploše převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině větší nebo rovno minimálnímu podílu melioračních a zpevňujících dřevin - MZD) <b>nebo</b>							
b) = minimálnímu podílu MZD v ploše převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině menší než minimální podíl MZD).							
<b>Porostní typy</b>							
<b>bukový</b>		<b>smrkový</b>					
Porostní typ s převahou BK, místy s jeho dominantním zastoupením. Na živných stanovištích často vtroušená nebo přimíšená JD s KL. Ve vyšších polohách se vyskytuje SM.		Přeměněné části v mozaice porostů se stanoviště nepůvodním smrkem.					
<b>Základní hospodářská doporučení:</b>							
<b>Hospodářský způsob</b>	<b>Hospodářský tvar</b>	<b>Hospodářský způsob</b>	<b>Hospodářský tvar</b>				
Podrostní, (účelový výběr, samovolný vývoj)	les vysoký	Podrostní, násečný	vysoký				
<b>Obmýtí</b>	<b>Obnovní doba</b>	<b>Obmýtí</b>	<b>Obnovní doba</b>				
120 - 150 (fyzický věk)	40 - 50 (nepřetržitá)	100	30-40				
<b>Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty:</b>							
Smíšené lesy tvořené stanoviště vhodnými dřevinami, strukturně a věkově diferencované s vysokým podílem narušených a odumřelých stromů poskytující co nejvíce možnosti k výskytu vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů, ponechávat samovolnému vývoji. V porostech se zjednodušenou porostní strukturou ponechávat jednotlivé stromy nebo skupinky stromů do fyzického rozpadu. Únosné stavby zvěře, umožňující přirozené zmlazení a následné odrůstání všech druhů dřevin.	Postupně dosáhnout změny druhové skladby porostů ve prospěch dřevin PDS.						
<b>Obnovní postup a způsob obnovy:</b>							
Bukové porosty obnovovat především podporou přirozeného zmlazení clonními sečemi (skupinové, okrajové, pruhové) v kombinaci s jednotlivým –	Postupná přeměna druhové skladby (zvýšení zastoupení BK a JD), urychlit v porostech v minulosti poškozených zvěří.						

<p>skupinovým výběrem. Po ploše uplatňovat proměnlivou sílu zásahu. Vycházet z přirozených východisek obnovy. V porostech se zmlazující JD zajistit dlouhodobou clonu mateřským porostem, s obnovou BK začínat při výšce JD nárostů cca 1 m. Při rychlém odclonění riziko zabuření a znevýhodnění JD v konkurenci s bukovým nebo smrkovým nárostem. Podpořit přirozenou obnovu JD a ostatních listnatých dřevin lze v semenném roce zraňováním půdy. Postupně převádět přes clonné obnovní prvky a dlouhodobým uplatňováním výběrných principů na porosty se složitou porostní strukturou. K umělé obnově přistupovat pouze v případě chybějících druhů dřevin anebo její dlouhodobé stagnace. Umělá obnova chybějících dřevin přirozené druhotné skladby formou kotlíků nebo podsadeb (využívat porostních světin a ploch, kde je znemožněna přirozená obnova). Zejména JD sázet v předstihu před rozvinutím bukové obnovy. V případě opakování zalesňování dávat přednost doplňkovým dřevinám z CDS před dřevinou hlavní. Podle potřeby prodlužovat lhůtu pro zajištění porostu. V částech lesa s příznivou druhotnou skladbou, výraznou věkovou a prostorovou strukturu ponechávat porosty samovolnému vývoji, včetně zpracování nahodilých těžeb. Vhodné oplocování větších lesních celků s prosvětleným mateřským porostem.</p> <p><b>Porosty se samovolným vývojem</b> bez úmyslných obnovních zásahů. Je možné odstranit stromy padlé na lesní cesty a v jejich blízkosti, pokud by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví osob.</p>	<p>Jedli a BK vnášet v předstihu před přirozenou obnovou SM. V závislosti na terénních možnostech prosvětlovat v pruzích nebo zakládat skupiny s výsadbou BK, JD. Cenné listnáče vysazovat do mezer ve zmlazení. Ponechávat vtroušené listnáče a jedli jako výstavky do fyzického rozpadu.</p>
--	--

#### Péče o nálety, nárosty a kultury:

Ochrana proti poškození zvěří u JD a listnatých dřevin

- a) chemicky – náterý repellentními přípravky terminálů, u JD v pozdějším věku i proti loupaní a ohryzu
- b) mechanicky – oplocenky, individuální ochrany z pleťiva, ovčí vlna, umělohmotné spirály, ovazy klestem apod.

Ochrana proti vegetaci (buření) – mechanicky – ožínání, ošlapávání,

Šetřit náletové dřeviny.

V porostech se samovolným vývojem ochrana proti zvěři pouze pomocí oplocenek.

#### Výchova porostů:

##### Porosty z přirozené obnovy:

Využívat dlouhodobou clonu mateřského porostu, přednostně ponechávat prostor přírodnímu výběru. Zásahy častější s nižší intenzitou. Uvolňovat jedince málo zastoupených dřevin z PDS.

**Prořezávky a probírky:** podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách, do podúrovni zbytečně nezasahovat. Podporovat výškovou rozrůznost, uvolňování korun vybraných vitálních dřevin PDS (všech zastoupených druhů) pro pozdější přirozenou obnovu (podpora plodivosti), šetřit souše listnáčů a narušené stromy.

##### Porosty z umělé obnovy:

Podpora složitější porostní výstavby a věkové diferenciace. Výchova ve prospěch JD s podporou vtroušených dřevin, šetřit náletové dřeviny (JŘ, BŘ, OS, OL apod.). Odstraňovat geograficky nepůvodní a stanoviště nevhodné dřeviny. U JD nutné od počátku časté uvolňování od bukového nárostu. Posilit diferenciaci porostů ponecháváním a částečnou podporou podúrovňových stromů. V porostech s výskytem tetřeva a jeřábka zásahy směřovat mimo období hnízdění a vodění mláďat (od srpna).

V porostech se samovolným vývojem bez výchovních zásahů.

Podpora složitější porostní výstavby a věkové diferenciace. Výchova ve prospěch JD s podporou vtroušených dřevin, šetřit náletové dřeviny (JŘ, BŘ, OS, OL apod.) Odstraňovat geograficky nepůvodní a stanoviště nevhodné dřeviny. U JD nutné od počátku časté uvolňování od smrkového, případně bukového nárostu. Posilit diferenciaci porostů ponecháváním a částečnou podporou podúrovňových stromů. V porostech s výskytem tetřeva a jeřábka zásahy směřovat mimo období hnízdění a vodění mláďat (od srpna).

#### Opatření ochrany lesa:

Ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů, vývratů a doupných stromů. Ochrana proti zvěři viz péče o nálety, nárosty a kultury.

Provádění nahodilé těžby u smrku posunout ve vybraných oblastech do období na konec června, začátek července (mimo hnízdění a vyvádění mláďat tetřevovitých). Ve vytypovaných porostech zpracovávat nahodilou těžbu listnatých dřevin a jedle až od srpna (mimo hnízdění a vyvádění mláďat lejska malého, strakapouda bělohrbetého, žluny šedé apod.). Biocidy (kromě repellentů a atraktantů) používat v I. a II. zóně CHKO, NPR a PR jen na základě výjimky ze základních ochranných podmínek, v ostatních případech je vhodné případnou aplikaci biocidů předem konzultovat s OOP.

#### Provádění nahodilých těžeb:

Zpracování nahodilých těžeb se řídí v PO Beskydy a Horní Vsacko samostatnými rozhodnutími. EVL Beskydy je s těmito územími ve velkém překryvu. Obecně platí ponechávání všech stojících zlomů JD a ostatních listnatých dřevin do fyzického rozpadu k zetlení, v menší míře zůstávají v porostech i vývraty. Zpracování nahodilých těžeb SM (MD, BO) bez omezení, s výjimkou horských smrčin, kde zůstávají vytypované porosty bez zpracování nahodilých těžeb (případně se pouze možnost odkornění čerstvě napadených vývratů kalamtními druhy podél těžebních linek). V porostech s výskytem tetřeva a jeřábka zásahy směřovat mimo období hnízdění a vodění mláďat (od srpna).

#### Doporučené technologie:

Omezit narušení půdního povrchu. Koně v kombinaci s traktorem (LKT, SLKT, lanovky). Umožňují-li to stanoviště podmínky, těžební zásahy časově orientovat do zimního období. Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě. Minimalizovat poškození stojících stromů volbou vhodné těžební metody (sortimentní) a ochranou okrajových stromů podél těžebních linek. V porostech s výskytem tetřeva a jeřábka zásahy směřovat mimo období hnízdění a vodění mláďat (od srpna).

#### Poznámky:

V případě výskytu rostlin a živočichů, kteří jsou předměty ochrany v EVL Beskydy v lesních porostech (stanovištích), je nutné upravit hospodaření podle rámcových směrnic č. RS 12 – RS 21.

<sup>1)</sup> Kód a název biotopu vychází z Chytrý M. et al. (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.

<sup>2)</sup> Celková plocha přírodního stanoviště ve včetně rozlohy stanoviště ve včetně chráněných území.

<sup>3)</sup> Cílová druhotná skladba dřevin (v desítkách %) podle souboru lesních typů (SLT) – cílová druhotná skladba stanovena podle OPRL pro LO 40 a 41 s konkretizací podle místních podmínek dle plánu péče o CHKO Beskydy. Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je stav přirozené obnovy a horního patra.

<sup>4)</sup> Zkratky souborů lesních typů vychází z vyhlášky č. 83/1996 Sb. příloha č. 2. Přehled souborů lesních typů ČR.

<sup>5)</sup> Zkratky dřevin vychází z vyhlášky č. 84/1996 sb. příloha č. 4. Číselné označení, názvy a zkratky lesních dřevin.

## Rámcová směrnice č. 9

Kód lokality	Název EVL	Kategorie ochrany						
CZ0724089	Beskydy	CHKO – 1., 2., 3. zóna						
Kód typu přírodního stanoviště/ kód druhu	Název stanoviště/ Název druhu	Kód a název biotopu <sup>1)</sup>	Rozloha <sup>2)</sup>					
			ha	%				
9170	Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i>	L3.2 Polonské dubohabřiny L3.3B Západo-karpatské dubohabřiny	96 807	0,07 0,67				
Kategorie lesa	<b>Soubory lesních typů</b>							
Lesy hospodářské	3 D, 3 H, 3 F, 3 S							
<b>Cílová druhová skladba dřevin (%) podle souborů lesních typů (SLT) <sup>3)</sup>:</b>								
SLT <sup>4)</sup>	<b>Dřeviny přirozené druhové skladby <sup>5)</sup></b>							
3 D, 3 S	BK 4, DB 2-3, LP 1- 2, HB 1-2, JV +, JD +, JS +							
3 H, 3 F	BK 4-5, DB 2 -3, JD 1, HB 1 JV +-1, LP +-1, JS +							
<b>Minimální podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby a jedle bělokoré (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově porostních skupin</b>								
a) = součtu hodnot současného zastoupení listnatých dřevin PDS a JD až do výše součtu hodnot přirozeného zastoupení těchto druhů dřevin v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a jedle bělokoré v porostní skupině větší nebo rovnou minimálnímu podílu melioračních a zpevňujících dřevin)								
b) = minimálnímu podílu MZD v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině menší než minimální podíl MZD).								
<b>Porostní typ</b>								
Lesy s převahou habru ( <i>Carpinus betulus</i> ), místy buku lesního ( <i>Fagus sylvatica</i> ) a příměsí jedle bělokoré, dubu letního ( <i>Quercus robur</i> ) a dalších stanoviště vhodných listnatých dřevin (lípa, javor, jasan, jilm ...). Jednotlivě výskyt SM. Keřové patro je v jednotlivých porostech různě bohatě vyvinuté.								
<b>Základní hospodářská doporučení</b>								
Hospodářský způsob podrostní – účelový výběr (samovolný vývoj)	Hospodářský způsob podrostní							
Hospodářský tvar vysoký	Hospodářský tvar nízký (střední)							
Obmýtí 100-150 (fyz. věk)	Obmýtí (spodní etáž – 30 -40 let, horní etáž – 80, 120, (160) let)							
Obnovní doba 40- nepřetržitá	Obnovní doba spodní etáž – 10 let, horní etáž – 80 let)							
<b>Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty</b>								
Prostorově a věkově členité lesní porosty (víceetážové) s přirozenou dřevinou skladbou (převládajícím bukem a dalšími přimíšenými dřevinami – duby, lípami, habrem, jasanem ztepilým...)								
<b>Obnovní postup a způsob obnovy</b>								
Clonné seče s prodlouženou obnovní dobou s přechodem k jednotlivému – skupinovému výběru k využití a podpoře bohaté přirozené obnovy. JD obnovovat v předstihu ve skupinách, důležitá dlouhodobá clona materinským porostem. Umělá obnova chybějících dřevin PDS formou kotliků nebo podsadeb (využívat porostních světlín a ploch, kde je zmnožněna přirozená obnova). Ponechávat výstavky a menší skupiny na nepřistupných místech samovolnému vývoji.								
Na vhodných těžebně přístupných místech lze pro podporu biodiverzity, zejména některých druhů bezobratlých, provést převody na les nízký (střední). a) <b>Převod lesa vysokého na les nízký</b> probíhá na vybraných plochách do velikosti 0,5, ha nejlépe ve věku okolo 60 let pomocí holosečné téžby. Těžbu je nejvhodnější provádět v jarním období. Pařez má být nízký, řez šikmý a hladký. Způsob obnovy zejména přirozený generativní, mezery doplňovat uměle sadbou vhodných sazenic. b) <b>Převod porostu na tvar středního lesa</b> za účelem podpory biodiverzity s těžším kvalitativní produkce na záměrně pěstovaných výstavcích. Postupným prosvětlováním s cílovým ponecháním 30-50 ks/ha (vhodné dřeviny DB, JS, JV, JL) vytváříme novou etáž smíšeného původu (vegetativního a generativního), z níž bude možné po stanoveném obmýtí 40 let ponechat dostatečný počet budoucích výstavků (cca 100 ks/ha), podporujeme bohatou porostní směs. Spodní (hlavní) etáž je výmladného původu s obmýtím 30- 40 let (vhodné dřeviny HB, LP, JL), výstavková etáž převážně generativního původu je tvorena dvěma až třemi patry s obnovním zásahem ve věku 80, 120 (160) let, podpora bohaté porostní směsi. Spodní výmladková etáž se obnovuje na jeden zásah s ponecháním cca 100 ks/ha budoucích výstavků. V horní (výstavkové) etáži (při dvou etážích) výstavků provést jeden zásah ve věku 80 let s redukcí na cca 40 % a druhý domýtný ve věku 120 let. Při třech etážích respektujeme procentické zastoupení výstavkových tříd 65 – 25 – 10 %, po posledním zásahu v obou případech ponecháváme do 5 ks výstavků na dožití.								

<b>Péče o nálety, nárosty a kultury</b>	
Umělé výsadby plotit nebo natírat proti okusu, nutno chránit i přirozené zmlazení cenných listnáčů a JD. Ochrana proti buření vyžináním, šetřit náletové dřeviny.	a) Boj s buřením, vzhledem k rychlému růstu, prakticky odpadá. V některých případech nutná ochrana proti zvěři. Péče se odvíjí od pěstebního záměru (1-2 zásahy během obmýti). Péče usměrňovat vývoj keřovitě se rozrůstajících výmladků ve prospěch nadějných stromků (prořeďování v trsech). Minimalizace výchovy v případě produkce paliva. b) 1x procíska, 1x prořezávka, negativní výběr obrostlíků a předrostlíků v nadúrovni a úrovni. Pozitivní druhový výběr ve prospěch DB, JS, TR, LP, JL.
<b>Výchova porostů</b>	
Podpora složitější porostní výstavby a věkové diferenciace. Výchova ve prospěch JD, BK a DB, podporovat vtroušené dřeviny. Odstraňovat geograficky a stanoviště nepůvodní dřeviny. V částech se samovolným vývojem bez výchovy.	a) Probírky velmi zřídka. Uplatňovat pouze v případech vypěstování stromů určitých tech. parametrů. Při pěstování paliva není nutná. Při tvorbě nízkého lesa s výstavky postupně uvolňovat budoucí výstavky min. 2 zásahy. b) V intervalu 40 let při zásahu v hlavní etáži negativní výběr s cílem tvorby pravidelných a velkých korun výstavků. Tvorba a udržování složitější prostorové struktury porostů.
<b>Opatření ochrany lesa</b>	
Přirozenou obnovu chránime nejlépe oplocením. U nadějných jedinců v náletech a nárostech semenného i výmladného původu používáme případně i jednotlivou mechanickou ochranu. Ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů, vývratů a doupných stromů. <u>Biocidy</u> (kromě repellentů a atraktantů) používat v I. a II. zóně CHKO, NPR a PR jen na základě výjimky ze základních ochranných podmínek, v ostatních případech je vhodné případnou aplikaci biocidů předem konzultovat s OOP.	
<b>Provádění nahodilých těžeb</b>	
Zpracování nahodilých těžeb se řídí v PO Beskydy a Horní Vsacko samostatnými rozhodnutími. EVL Beskydy je s těmito územími ve velkém překryvu. Obecně platí ponechávání všech stojících zlomů JD a ostatních listnatých dřevin do fyzického rozpadu k zetlení, v menší míře zůstávají v porostech i vývraty. Zpracování nahodilých těžeb SM (MD, BO) bez omezení.	
<b>Doporučené technologie</b>	
Omezit narušení půdního povrchu. Koně v kombinaci s traktorem (LKT, SLKT, lanovky. Umožňují-li to stanoviště podmínky, těžební zásahy časově orientovat do zimního období. Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě. Minimalizovat poškození stojících stromů volbou vhodné těžební metody (sortimentní) a ochranou okrajových stromů podél těžebních linek.	
<b>Poznámky</b>	
Při převodu na les nízký (střední) je třeba postup konzultovat s příslušným odborným lesním hospodářem (včetně zařízení nezbytných výjimek týkajících se hospodaření ve tvaru lesa středního). V případě výskytu rostlin a živočichů, kteří jsou předměty ochrany v EVL Beskydy v lesních porostech (stanovištích), je nutné upravit hospodaření podle rámcových směrnic č. RS 12 – RS 21.	

<sup>1)</sup> Kód a název biotopu vychází z Chytrý M. et al. (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.

<sup>2)</sup> Celková plocha přírodního stanoviště včetně rozlohy stanoviště ve zvláště chráněných území.

<sup>3)</sup> Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT) - cílová druhová skladba stanovena podle OPRL pro LO 40 a 41 s konkretizací podle místních podmínek dle plánu péče o CHKO Beskydy. Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je stav přirozené obnovy a horního patra.

<sup>4)</sup> Zkratky souborů lesních typů vychází z vyhlášky č. 83/1996. Sb. příloha č. 2. Přehled souborů lesních typů ČR.

<sup>5)</sup> Zkratky dřevin vycházejí z vyhlášky č. 84/1996 sb. příloha č. 4. Číselné označení, názvy a zkratky lesních dřevin.

## Rámcová směrnice č. 10

Kód lokality	Název EVL	Kategorie ochrany					
CZ0724089	Beskydy	CHKO – 1., 2., 3. zóna PR NPR					
Kód typu přírodního stanoviště/ kód druhu	Název stanoviště/ Název druhu	Kód a název biotopu <sup>1)</sup>	Rozloha <sup>2)</sup>				
			ha	%			
9180*	Lesy svazu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a v roklích	L 4 Suťové lesy	761	0,63			
<b>Kategorie lesa</b>		<b>Soubory lesních typů</b>					
Lesy ochranné, zvláštního určení, hospodářské		3 J, 3 U, 5 J, 5 U,					
<b>Cílová druhová skladba dřevin (%) podle souborů lesních typů (SLT)<sup>3)</sup></b>							
SLT <sup>4)</sup>	Dřeviny přirozené druhové skladby <sup>5)</sup>						
3 J	BK 4, JD 1, DBL 2, LP 2, JS +, HB +						
3 U	BK 3, JS 3, JD 2, JV+, KL +, DBL+, LP+, JL +, OLL +						
5 J	BK 4, JD 3, KL 2, JL 1, JS +, SM +						
5 U	BK 4, JD 2, KL 2, JS 2, SM +, JL +						
<b>Minimální podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby a jedle bělokoré (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově porostních skupin</b>							
a) = součtu hodnot současného zastoupení listnatých dřevin PDS a JD až do výše součtu hodnot přirozeného zastoupení těchto druhů dřevin v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a jedle bělokoré v porostní skupině větší nebo rovno minimálnímu podílu melioračních a zpevňujících dřevin)							
b) = minimálnímu podílu MZD v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině menší než minimální podíl MZD).							
<b>Porostní typ</b>							
Smíšené porosty často i s vyšším zastoupením cenných listnatých dřevin (jasan, jilm, klen) na kamenitých terénně složitých stanovištích příkrých svahů.							
<b>Základní hospodářská doporučení</b>							
<b>Hospodářský způsob</b>		<b>Hospodářský tvar</b>					
-		Vysoký					
<b>Obmýtí</b>		<b>Obnovní doba</b>					
150 – fyzický věk		nepřetržitá					
<b>Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty</b>							
Prostorově a věkově členité lesní porosty (víceetážové) s přirozenou dřevinnou skladbou.							
<b>Obnovní postup a způsob obnovy</b>							
Obnova porostů především přirozená. V přístupných částech uvolňovat přirozené zmlazení jednotlivým až skupinovým výběrem s cílem podpořit přirozenou obnovu stanoviště původních dřevin. Udržet trvalý kryt půdy, šetřit vtroušené dřeviny a keřové patro. Nejexponovanější místa ponechávat bez zásahů samovolnému vývoji. Přirozené mezery využívat jako východiska obnovy a podsazovat (případně sjez) stanoviště původními dřevinami (HB, LP, DB, BK, KL, JL, JD). Při výsadbě listnáčů míšení skupinové i jednotlivé. Postupná přeměna částí s koncentrací SM. Příměs listnáčů udržovat bez ohledu na jejich kvalitu.							
<b>Péče o nálety, nárosty a kultury</b>							
Menší mezery (do 0,04 ha) ponechat samovolnému vývoji. Ochrana přirozeného zmlazení i výsadeb proti okusu chemicky nátěry nebo mechanicky oplocením (mimo sutě), individuální ochrany, ovčí vlna, umělohmotné spirály apod. Ochrana proti buření ožínáním v nezbytném rozsahu. Neodstraňovat náletové dřeviny (BŘ, JŘ, OS apod.).							
<b>Výchova porostů</b>							
Provádět v omezené míře, na úpravu druhové skladby a prostorové výstavby porostů. Podpořit stabilitu porostů a dosáhnout rozvolněné struktury s nízko nasazenou korunou (zejména ve vyšších polohách). Ponechávání BŘ, JŘ a ostatních pionýrských dřevin. V částech s převahou SM podpora vtroušených listnáčů a odstraňování nepůvodních dřevin. Úprava druhové skladby a prostorové výstavby porostů ve prospěch stanoviště původních dřevin. Podpora stability porostů. Ponechávání BŘ, JŘ a ostatních pionýrských dřevin. V porostech se samovolným vývojem bez výchovy.							
<b>Opatření ochrany lesa</b>							
Jednotlivé sterilní souše bez asanace, na nepřístupných a nestabilních místech ponechání souší, zlomů, vývratů a doupných stromů.							
Ohrožení porostů: značně hnilioba, vítr, sníh, námraza. Biocidy (kromě repellentů a atraktantů) používat v I. a II. zóně CHKO, NPR a PR jen na základě výjimky ze základních ochranných podmínek, v ostatních případech je vhodné případnou aplikaci biocidů předem konzultovat s OOP.							
<b>Provádění nahodilých těžeb</b>							

Zpracování nahodilých těžeb se řídí v PO Beskydy a Horní Vsacko samostatnými rozhodnutími. EVL Beskydy je s těmito územími ve velkém překryvu. Obecně platí ponechávání všech stojících zlomů JD a ostatních listnatých dřevin do fyzického rozpadu k zetlení, v menší míře zůstávají v porostech i vývraty. Zpracování nahodilých těžeb SM (MD, BO) bez omezení.

#### Doporučené technologie

Nenarušovat půdní povrch, použít lanovek a v okrajových částech koní. Zásahy časově orientovat do zimního období. Vyloučit gravitační spouštění vytěžené dřevní hmoty, stabilizovat erozní rýhy.

#### Poznámky

V případě výskytu rostlin a živočichů, kteří jsou předměty ochrany v EVL Beskydy v lesních porostech (stanovištích), je nutné upravit hospodaření podle rámcových směrnic č. RS 12 – RS 21.

\* prioritní stanoviště

1) Kód a název biotopu vychází z Chytrý M. et al. (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.

2) Celková plocha přírodního stanoviště včetně rozlohy stanoviště ve zvláště chráněných území.

3) Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT) - cílová druhová skladba stanovena podle OPRL pro LO 40 a 41 s konkretizací podle místních podmínek dle plánu péče o CHKO Beskydy. Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je stav přirozené obnovy a horního patra.

4) Zkratky souborů lesních typů vychází z vyhlášky č. 83/1996. Sb. příloha č. 2. Přehled souborů lesních typů ČR.

5) Zkratky dřevin vycházejí z vyhlášky č. 84/1996 sb. příloha č. 4. Číselné označení, názvy a zkratky lesních dřevin.

## Rámcová směrnice č. 11

Kód lokality	Název EVL	Kategorie ochrany									
CZ0724089	Beskydy	CHKO – 1., 2., 3. zóna PR NPR									
Kód typu přírodního stanoviště / kód druhu	Název stanoviště / Název druhu	Kód a název biotopu <sup>1)</sup>		Rozloha <sup>2):</sup>							
				ha %							
9410	Acidofilní smrčiny <i>Vaccinio-Piceetea</i>	L9.1 - horské třtinové smrčiny L9.2B - podmáčené smrčiny L9.3 - horské papratakové smrčiny		504,94 0,41 252,31 0,20 167,88 0,13							
Kategorie lesa	Soubory lesních typů										
- les hospodářský, zvláštního určení, les ochranný (podle § 7/1/a zákona č. 289/1995 Sb.)	6G, 7F, 7G, 7K, 7N, 7S, 7T, 7V, 7Z, 8Z										
Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT) <sup>3):</sup>											
SLT <sup>4)</sup>	Dřeviny přirozené druhové skladby (PDS) <sup>5)</sup>										
6G	SM 4-5, JD 4-5, BK 0-1, OLL 0-1, OLS 0-1										
7F	SM7, BK 2, JD 1, KL +										
7G	SM 8, JD 2, OLS +, OS +, JR +										
7K	SM 7, BK 2, JD 1, JR +										
7N	SM 7, BK 2, JD 1, KL +, JR +										
7S	SM 7, BK 2, JD 1, KL +										
7T	SM8, JD 1, BR 1, JR +										
7V	SM7, BK 1, JD 1, KL 1										
7Y	SM 7, BK 1, JD 1, BR 0-1, JR 0-1										
7Z	SM 6-7, BK 2, JD 0-1, JR 1, BR +										
8Z	SM 8, JR 2										
Poznámka: Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je dynamika jejich přirozené obnovy a zdravotního stavu.											
Minimální podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby a jedle bělokoré (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově porostních skupin											
a)	= součtu hodnot současného zastoupení listnatých dřevin PDS a jedle bělokoré (JD) až do výše součtu hodnot přirozeného zastoupení těchto druhů dřevin v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině větší nebo rovně minimálnímu podílu melioračních a zpevňujících dřevin - MZD) nebo										
b)	= minimálnímu podílu MZD v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS a JD v porostní skupině menší než minimální podíl MZD).										
Porostní typy											
Porostní typy s převahou SM, častá vtroušená nebo a přimíšená JD, doplněná BK a ostatními listnatými dřevinami.											
Základní hospodářská doporučení											
Hospodářský způsob	Hospodářský tvar										
Podrostní (účelový výběr) (samovolný vývoj)	les vysoký										
Obmýtí	Obnovní doba										
150 - fyzický věk	40 - nepřetržitá										
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty											
Dosáhnout zastoupení všech dřevin přirozené dřevinné skladby, zvýšit celkovou stabilitu porostu, zajistit příznivou prostorovou a věkovou strukturu porostu. U porostu s výraznou převahou SM zajistit výchovou a způsobem obnovy změnu dřevinné skladby ve prospěch přirozené. Vhodné porosty (odpovídající dřevinné skladby s vyhovující věkovou a prostorovou diferenciací ponechat samovolnému vývoji.											
Stavy byložravé zvěře umožňující úspěšné odrůstání zmlazení všech zastoupených dřevin PDS.											
V některých lokalitách (např. PR V Podolánkách, 1. zóna Velký potok apod.) udržet vhodný vodní režim na stanovišti (např. hrazení starých odvodňovacích kanálů pomocí přehrázek apod.)											
Obnovní postup a způsob obnovy											
Vycházet z přirozených východisek obnovy, ponechávat k rozpadu padlé kmeny a stojící souše jako limitující faktor pro odrůstání zmlazení a výsadeb i vyvážený oběh živin v ekosystému. Hospodařit maloplošně s uplatňováním výběrných principů. Vybrané porosty ponechávat bez zásahu. Podsadbami vnášet BK, JD a KL do přirozeně vzniklých mezer. Geneticky nevhodné SM porosty postupně rozčlenit v předstihu provedenými clonnými zásahy ve skupinách nebo úzkých pruzích s ponecháním výstavků na ploše. Nepřipustit vznik holin - extrémní imisně-ekologické podmínky. Při zalesňování používat vhodné ekotypy, dbát na použití autochtonního SM. Na kalamitních holinách k postupné obnově využívat přípravný les s převahou jeřábu. Při výsadbách využívat chráněná místa (mezi kořenovými náběhy, u vývratů apod.) a dřeviny vysazovat do skupin (mimo souvislé porosty borůvky).											
Porosty se samovolným vývojem bez úmyslných obnovních zásahů. Lze odstranit stromy padlé na lesní cesty a v jejich blízkosti, pokud by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví osob.											
Péče o nálety, nárosty a kultury											

Ochrana proti poškozování zvěří - přednostně oplocenkami (případně jinými lokálně účinnými způsoby), podle potřeby individuální mechanická ochrana vzácných nebo jednotlivě či skupinovitě vnášených dřevin PDS (jde o klíčové opatření pro zajištění generační obměny populací dřevin PDS v zastoupených lesních ekosystémech). Z důvodu možného poranění tetřevů vyloučit v lokalitách s jeho výskytem (či v oblasti jeho vysazování – projekt LČR s. p.) drátěné oplocenky.

Ochrana proti konkurenční vegetaci (buření) Mechanická ochrana: vyžínání, výsek, výrez či ošlapávání buřeně (podle potřeby do zajištění nárostů či kultur); v kulturách šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS. Postupná redukce nepůvodních dřevin (smrk pichlavý, kleč).

V porostech se **samovolným vývojem** ochrana proti zvěři pouze pomocí oplocenek.

#### **Výchova porostů**

Prolezávky: 2x do 10-ti let. V zásazích preferovat všechny listnáče a JD. Intenzivní zásah ve SM na podporu všeestranné diferenciace a rozvolnění zápoje. Nevyřezávat JR, BR, JIV. Odstranění neofytu.

Probírky do 40 let: interval zásahu 5 let, intenzivní zásahy za účelem zvýšení stability, biodiverzity a všeestranné diferenciace, současně zkvalitnění biotopu pro tetřevovité.

Probírky nad 40 let: interval zásahu 10 let, kombinovaný úrovňový výběr na udržení, případně zvýšení výškové a tloušťkové diferenciace. Maximální snaha o podporu listnaté a JD příměsi.

Porosty z přirozené obnovy přednostně ponechávat prostor přirodnímu výběru, provádět lze podle stavu porostu druhový výběr za účelem odstraňování jedinců nepůvodních druhů dřevin nebo uvolňování jedinců málo zastoupených dřevin PDS.

V porostech se **samovolným vývojem** bez výchovných zásahů.

#### **Opatření ochrany lesa**

Ohoření: lesy na prudkých svazích - erozí půdy; mladé porosty dřevin PDS (zejména listnáčů a JD) - poškozováním býložravou zvěří; SM - hniliobami (václavka - *Armillaria* sp.), žírem kůrovců (brouků z podčeledi kůrovcovitých - *Scolytinae*), větrem, sněhem.

Opatření: zejména volit těžebně-dopravní technologie předcházející půdní erozi případně ponechat zcela bez zásahu, lze provádět obranná opatření proti kůrovcům na SM, výchovnými zásahy zvyšovat mechanickou stabilitu SM (dlouhé koruny), zajišťovat ochranu dřevin proti poškození zvěří (viz výše).

Biocidy (kromě repellentů a atraktantů) používat jen výjimečně pouze v případech (používat v I. a II. zóně CHKO, NPR a PR jen na základě výjimky ze základních ochranných podmínek, v ostatních případech je vhodné případnou aplikaci biocidu předem konzultovat s OOP), kdy nehzrozí nebezpečí závažného hubení přirozeně se vyskytujících živočichů (zejména bezobratlých).

#### **Provádění nahodilých těžeb**

Zpracování nahodilých těžeb se řídí v PO Beskydy a Horní Vsacko samostatnými rozhodnutími. EVL Beskydy je s těmito územími ve velkém překryvu. Obecně platí ponechávání všech stojících zlomů JD a ostatních listnatých dřevin do fyzického rozpadu k zetlení, v menší míře zůstávají v porostech i vývraty. Zpracování nahodilých těžeb SM (MD, BO) bez omezení, s výjimkou horských smrčin, kde zůstávají vytypované porosty bez zpracování nahodilých těžeb (připouští se pouze možnost odkornění čerstvě napadených vývratů kalamitními druhy podkorního hmyzu).

#### **Doporučené technologie**

Omezit narušení půdního povrchu. Koně v kombinaci s traktorem (LKT, SLKT, lanovky. Umožňují-li to stanoviště podmínky, těžební zásahy časově orientovat do zimního období. Soustřeďování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě. Minimalizovat poškození stojících stromů volbou vhodné těžební metody (sortimentní) a ochranou okrajových stromů podél těžebních linek. V porostech mimo PO Beskydy a Horní Vsacko s výskytem tetřeva a jeřábka zásahy směřovat mimo období hnízdění a vodění mláďat (od srpna).

#### **Poznámky**

V případě výskytu rostlin a živočichů, které jsou předměty ochrany v EVL Beskydy v lesních porostech (stanovištích), je nutné upravit hospodaření podle rámcových směrnic č. RS 12 – RS 21.

<sup>1)</sup> Kód a název biotopu vychází z Chytrý M. et al. (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.

<sup>2)</sup> Celková plocha přírodního stanoviště včetně rozlohy stanoviště ve zvláště chráněných území.

<sup>3)</sup> Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT) - cílová druhová skladba stanovena podle OPRL pro LO 40 a 41 s konkretizací podle místních podmínek dle plánu péče o CHKO Beskydy. Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je stav přirozené obnovy a horního patra.

<sup>4)</sup> Zkratky souborů lesních typů vychází z vyhlášky č. 83/1996. Sb. příloha č. 2. Přehled souborů lesních typů ČR.

<sup>5)</sup> Zkratky dřevin vycházejí z vyhlášky č. 84/1996 sb. příloha č. 4. Číselné označení, názvy a zkratky lesních dřevin.

**Příloha č. 6.5. L1 - Seznam platných LHP/LHO na území EVL Beskydy**

LHC_kód	LHC_název	Platnost od	Platnost do	Rozloha v EVL	Druh majetku
601000	Brumov	01.01.2008	31.12.2017	779,9756	Státní lesy - Lesy České republiky (LČR)
601405	Obec Francova Lhota	01.01.2008	31.12.2017	278,7214	Obecní a městské lesy
601406	Obec Horní Lideč	01.01.2008	31.12.2017	61,9862	Obecní a městské lesy
601410	Obecní lesy Lidečko	01.01.2008	31.12.2017	85,6013	Obecní a městské lesy
601420	Obec Valašská Senice	01.01.2008	31.12.2017	206,4334	Obecní a městské lesy
601803	Zařizovací obvod Vsetín - B	01.01.2008	31.12.2017	1242,4793	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
703000	Frenštát pod Radhoštěm	01.01.2014	31.12.2023	4463,6966	Státní lesy - Lesy České republiky (LČR)
703410	Obec Kunčice pod Ondřejníkem	01.01.2014	31.12.2023	0,0923	Obecní a městské lesy
703803	LHO Frýdlant n.O.	01.01.2014	31.12.2023	41,1287	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
703805	LHO Frenštát p.R.	01.01.2014	31.12.2023	270,8366	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
703806	LHO Nový Jičín	01.01.2013	31.12.2022	0,0266	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
706304	RPG RE Commercial, s.r.o.	01.01.2013	31.12.2022	0,0541	Právnické osoby
706404	Ostravské městské lesy	01.01.2008	31.12.2017	11,4364	Obecní a městské lesy
707000	Jablunkov	01.01.2009	31.12.2018	8197,2391	Státní lesy - Lesy České republiky (LČR)
707801	LHO Jablunkov	01.01.2009	31.12.2018	951,2888	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
707802	LHO Třinec	01.01.2009	31.12.2018	537,3688	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
715000	Frýdek-Místek	01.01.2011	31.12.2020	11564,4346	Státní lesy - Lesy České republiky (LČR)
715401	Městské lesy Frýdek-Místek	01.01.2011	31.12.2020	6,9963	Obecní a městské lesy
715601	Salaš Godula	01.01.2011	31.12.2020	65,9784	Lesní družstva a společnosti
715602	Salaš Kotář	01.01.2011	31.12.2020	140,5519	Lesní družstva a společnosti
715603	Salaš Javorový	01.01.2011	31.12.2020	66,5772	Lesní družstva a společnosti
715801	LHO Frydek - Místek	01.01.2011	31.12.2020	1459,5750	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
715802	LHO Frýdlant n.O. - F-M	01.01.2011	31.12.2020	70,3150	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
715803	LHO Třinec	01.01.2011	31.12.2020	606,0028	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
716000	Rožnov p. R.	01.01.2007	31.12.2016	7061,8143	Státní lesy - Lesy České republiky (LČR)
716302	Opavská lesní a.s. - LHC 3	01.01.2011	31.12.2020	4,5218	Právnické osoby
716401	Městské lesy Valašské	01.01.2007	31.12.2016	86,1095	Obecní a městské lesy

**Příloha č. 6.5. L1 - Seznam platných LHP/LHO na území EVL Beskydy**

	Meziříčí				
716402	Město Rožnov p. Radhoštěm	01.01.2007	31.12.2016	974,7525	Obecní a městské lesy
716403	Město Zubří	01.01.2007	31.12.2016	233,4170	Obecní a městské lesy
716404	Valašská Bystřice	01.01.2007	31.12.2016	183,0690	Obecní a městské lesy
716407	Obecní lesy Hutisko Solanec	01.01.2007	31.12.2016	295,6493	Obecní a městské lesy
716409	Lesy obce Zašová	01.01.2007	31.12.2016	110,8491	Obecní a městské lesy
716410	Obecní lesy Horní Bečva	01.01.2007	31.12.2016	223,5523	Obecní a městské lesy
716412	Obecní lesy Střítež	01.01.2007	31.12.2016	95,2822	Obecní a městské lesy
716414	Vigantice	01.01.2007	31.12.2016	67,3892	Obecní a městské lesy
716418	Obecní lesy Vidče	01.01.2007	31.12.2016	65,3653	Obecní a městské lesy
716419	Obec Dolní Bečva	01.01.2007	31.12.2016	71,6083	Obecní a městské lesy
716420	Obecní lesy Prostřední Bečva	01.01.2007	31.12.2016	56,1576	Obecní a městské lesy
716421	Lesy obce Velká Lhota	01.01.2007	31.12.2016	18,9393	Obecní a městské lesy
716425	Lesy obce Krhová	01.01.2007	31.12.2016	53,1710	Obecní a městské lesy
716601	Horní Rozpitě	01.01.2007	31.12.2016	90,1013	Lesní družstva a společnosti
716602	Dolní Rozpitě	01.01.2007	31.12.2016	65,1422	Lesní družstva a společnosti
716603	Lesní družstvo SNOZ	01.01.2007	31.12.2016	94,5026	Lesní družstva a společnosti
716701	Vančurovi	01.01.2007	31.12.2016	31,2491	Fyzické osoby
716704	Herálky	01.01.2007	31.12.2016	52,2157	Fyzické osoby
716706	LHC Dobeš	01.01.2006	31.12.2015	2,6520	Fyzické osoby
716708	Solanský	01.01.2007	31.12.2016	61,5248	Fyzické osoby
716709	Koláčkovo	01.01.2007	31.12.2016	141,9552	Fyzické osoby
716710	Koláček	01.01.2007	31.12.2016	81,0381	Fyzické osoby
716711	Chuděj	01.01.2007	31.12.2016	17,1863	Fyzické osoby
716712	Machýček	01.01.2007	31.12.2016	31,3137	Fyzické osoby
716713	Kopřiva	01.01.2007	31.12.2016	9,3117	Fyzické osoby
716801	LHO Rožnov p. R.	01.01.2007	31.12.2016	4628,4790	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
716802	LHO Valašské Meziříčí	01.01.2007	31.12.2016	299,7368	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
719000	Velké Karlovice	01.01.2006	31.12.2015	8651,4267	Státní lesy - Lesy České republiky (LČR)
719301	Pátá lesní	01.01.2006	31.12.2015	173,8885	Právnické osoby
719401	Halenkov	01.01.2006	31.12.2015	105,3788	Obecní a městské lesy
719402	Karolinka	01.01.2006	31.12.2015	133,7017	Obecní a městské lesy
719403	Obec Nový Hrozenkov	01.01.2006	31.12.2015	74,1554	Obecní a městské lesy
719404	Obec Velké Karlovice	01.01.2006	31.12.2015	258,5914	Obecní a městské lesy
719601	Spolek lesa Skaličí	01.01.2006	31.12.2015	146,2905	Lesní družstva a společnosti

**Příloha č. 6.5. L1 - Seznam platných LHP/LHO na území EVL Beskydy**

719702	Valíček	01.01.2006	31.12.2015	30,3975	Fyzické osoby
719703	Škrabal	01.01.2006	31.12.2015	141,9928	Fyzické osoby
719704	Ország-Vranecký	01.01.2006	31.12.2015	134,6766	Fyzické osoby
719705	Lesní statek Jezerné	01.01.2006	31.12.2015	196,9351	Fyzické osoby
719801	LHO VSETÍN-VK	01.01.2006	31.12.2015	4688,9508	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
721000	Vsetín	01.01.2010	31.12.2019	2161,3693	Státní lesy - Lesy České republiky (LČR)
721408	Obecní lesy Janová	01.01.2010	31.12.2019	116,1070	Obecní a městské lesy
721409	Obecní lesy Hovězí	01.01.2010	31.12.2019	293,7143	Obecní a městské lesy
721410	Obecní lesy Huslenky	01.01.2010	31.12.2019	157,4123	Obecní a městské lesy
721411	Obecní lesy Lužná	01.01.2010	31.12.2019	164,2761	Obecní a městské lesy
721412	Obecní lesy Zděchov	01.01.2010	31.12.2019	423,4914	Obecní a městské lesy
721413	Obecní lesy Ústí	01.01.2010	31.12.2019	85,4398	Obecní a městské lesy
721415	Obecní lesy Leskovec	01.01.2010	31.12.2019	63,3780	Obecní a městské lesy
721416	Obecní lesy Valašská Polanka	01.01.2010	31.12.2019	39,0689	Obecní a městské lesy
721701	Machala	01.01.2010	31.12.2019	22,3514	Fyzické osoby
721705	Lesy a statky Tomáše Bati	01.01.2010	31.12.2019	456,2126	Fyzické osoby
721706	Sponer	01.01.2012	31.12.2021	118,2823	Fyzické osoby
721708	Surý	01.01.2014	31.12.2023	52,2825	Fyzické osoby
721801	LHO Vsetín	01.01.2010	31.12.2019	2188,7360	Lesní hospodářské osnovy majetků do 50 ha (LHO), vlastnický různorodé
872201	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Zlínský kraj	01.01.2007	31.12.2016	68,0575	Státní lesy - Ministerstvo životního prostředí - Agentura ochrany přírody a krajiny (MŽP-AOPK)
880201	Lesy ve vlastnictví státu - Moravskoslezský kraj	01.01.2007	31.12.2016	5,0125	Státní lesy - Ministerstvo životního prostředí - Agentura ochrany přírody a krajiny (MŽP-AOPK)
880202	AOPK ČR - Moravskoslezský kraj II.	01.01.2014	31.12.2016	0,6870	Státní lesy - Ministerstvo životního prostředí - Agentura ochrany přírody a krajiny (MŽP-AOPK)

## 6.5 Parametry prostředí pro PO – velevrub tupý

stanovené environmentální cíle dle požadavků Rámcové směrnice o vodě 2000/60/ES

CÍL	Velevrub tupý	Vysvětlení, odkaz, literatura
<b>ryby</b>	Přirozené rybí společenstvo obsahující hostitelské druhy ryb (vránka obecná, střevle potoční, perlín ostrobřichý, jelec tloušť)	Douda, K., Horký, P., Bílý, M. (2012) Host limitation of the thick-shelled river mussel: identifying the threats to declining affiliate species. Animal Conservation 15 (5), pp. 536-544 (IF 2.931)
<b>habitat</b>	Tekoucí vody (od potoků po veletoky), případně velké průtočné nádrže (jezera, přehradní nádrže)	Beran L. 2002: Vodní měkkýši České republiky – rozšíření a jeho změny, stanoviště, šíření, ohrožení a ochrana, červený seznam (Aquatic molluscs of the Czech Republic – distribution and its changes, habitats, dispersal, threat and protection, Red List). – Sborník přírodovědného klubu v Uh. Hradišti, Supplementum 10, 258 pp.
<b>hydromorfologie</b>	V případě tekoucích vod existence diverzifikovaného koryta, které poskytuje různé druhy sedimentu a různé rychlosti proudění vody.	Beran L. 2002: Vodní měkkýši České republiky – rozšíření a jeho změny, stanoviště, šíření, ohrožení a ochrana, červený seznam (Aquatic molluscs of the Czech Republic – distribution and its changes, habitats, dispersal, threat and protection, Red List). – Sborník přírodovědného klubu v Uh. Hradišti, Supplementum 10, 258 pp
<b>O<sub>2</sub></b>	7-9 mg/l	Nařízení vlády č. 71/2003 Sb. o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod
<b>pH</b>	6 - 9	Nařízení vlády č. 71/2003 Sb. o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod
<b>BSK 5</b>	≤ 3,0 mg/l	Douda, K. (2010): Effects of nitrate nitrogen pollution on Central European unionid bivalves revealed by distributional data and acute toxicity testing. Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems 20: 189-197. (IF 1.929)
<b>N-NH<sub>4</sub></b>	≤ 0,5 mg/l	Douda, K. (2010): Effects of nitrate nitrogen pollution on Central European unionid bivalves revealed by distributional data and acute toxicity testing. Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems 20: 189-197. (IF 1.929)
<b>N-NO<sub>3</sub></b>	≤ 2 mg/l	Douda, K. (2010): Effects of nitrate nitrogen pollution on Central European unionid bivalves revealed by distributional data and acute toxicity testing. Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems 20: 189-197. (IF 1.929)
<b>P celk.</b>	0,15 mg/l	Průměrná roční hodnota NEK-RP dle NV č. 61/2003 Sb.

## **Vysvětlivky:**

Environmentálním cílem se rozumí souhrnné optimální hodnoty indikačních parametrů pro předměty ochrany (pro něž bylo konkrétní chráněné území zařazeno do Registru chráněných území), které jsou definovány rozpětím v případě fyzikálně chemických složek, popř. popisem v případě hydromorfologie či habitatu.

Indikační parametr je taková charakteristika prostředí, jež má zásadní vliv na daný předmět ochrany a jehož sledováním je možno zachytit vývoj prostředí a potažmo vývoj sledovaného předmětu ochrany. Indikační parametry jsou vybírány na základě významnosti pro daný druh ale také podle dostupných možností daný parametr sledovat. Indikační parametry se rozlišují na přímé (tzv. primární) a nepřímé (sekundární).

Přímými parametry jsou parametry určující fyzikálně-chemické hodnoty vodního prostředí. Fyzikálně-chemické parametry byly stanoveny na základě výčtu parametrů provozního monitoringu, zajišťovaného státními podniky Povodí. Velké množství parametrů se jevilo jako nerelevantní pro konkrétní fenomén, případně by rozkolísanost získaných hodnot zabránila smysluplnému vyhodnocení a proto nebyly při stanovování environmentálních cílů brány v potaz. V řadě případů není možné na základě dostupných údajů stanovit konkrétní hodnotu cíle, ale pouze označit jeho významnost pro daný druh (•).

Nepřímými parametry – avšak obecně významnějšími, jsou biologické složky – zde uváděny habitat a hydromorfologie.

## **6.5 Rámcová směrnice č. 1 péče o nelesní stanoviště**

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

3220 Alpínské řeky a bylinná vegetace podél jejich břehů

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

M4.3 Štěrkové náplavy s třtinou pobřežní (*Calamagrostis pseudophragmites*)

**Kód a název předmětu ochrany:**

3240 Alpínské řeky a jejich dřevinná vegetace s vrbou šedou (*Salix elaeagnos*)

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

K2.2 Vrbové kroviny štěrkových náplavů

---

**Dlouhodobé zásady péče:**

Prvořadým a zásadním úkolem je ochrana přirozených „říčních“ procesů v celém říčním kontinuu v souladu s přirozeným (popřípadě transformovaným) geomorfologickým typem toků. To znamená, že i mimo vlastní výskyt chráněných stanovišť je třeba důsledně dbát na to, aby nebyly narušeny nebo zcela zničeny přírodní pochody potřebné pro vznik štěrkových náplavů (tvorba, pohyb a usazování štěrkových lavic a jejich udržování obnovnými korytotvornými průtoky). Je třeba zabránit nevhodným úpravám vodních toků v celém povodí, zejména zužování a prohlubování jejich koryt, stavby štěrkových přehrážek a všech průtoky soustředujících příčných staveb. Kromě toho v částech povodí, kde již jsou předchozí činnosti uvedeny do pohybu degradační procesy (vyvolaná hloubková eroze, hladová voda, zúžený příčný profil neumožňující usazování štěrků) aktivně přispět k obnově přirozených vlastností povodí (revitalizace částí povodí, vytváření alespoň místních podmínek pro ukládání sedimentů (rozšíření příčného profilu, vytvoření tzv. „hrušky“ aj.). Při dlouhodobé absenci přirozené obnovy stanovišť, udržovat příznivý stav výrezem nežádoucích náletových dřevin, kontrolou invazních druhů rostlin (křídlatky, netýkavka žláznatá) a mechanickým narušováním štěrkových útvarů.

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

Veškeré zásahy do říční sítě nerespektující přirozené vlastnosti toků daného geomorfologického typu. Těžba štěrkových sedimentů, bránění vzniku a pohybu štěrků; prohlubování koryt (odříznutí existujících stanovišť od účinku korytotvorných průtoků), vyvolání a urychlení druhotné hloubkové eroze (štěrkové přehrážky, proudnice soustředující příčné stavby, hladová voda). Zástavba pozemků v blízkosti vodních toků.

Transformace průtoků vodními díly.

Vypouštění produktu čištění malých, ale i spádových ČOV – dochází k silné eutrofizaci přirozeně oligotrofních vod. To má za následek změny až úplný zánik původních společenstev náplavů, ale i říčních den a v důsledku i ostatních složek říčních ekosystémů (sčítání vlivu jednotlivých ČOV). Při posuzování záměrů na nové ČOV požadovat další stupeň dočištění – například biologický rybník, zemní filtr nebo denitrifikační jednotku.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** Není

**Typ opatření 1: Vyřezávání dřevin** (udržování požadované fáze sukcesního vývoje)

**Interval vhodný:** podle potřeby; o četnosti a intenzitě opatření rozhoduje mj. to, na kterou fázi sukcesního vývoje (typ společenstva/stanoviště) je zásah zaměřen. Roli hraje též výskyt vzácných nebo zvláště chráněných druhů organismů a jejich životní nároky (*Calamagrostis pseudophragmites*, *Myricaria germanica*, *Salix daphnoides*, *Salix elaeagnos*, *Arctosa cinerea*, *Actitis hypoleucus*, *Cicindela* spp. aj.)

**Interval minimální:** dle potřeby

**Pracovní nástroj:** pila, zahradnické nůžky

**Termín provádění:** XI. – III.

**Bližší popis opatření:** V závislosti na tom, o který typ stanoviště se jedná, je třeba štěrkové nánosy udržovat v patřičném stádiu druhotné sukcese. Na přirozených tocích to zajišťovaly přirozené korytotvorné (obnovné) průtoky. V současných podmírkách, zejména na stanovištích, která jsou mimo dosah obnovných průtoků nebo jsou v dosahu jen opravdu vysokých povodňových průtoků, je třeba zajistit obnovu a udržování vegetace náhradními opatřeními.

Náplavy s třtinou pobřežní udržovat bez náletových dřevin a invazních druhů rostlin, resp. nejvíše s dřevinami v řídkém zápoji, tak, aby stanoviště nebyla dlouhodobě zastíněna a nedocházelo k jejich zazemňování.

Vrbové křoviny udržovat ve stádiu keřů, zamezit odrůstání „keřových“ vrba do stromových forem, zamezit přerůstání vrbových křovin jinými druhy stromových dřevin.

**Typ opatření 2: Mechanické narušování povrchu náplavů**

**Interval vhodný:** 1 – 5 let - ve hře je mnoho proměnných (četnost a velikost povodňových průtoků, interval mezi dvěma povodněmi, období povodní – dle toho, které druhy dozrávají těsně po povodních, závisí první osídlení náplavu, frakce náplavů, podíl jemné složky zadržující vláhu, výška náplavu, nadmořská výška aj.).

**Interval minimální:** 3 roky

**Pracovní nástroj:** buldozer, bagr, nákladní automobil

**Termín provádění:** XI. – III.

**Bližší popis opatření:** Na přirozených a přírodě blízkých štěrkonosných tocích jsou štěrkové lavice a výspy nízké a jejich velká část je pravidelně přeplavována již při nepovodňových zvýšených průtocích Q1 (Q5). Takto jsou tato stanoviště pravidelně obnovována a udržována v raných sukcesních stádiích. Při povodních potom dochází k jejich zásadní obnově.

To neplatí v nevhodně upravených korytech v rozporu s původním geomorfologickým typem toku. Štěrkové nánosy jsou často vysoké a pravidelné nízké kolísání průtoků (pokud k němu vůbec dochází) je nepřeplaví, nebo jen malou část. Vysoké obnovné průtoky přicházejí nepravidelně, často v mnohaletých odstupech.

Stanoviště během této doby zarostou hustou bylinnou nebo i dřevinnou vegetací. Zmizí tak jedinečné (extrazonální) životní podmínky náplavů v celé škále raných sukcesních stádií. Typické druhy tu

ztrácejí možnost množit se a přežívat.

Mají-li být biotopy zachovány je třeba nedostavující se obnovou sílu vody nahradit technickými prostředky. Nedostačuje-li již k obnově požadovaných vlastností stanoviště výřez náletových dřevin, je třeba přistoupit k narušení povrchu štěrků, resp. zapojené bylinné vegetace.

Před vlastním opatřením by měl proběhnout průzkum na výskyt vzácných a zvláště chráněných druhů organismů. Je-li předpoklad, že by stanoviště mohlo být dosud osídleno významnými druhy, zásah neprovádět v celém rozsahu náplavu.

---

**Poznámka:** Štěrkové náplavy karpatských řek, zejména mladé, málo zapojené, jsou významným biotopem řady vzácných bezobratlých organismů, jsou hnázdištěm vzácných i zvláště chráněných druhů ptáků (pisík obecný - *Actitis hypoleucus*).

Nelze chránit stanoviště M4.3 a K2.2, nejsou-li chráněna všechna sukcesní stádia štěrkových náplavů, včetně tzv. sterilních štěrků. Náplavy se třtinou pobřežní, resp. vrbové křoviny jsou jen pozdějším vývojovým (sukcesním) stádiem náplavů, které vznikají jako holé štěrky bez vegetace.

V rámci protipovodňové ochrany mohou být náplavy narušeny nebo odstraněny jen v případě, že byly vyčerpány všechny jiné způsoby zajištění požadovaného stupně ochrany. V tom případě musí být učiněna náhradní opatření v odpovídajícím rozsahu jinde na toku, v krajním případě na jiném, blízkém toku.

---

## **6.5 Rámcová směrnice č. 2 péče o nelesní stanoviště**

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

5130 Formace jalovce obecného (*Juniperus communis*) na vřesovištích nebo vápnitých trávnících

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

T3.4B Širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a s jalovcem obecným (*Juniperus communis*)

T8.2A Sekundární podhorská a horská vřesoviště s výskytem jalovce obecného (*Juniperus communis*)

**Kód a název předmětu ochrany:**

6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*)

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

T3.4.D Širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (*Juniperus communis*)

**Kód a název předmětu ochrany:**

6230\* Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech)

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

T2.2 Horské smilkové trávníky s alpínskými druhy

T2.3A Podhorské až horské smilkové trávníky s jalovcem

T2.3B Podhorské až horské smilkové trávníky bez jalovce

---

**Dlouhodobé zásady péče:**

Zajistit pravidelnou péči o luční porosty extenzivní pastvou a výrezem náletu (jako náhradní či doplňkový management lze využít seč).

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

Upuštění od pastvy či sečení, zalesňování, zarůstání, šíření expandujících druhů (třtina křovištní, válečka prapořitá, šťovík tupolistý, hasivka orličí, ostružiníky aj.), eutrofizace, orba, odvodňování, intenzivní hnojení, vápnění, intenzivní dlouhodobá pastva či časté sečení, sečení větších ploch pastvin a luk v jednom termínu a bez ponechání neposečených ploch, pastva a sečení v termínu kvetení a dozrávání vzácných druhů rostlin a reprodukce vzácných druhů bezobratlých, zanášení a podpora nepůvodních druhů, zřizování krmných míst pro zvěř a další.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:**

PP Uherská, PP Stříbrník, PR Galovské lúky, PP Poskla, PP Byčinec, PP Podgruň, NPR Pulčín-Hradisko

**Typ opatření 1:** pastva

**Interval vhodný:** 1-2x za rok

**Interval minimální:** 1x za rok

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** ovce (kozy, hovězí dobytek)

**Termín provádění:** 1. pastva: V-VI, 2. pastva: VII-IX; na místech s výskytem orchidejí či jiných ohrožených druhů rostlin posunout pastvu mimo dobu kvetení a dozrávání semen těchto rostlin. Na místech s výskytem vzácných druhů bezobratlých posunout zásah mimo dobu jejich hlavní letové a reprodukční aktivity.

**Bližší popis managementu:**

V závislosti na úživnosti pastvin by měly být porosty paseny 1-2x ročně s posečením a odklizením nedopasků, zejména expandujících druhů (třtina křovištní, hasivka orličí, válečka prápořitá aj.). Část ostatních nedopasků (10-20 %) může být na lokalitě ponechána.

Podle charakteru lokality a možností hospodáře lze volit fázový management (přesun stáda po ploše), jednorázovou nátlakovou intenzivní pastvu, extenzivní pastvu rotační aj. pro lokalitu vhodné způsoby.

Na místech s výskytem orchidejí či jiných ohrožených druhů rostlin by pastva měla být upravena tak, aby bylo umožněno vykvetení a dozrání semen těchto rostlin (pozdější či dřívější pastva, dočasné vyneschání daného místa z pastvy apod.). Podobně na lokalitách s výskytem vzácných druhů motýlů a dalších bezobratlých musí být pastva načasována mimo dobu jejich hlavní letové a reprodukční aktivity. Cíleně mohou být podporovány živné rostliny (oplocené části vynechané z pastvy aj.).

Ohrazení pasených ploch by mělo být dočasné nebo takového typu, aby nezamezovalo přirozené migraci živočichů.

**Typ opatření 2:** seč – jako náhradní či doplňkový management k pastvě

**Interval vhodný:** 1(2) x za rok

**Interval minimální:** 1 x za rok

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** křvinořez, ručně vedená sekačka, lehká mechanizace, na dostupných místech i traktor

**Termín provádění:** 1. seč: V–VII, 2. seč: VII–IX; na místech s výskytem orchidejí či jiných ohrožených druhů rostlin, posunout seč mimo dobu kvetení a dozrávání semen těchto rostlin. Na místech s výskytem vzácných druhů bezobratlých posunout zásah mimo dobu jejich hlavní letové a reprodukční aktivity.

**Bližší popis managementu:**

Seč jako náhradní nebo doplňkový management nesmí likvidovat keře jalovců (vč. zmlazujících), případně dalších vybraných keřů (hloh, šípek, trnka), někdy lze výběrně ponechávat neposečené plošky s výskytem vzácnějších druhů, neposečené okraje nebo i obsékat mraveniště (specifické mikrobiotopy). Na některých lokalitách je vhodné při seči (zejm. křvinořezem) zámerně vytvářet ve vegetaci obnažené plošky s holou zemí (jako prostor pro hmyz a motýly). Seč musí být vždy spojená se sklizením posečené hmoty. Optimální je sušení sena na místě, jeho obracení (vysypání semen) a

následný odvoz.

Seč na lokalitě by měla být doplňována pastvou, minimálně přepasením na konci léta či na podzim (VII-X). Množství pasených zvířat musí odpovídat velikosti a stavu pastvin – nesmí docházet k příliš intenzivnímu dlouhodobému spásání, nadměrnému sešlapávání či erozi půdního pokryvu nebo eutrofizaci porostů.

Cíleně mohou být podporovány ohrožené druhy a živné rostliny pro hmyz (obsékání, sečení se zvednutou lištou aj.).

**Typ opatření 3:** výřez náletu

**Interval vhodný:** 1x za rok (v případě zmlazujícího náletu dřevin i několikrát /rok)

**Interval minimální:** 1x za 5 let

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** motorová pila, ruční pila, křovinořez

**Termín provádění:** IX-IV

**Bližší popis managementu:** Výřez náletu dřevin (stromů i keřů) provádět podle potřeby na lokalitě, tak, aby se zabránilo zarůstání lokality. Výřez vzrostlých keřů a stromů by měl probíhat mimo dobu hnízdění ptactva a s ohledem na zachování přiměřeného množství křovin (zejm. hloh, růže) vhodných pro hnízdění ptáků, jako zástin pro motýly a další bezobratlé apod. U pastvin je zpravidla vhodné zachovat pokryvnost keřů do 20 % plochy. U keřů jalovců to však může být až 50 %.

Silně zmlazující dřeviny (zejm. osika, krušina, trnka obecná, javor klen aj.) je naopak vhodné (účinné) sekat křovinořezem (řezat pilou) i v průběhu vegetační sezóny.

Výřezaná hmota musí být z plochy odstraněna, na vhodných místech (okrajích) mohou zůstat hromady klestu (hnízdiště pro ptáky, úkryty pro plazy, ještěrky a hmyz).

---

**Poznámka:**

Tyto biotopy vznikly převážně díky tradiční pastvě ovcí, prioritně by zde proto měla probíhat pastva (ovcí, event. krav), kosení pouze jako náhradní či doplňkový management. Součástí tradičního managementu bylo i časně jarní vypalování trávníku – mj. z důvodu eliminace stařiny.

Současně se jedná o stanoviště s výskytem řady vzácných a ohrožených druhů rostlin (zejm. orchidejí) a živočichů (bezobratlí, ptáci), proto musí být management plánován s ohledem na jejich vývojové cykly.

V rámci agro-envi dotačních opatření (MZe) lze tyto lokality řadit převážně do kategorie „druhově bohatá pastvina“.

---

## **6.5 Rámcová směrnice č. 3 péče o nelesní stanoviště**

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

6430 Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

A4.2 Subalpínské vysokobylinné nivy

A4.3 Subalpínské kapradinové nivy

M5 Devětsilové lemy horských potoků

T1.6 Vlhká tužebníková lada

---

**Biotopy A4.2 a A4.3:**

**Dlouhodobé zásady péče:**

Výrezávání dřevin vrhajících na společenstva stín (A4.2), udržování světlých (nejvýš polostinných) mezernatých horských porostů

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

Zalesňování porostních světin vysokohorských lesů, podsadby a výsadby dřevin v horských mezernatých porostech, ponechání sukcesi dřevin.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** PR Bučací potok (A4.2), PR Malenovický kotel (A4.3)

**Typ opatření 1: Prosvětlení stanovišť výřezem dřevin (A4.2)**

**Interval vhodný:** dle potřeby 1 x za 8 – 10 let

**Interval minimální:** dle potřeby

**Pracovní nástroj:** pila

**Termín provádění:** mimo vegetační sezónu – XI. – III.

**Bližší popis opatření:** Zejména u subalpínských vysokobylinných niv, typicky vyvinutých nad hranicí lesa (plné oslnění) odstraňovat dřeviny zastiňující biotopy. Týká se i dřevin, které rostou mimo vlastní biotop, ale vrhají na něj stín.

---

**Biotop M5:**

**Dlouhodobé zásady péče:**

Tento typ vegetace zpravidla nevyžaduje pravidelnou péči. Ovšem nemá-li zakniknout, je třeba jej chránit před druhotnou sukcesí – zarůstání dřevinami, je tedy vhodné podle potřeby provádět jejich výřez. Vzhledem k tomu, kde bývají společenstva vyvinuta, je třeba zachovat vodní režim na místě jejich výskytu (vliv na vodní režim – pokles hladiny spodní vody a její stažení do prohloubeného koryta mohou mít např. nevhodné úpravy vodních toků). Rovněž je potřebné potlačovat případné nepůvodní druhy.

### **Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

Zalesňování, úpravy vodních toků (přerušení přirozené návaznosti toku a břehů/nivy), odvodňování stanovišť, sečení, zavážení nejrůznějším materiélem, využívání jako skládky dřeva nebo jiných materiálů atd.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** PR Smrk, PR Bučací potok

#### **Typ opatření 1: Vyrezávání dřevin**

**Interval vhodný:** 1 x za 10 let dle potřeby

**Interval minimální:** dle potřeby **Pracovní nástroj:** pila, křovinořez

**Termín provádění:** mimo vegetační sezónu – XI. – III.

**Bližší popis opatření:** Společenstva se většinou vyskytují na osluněných stanovištích, případně v polostínu. Čím vyšší zástin, tím více ubývá cenných světlomilných druhů. Dosáhne-li zápoj dřevin nežádoucí úrovně, provést jejich výřez a odklizení. Opatření provést bez ohledu na to, zda se společenstva nacházejí na lesní půdě.

#### **Typ opatření 2: Potlačení nepůvodních druhů rostlin**

**Interval vhodný:** Dle potřeby

**Interval minimální:** Dle potřeby

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** Postřikovač, křovinořez

**Termín provádění:** Opatření provádět v době, kdy jsou nežádoucí druhy v porostu snadno rozeznatelné.

**Bližší popis opatření:** Opatření se provádí jen, má-li to smysl, tzn., že množství a povaha nepůvodního druhu je taková, že je možné jej z biotopu odstranit, aniž by tento byl sám poškozen. Invazní druhy lze odstraňovat vytrháváním, kosením nebo pomocí herbicidu podle cílového druhu.

---

### **Biotop T1.6:**

#### **Dlouhodobé zásady péče:**

Udržení biotopů v dobrém (reprezentativním) stavu, případně obnovení biotopů zanikajících. Nemají-li zakniknout, je třeba je chránit před druhotnou sukcesí – zarůstáním dřevinami - je tedy vhodné podle potřeby vyrezávat z téhoto biotopu dřeviny. Vzhledem k tomu, kde bývají společenstva vyvinuta, je třeba zachovat vodní režim na místě jejich výskytu (vliv na vodní režim - pokles hladiny spodní vody a její stažení do prohloubeného koryta mohou mít např. nevhodné úpravy vodních toků). Rovněž je potřebné potlačovat případné nepůvodní druhy, vhodné je taktéž nepravidelně porosty kosit, a to v závěru vegetační sezóny.

### **Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

Zalesňování, úpravy vodních toků (přerušení přirozené návaznosti toku a břehů/nivy), odvodňování stanovišť, časté sečení, pravidelná pastva, hnojení, zavážení nejrůznějším materiélem, využívání jako skládky dřeva nebo jiných materiálů atd.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** není

**Typ opatření 1: Vyřezávání dřevin**

**Interval vhodný:** 1 x za 8 – 10 let dle potřeby

**Interval minimální:** dle potřeby

**Pracovní nástroj:** pila, křovinořez

**Termín provádění:** mimo vegetační sezónu – XI. – III.

**Bližší popis opatření:** Společenstva se většinou vyskytují na osluněných stanovištích, případně v polostínu. Čím vyšší zástin, tím více ubývá cenných světlomilných druhů. Dosáhne-li zápoj dřevin nežádoucí úrovně, provést jejich výřez a odkizení. Opatření provést bez ohledu na to, zda se společenstva nacházejí na lesní půdě.

**Typ opatření 2: Potlačení nepůvodních druhů rostlin**

**Interval vhodný:** Dle potřeby

**Interval minimální:** Dle potřeby

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** Postřikovač, křovinořez

**Termín provádění:** Opatření provádět v době, kdy jsou nežádoucí druhy v porostu snadno rozeznatelné.

**Bližší popis opatření:** Opatření se provádí jen, má-li to smysl, tzn., že množství a povaha nepůvodního druhu je taková, že je možné jej z biotopu odstranit, aniž by tento byl sám poškozen. Invazní druhy lze odstraňovat vytrháváním, kosením nebo pomocí herbicidu podle cílového druhu.

**Typ opatření 3: Kosení**

**Interval vhodný:** dle potřeby – cca 1x za 2 – 3 roky

**Interval minimální:** dle potřeby

**Pracovní nástroj:** křovinořez

**Termín provádění:** IX. – X.

**Bližší popis opatření:** Jednou za 2 – 3 roky je možné porosty v závěru vegetační sezóny pokosit pro jejich „zmlazení“ a odstranění hromadící se organické hmoty (stařiny).

---

**Poznámka:**

Vzhledem ke skutečnosti, že se v CHKO Beskydy nevyskytuje recentní primární bezlesí, jsou stanoviště s biotopy A4.2 a A4.3 součástí lesních biotopů (zejména papraskových smrčin L9.3). Hospodaření v těchto porostech musí být v souladu s ochranou těchto biotopů/stanovišť. Protože zastoupení těchto biotopů je malé (jsou vzácné), je třeba, aby jejich ochrana měla přednost před mnohem hojněji zastoupenými lesy.

---

## **6.5 Rámcová směrnice č. 4 péče o nelesní stanoviště**

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis*)

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

T1.1 Mezofilní ovsíkové louky

---

**Dlouhodobé zásady péče:**

Louky udržovat tradičním způsobem – sečení 1 – 2 x ročně, pastva otav.

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:** změny kultur (zástavba, zalesňování, převod na zahrady a intenzivní trávníky), plantáže vánočních stromků nebo energetických plodin, zánik hospodaření, orba, odvodňování, hnojení průmyslovými hnojivy, intenzivní hnojení, oplocování, mulčování, dosévání nepůvodních nebo konkurenčně silných druhů (polyploidní kultivary travin aj.), zejména na druhově bohatých loukách s výskytem vstavačovitých vyloučit „obnovu“ orbou.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** NPR Mionší, PR Galovské Lúky, PP Stříbrník, PP Uherská

**Typ opatření 1:** Sečení, pastva

**Interval vhodný:** 2x ročně

**Interval minimální:** 1x ročně (až 1x za 2 roky)

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** kosa, nejrůznější druhy sekaček, těžká mechanizace, ovce, kozy, krávy, koně

**Termín provádění:** dle vegetační sezóny; tradiční termíny: 1. seč květen až červen, 2. seč červenec až srpen, louky s výskytem vstavačovitých pokud možno po dozrání semen; na lokalitách s výskytem chřástala seč až koncem července případně srpna, pastva otav - srpen až září

**Bližší popis managementu:** V závislosti na úživnosti luk by měly být tyto porosty sečeny 1–2x ročně s odklizením sena či zelené píce, podle přístupnosti buď sekačkou nebo traktorem, na hůře přístupných místech případně křovinořezem či ručně vedenou sekačkou. Na místech s výskytem orchidejí či jiných ohrožených druhů rostlin by seč měla být upravena tak, aby bylo umožněno vykvetení a dozrání semen těchto rostlin (pozdější či dřívější seč, dočasné vynechání daného místa z první seče apod.). Sečení luk v rámci širší krajiny by mělo být, pokud možno, postupné nebo mozaikovité.

Případně může být seč doplňována pastvou otav, zejména krátkodobým přepasením na konci léta či na podzim. Množství pasených zvířat musí odpovídat velikosti a stavu pasených luk – nesmí docházet k příliš intenzivnímu dlouhodobému spásání, nadměrnému sešlapávání či erozi půdního pokryvu nebo eutrofizaci porostů. Ohrazení pasených ploch by mělo být dočasné nebo takového typu, aby nezamezovalo přirozené migraci živočichů.

Součástí péče by mělo být (alespoň občas) odstraňování stařiny a mechu bránováním.

---

**Poznámka:** Louky jsou v CHKO Beskydy druhotními stanovišti. Z hlediska doby svého vzniku a množství dochovaných ploch se jedná o reliktní biotopy, reliktní části krajiny. Nově již dlouho nevznikají a jsou zastoupeny výrazně menšinově. Přesto, že se vyskytuje již jen zbytkově, mají významnou krajinotvornou funkci – podílejí se na utváření typického krajinného rázu CHKO Beskydy, zejména Valašska. Jsou jedinečným životním prostředím, zcela odlišným od okolního lesa. Proto je třeba je účinně chránit a pečovat o ně.

---

## **6.5 Rámcová směrnice č. 5 péče o nelesní stanoviště**

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

7220\* Petrifikující prameny s tvorbou pěnovců (*Cratoneurion*)

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

R1.1 Luční pěnovcová prameniště

R1.3 Lesní pěnovcová prameniště

---

**Dlouhodobé zásady péče:**

Luční biotop – zajistit pravidelnou péči o luční porosty sečí a výřezem náletu.

Lesní biotop – v rámci lesního hospodaření nelikvidovat stanoviště ani přímo (výstavbou cest, odvodněním, pojezdy těžké techniky, taháním dřeva apod.), ani nepřímo (výsadbou nevhodných dřevin, zejména smrků do okolí /acidifikace/); bez aktivního managementu.

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

Luční prameniště – odvodňování, hromadění stařiny, jakákoli eutrofizace (např. ponechané seno nebo vykácená dřevní hmota), upuštění od sečení, zalesňování, zarůstání, šíření expandujících druhů (třtina křovištní, sadec konopáč, máta dlouholistá, ostružiny aj.), orba, intenzivní pastva či sečení, sečení v termínu kvetení a dozrávání vzácných druhů rostlin a reprodukce vzácných druhů bezobratlých, zanášení a podpora nepůvodních druhů.

Lesní prameniště – odvodnění, budování lesních cest, pojezdy těžkou technikou, zakládání smrkových monokultur v okolí, holosečná těžba, zástavba, zřizování krmných míst pro zvěř.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:**

PP Stříbrník

**Typ opatření 1:** seč (jen luční biotop)

**Interval vhodný:** 1x za rok

**Interval minimální:** 1x za 2 roky

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** křovinořez, ručně vedená sekačka

**Termín provádění:** VII–IX; na místech s výskytem orchidejí či jiných ohrožených druhů rostlin posunout seč mimo dobu kvetení a dozrávání semen těchto rostlin. Na místech s výskytem vzácných druhů bezobratlých posunout zásah mimo dobu jejich hlavní letové a reprodukční aktivity.

**Bližší popis managementu:**

Seč musí být vždy spojená se sklizením posečené hmoty. Optimální je sušení sena na místě, jeho obracení (vysypání semen) a následný odvoz mimo plochu. Často je vhodné a možné i obsékání vzácných druhů či střídavé ponechávání neposečených částí mokřadu, na větších lokalitách lze volit

fázovou seč.

Je-li prameniště součástí pastviny, je nutné jeho ohrazení.

Posečená hmota nesmí být ponechávána na (horním) okraji prameniště (živiny do prameniště).

**Typ opatření 2:** výřez náletu (jen luční biotop)

**Interval vhodný:** 1x za rok (v případě zmlazujícího náletu dřevin i několikrát /rok)

**Interval minimální:** 1x za 5 let

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** motorová pila, ruční pila, křovinořez

**Termín provádění:** IX-IV

#### **Bližší popis managementu:**

Výřez náletu dřevin (stromů i keřů) provádět podle potřeby na lokalitě tak, aby se zabránilo zarůstání lokality. Výřez vzrostlých dřevin by měl probíhat mimo dobu hnízdění ptactva. Silně zmlazující dřeviny (zejm. osika, krušina, javor klen aj.) je naopak vhodné (účinné) sekat křovinořezem (řezat pilou) i v průběhu vegetační sezóny. Vyřezaná hmota musí být z prameniště vždy odstraněna.

---

#### **Poznámka:**

Větší luční prameniště, která jsou součástí agro-envi dotačních opatření (MZe) řadit do samostatné kategorie „podmáčená plocha“. U menších pramenišť, která jsou součástí větších celků luk kontrolovat sečení (často jsou ze seče vynechány – buď jsou přímo vyjmuty už ze základu půdního bloku na MZe, nebo jsou sice součástí půdního bloku, ale v reálu je jejich seč zanedbávána).

Optimální by bylo o všechny tyto biotopy pečovat prostřednictvím PPK, aby mohl být operativně měněn management.

Vždy se jedná o biotopy s velkým počtem ZCHD.

Lesní prameniště je vhodné značit do map při tvorbě LHP.

---

## **6.5 Rámcová směrnice č. 6 péče o nelesní stanoviště**

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

8220 Chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

S1.2 Štěrbinová vegetace silikátových skal a drolin

---

**Dlouhodobé zásady péče:** Stanoviště nevyžaduje žádný cílený management a mělo by být ponecháno bez zásahů. Režim by tedy měl být spíše ochranný, zabraňující nevhodným činnostem uvedeným níže.

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:** Odtěžení lesních porostů tvořících vhodné mikroklima, těžba kamene, horolezectví, rozdělávání ohňů v blízkosti skalních útvarů

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** NPR Mionší, NPR Pulčín - Hradisko, PR Malý Smrk, PP Kladnatá - Grapy

## 6.5 Rámcová směrnice č. 12 péče o druh

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:** 4109 oměj tuhý moravský (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*)

---

### Dlouhodobé zásady péče:

Základem je zabránění likvidacím stanovišť (lokalit výskytu), která jsou velmi často jen maloplošná (lesní prameniště), a proto velmi zranitelná. Dále je třeba zabránit zastínění, tedy zarůstání, stávajících lokalit druhu dřevinami, včetně keřů, jejich opakovaným výrezem. Rozsah výřezu přizpůsobit stanovištním podmínkám dané lokality. Alespoň ve zvláště chráněných územích by širší okolí výskytu oměje mělo být vhodným biotopem (úživnost – dvouděložné kvetoucí druhy) pro výskyt opylovačů (především čmeláci). Součástí strategie ochrany je proto informovanost a spolupráce správců (zejm. LČR) a vlastníků lesa a trvalé sledování stavu biotopů a populací. Mapové zákresy lokalit výskytu oměje jsou předávány v rámci zpracování LHP a LHO.

### Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:

- Budování lesních cest a chodníků, těžba a tahání dřeva přes lesní prameniště (způsobuje přímou likvidaci, odvodnění a eutrofizaci stanoviště a často i fragmentaci populace).
- Nevhodné umělé podsadby smrkem nebo olší na prameništích, v nivách potoků, v olšinách (vede k zahušťování stromového patra a zastínění populace druhu), dosazování porostů až k hranám potoků a strží.
- Technické úpravy potoků a vodních nádrží, včetně odtěžování štěrků (vede k přímé likvidaci populace).
- Holosečný způsob těžby (způsobuje velké osvětlení a celkovou destrukci stanoviště, př: prameniště, olšina apod.).

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** PR Bučací potok, NPR Kněhyně-Čertův mlýn, PR Malý Smrk, PR Noříčí, NPR Radhošť, PR Smrk, PR Studenčany, PP Velký Kámen

**Typ opatření 1:** odstranění nevhodných výsadeb zejména na lesních prameništích, v nivách potoků a olšinách

**Interval vhodný:** průběžně

**Interval minimální:** -

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** pila, sekyra

**Termín provádění:** celoročně

**Bližší popis managementu:**

Jednání s lesními hospodáři a vlastníky lesa a ruční odstranění nevhodných výsadeb (takřka výhradně smrků, výjimečně jedle a olše) na stanovištích s výskytem oměje. Ve velké míře se jedná o lokality v údolí říčky Čeladenky.

## 6.5 Rámcová směrnice č. 13 péče o druh

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:** 1386 šikoušek zelený (*Buxbaumia viridis*)

---

**Dlouhodobé zásady péče:** Ponechávání mrtvého dřeva, vč. pařezů, a to zejména v porostech, ve kterých již byl výskyt druhu zjištěn. Nutná je osvěta mezi vlastníky a správci lesů, vhodné je periodické sledování stavu.

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

- Neponechávání dřeva k zetlení (absence vhodných substrátů).
- Odstraňování mrtvého dřeva (především ležících kmenů, větších větví a pařezů).
- Holosečný způsob těžby způsobující prudké oslunění a následné vysoušení (mikro)stanoviště s výskytem druhu.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** PR Smrk

**Typ opatření 1: Ponechávání padlých kmenů, větších větví a pařezů v lesích**

**Interval vhodný:** průběžně

**Interval minimální:** -

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** -

**Termín provádění:** celoročně

**Bližší popis managementu:**

Individuální jednání s lesními hospodáři a vlastníky lesa o ponechávání dřeva k zetlení – padlých kmenů, větších větví. (Obecně platí, že čím více je přítomno vhodného substrátu, tím větší je šance na jeho úspěšné osídlení druhem.)

## 6.5 Rámcová směrnice č. 14 péče o druh

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany: 2001 čolek karpatský *Triturus montandoni***

**Kód a název předmětu ochrany: 1193 kuňka žlutobřichá *Bombina variegata***

---

### **Dlouhodobé zásady péče:**

Prioritou je ochrana a péče o lokality, které jsou významné pro rozmnožování a výskyt obojživelníků typu drobných mokřadů – trvalé kaluže, menší nevysychavé tůně, drobné rybníčky a nádrže. Protože se jedná o poměrně malé a izolované lokality, je nezbytné pro dlouhodobé udržení populace čolka a kuňky v území tyto lokality aktivně vyhledávat a chránit (viz níže). V péči o terestrické ekosystémy v blízkosti vodních ploch zachovat příznivý stav vodního režimu území, směřovat péči k zajištění migrační prostupnosti území pro čolka a kuňku a dále k zachování a podpoře míst pro výskyt obojživelníků v jejich terestrické fázi (včetně míst pro zimování) tj. sutě, skalní pukliny, listové návěje, dutiny v pařezích, zemní úkryty a opuštěné nory po hlodavcích, apod. V navazujících porostech hospodařit s dřevinami přirozené druhotné skladby – zachovat především olšové, jasanové a na suťových stanovištích javorové porosty, nenahrazovat tyto porosty jehličnaným, ponechávat torza stromů a mrtvé dřevo důležité pro úkryty, neumisťovat přístupové komunikace či těžební linky. Na okolních nelesních pozemcích zajistit obhospodařování formou extenzivní pastvy nebo seče. V případě seče aplikovat mozaikovitou ne zcela časově pravidelnou seč ruční kosou nebo ručně vedenou lištovou sekačkou, neprovádět celoplošnou časově pravidelnou seč, minimalizovat seč bubnovými sekačkami a vyloučit mulčování a aplikaci chemických prostředků.

### **Péče o lokality k rozmnožování:**

Tůně: Péči soustředit do jádrových lokalit v k. ú. Malá Bystřice (např. sesuvná území v lokalitě Sedlo, U Červených, Ptáčnice), k. ú. Huslenky (lokalita Slovačica), k. ú. Velké Karlovice (lokalita Babská), k. ú. Prostřední Bečva (lokalita Mořské oko), k. ú. Staré Hamry 1 (lokalita Těšiňoky), k. ú. Horní Lomná (lokalita Velký Kyčmol). Tůně mohou být mírně zastíněné, s udržovanou litorální zónou, vodní i pobřežní vegetací. Při silnějším zastínění v těsném sousedství s tůně zastínění a opad listů do tůně eliminovat výrezem dřevin. Při zárůstu vodní plochy nad 2/3 provést odtěžení zeminy s vegetací (přednostně odštězovat emerzní porosty orobince) – ponechat vždy minimálně 1/3 plochy nedotčenou, při větším počtu tůní na lokalitě provádět práce jen na části tůní v daném roce, vždy zachovat část lokality bez zásahu.

Rybničky, původní v současnosti nefunkční koupaliště, požární nádrže: Jedná se o biotopy méně obsazované těmito druhy, ohrožené obnovením rekreačního či jiného využívání, vysazováním rybí obsádky (Kozubová, rybníček na Grůni, Bílý kříž, Muroňka ...). U těchto lokalit je potřeba především vyloučit nebo regulovat rybí obsádku (cca 100-150 kg/kapr K1, K2/ha, včetně vysazení rychlené štíky v počtu 1000 ks/ha, v případě polykulturní obsádky snížit o odpovídající množství). Vhodná rybí

obsádka by se kromě kapra obecného měla skládat z původních druhů ryb (např. karas obecný, slunka obecná, lín obecný, candát obecný). Zásadní je, aby rybí obsádka nevyvíjela nadměrný predační a vyžírací tlak na předměty ochrany (mj. aby umožnila přítomnost hrubého a středního zooplanktonu, vodních makrofytů).

Drobné vodní plochy (kaluže na lesních komunikacích, příkopy s vodní hladinou podél cest, přirozeně vzniklé či zvěří udržované zvodnělé prohlubně): Trvalé kaluže na nezpevněných cestách, patřící k nejvýznamnějším a současně nejohrozenějším biotopům těchto obojživelníků, chránit před jejich zavážením a odvodňováním, zpevňováním a asfaltováním cest, poškozováním nadměrně projíždějící technikou. V nezbytných případech za tyto vodní plochy zřizovat v lokalitě, ale mimo komunikace a mimo místo ohrožení, vhodnější náhradní lokality trvalejšího charakteru. V případě potřeby provést transfer vývojových stadií do nově zřízených lokalit. Informovat vlastníky pozemku o výskytu dotčených biotopů a vhodné péči o ně.

#### **Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

##### **Tůně a malé vodní plochy:**

- prohlubování litorálu, vytváření kolmých břehových stěn na úkor mělké litorální zóny
- nadměrné zastiňování vodní hladiny pobřežními porosty (více než 50%)
- zarybňování tůní a malých vodních ploch
- používání biocidů a chemikálů v okolí vodních ploch
- mulcování a celoplošné sečení navazujících travních porostů, intenzivní pastva, používání těžké mechanizace a bubnových sekaček, plošné odstraňování příbřežních porostů
- zarůstání a zazemňování vodních ploch

##### **Kaluže na lesních cestách, cestní příkopy, zvodnělé prohlubně:**

- likvidace kalužin s výskytem obojživelníků, zpevňováním cest – asfaltování, penetrace povrchu, vysypáváním kamenivem, srovnání a zavážení zamokřených úseků bez vytváření náhradních stanovišť
- likvidace zvodnělých úseků se stojatou vodou v příkopech podél lesních komunikací – čištění, vysvahování a odvedení vody z existujících zavodněných prohlubní

##### **Rybničky a nádrže**

- nadměrné hnojení zemědělské půdy v okolí rybníků a nádrží
- hnojení rybníků
- intenzivní rybářský management
- používání biocidů a chemikálů v okolí vodních ploch
- absence litorální zóny
- strmé, kolmé nebo hladké břehy

#### **MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:**

Čolek karpatský - PP Obidová, kuňka žlutobřichá – NPR Pulčín – Hradisko, PR Makytá, PR Kutaný, NPR Razula, NPR Kněhyně – Čertův mlýn, PR Podolánky, PR Smrk, PR Mazácký Grúnik, PP Obidová, PR Ropice, PP Kudlačena, PP Pod Juráškou

**Typ opatření 1:** Obnova a vytváření tůní

**Interval vhodný:** 1x za 2 - 5 let

**Interval minimální:** 1x za 10 let

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** bagr, ruční práce

**Termín provádění:** obnova: mimo dobu rozmnožování a zimování obojživelníků (září – říjen, tvorba nových: mimo vegetační období

**Bližší popis managementu:**

Obnova a tvorba tůní pro kuňku a čolka: částečná či úplná obnova min. jednou za 2 roky pro kuňku a min. 1 za 5 let pro čolka, postupná obnova (alespoň 1/3 plochy bez zásahu), udržet lokalitu v rannějších sukcesních stádiích a bez ryb, ve vhodné lokalitě budovat drobnější spíše mělké tůnky (neprůtočné, nejlépe soustavu s různým zastíněním) do max. velikosti 100 m<sup>2</sup>, max. hloubky 80 cm a min. ½ tůně hloubka do 30 cm, v okolí strhnout drn či překrýt vegetaci výkopkem.

**Typ opatření 2:** Výřez náletových dřevin

**Interval vhodný:** dle podmínek a potřeby pro zajištění polostínu

**Interval minimální:** dle potřeby při celoplošném trvalém zastínění lokality zamezujícím prohřívání vodního sloupce

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** ruční a motorová pila

**Termín provádění:** mimo hlavní vegetační dobu tj. září až polovina března

**Bližší popis managementu:** odstraňování náletu dřevin z okraje tůní v případě přílišného zastiňování vodní hladiny. Vyřezanou dřevní hmotu odstranit mimo vodní plochu a bezprostřední okolí tůně, případně dle konkrétní situace je vhodné využít dřevní hmotu v místě k vybudování úkrytu a zimoviště

**Typ opatření 3:** Budování a čištění náhradních lokalit za rekonstruované a zpevňované lesní komunikace s výskytem vodních ploch osídlených obojživelníky

**Interval vhodný:** dle potřeby budování náhradních ploch s dostatečným časovým odstupem před plánovanou úpravou, odvodněním a zpevňováním s vytvořením podmínek pro samovolné osídlení nové lokality obojživelníky případně s využitím transferu, vybudování náhradní tůně minimálně před zánikem lokality, optimálně 1 - 2 roky před úpravou, čištění dle potřeby cca 1x za 5 let

**Interval minimální:** vždy nejprve vybudování náhradní lokality s možností přenosu vyskytujících se obojživelníků do náhradní lokality, pak teprve rekonstrukce komunikace, náhradní tůně 1x za 10 let, čištění v příkopech vždy po zanesení nánosy a zmenšení či zániku vodní kapacity

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** bagr, ruční práce

**Termín provádění:** kdykoli během roku a vždy před započetím rekonstrukce komunikace

**Bližší popis managementu:** Vybudování náhradních lokalit pro čolka či kuňku co nejblíže místu stávajících rekonstrukcí a zpevnění komunikace zničených lokalit (jak v rámci samotného tělesa

komunikace, tak v cestních příkopech), v mnoha případech lze využít i přímo prostor v příkopech vytvořením mělké nádržky či nádržek např. před svodem pod cestu.

## **Příloha 6.5 Rámcová směrnice číslo 15 péče o druh**

---

**Kód lokality: CZ0724089**

**Název evropsky významné lokality: Beskydy**

**Předmět ochrany: velké šelmy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

1354 - medvěd hnědý (*Ursus arctos*)

1361 – rys ostrovid (*Lynx lynx*)

1352 - vlk obecný (*Canis lupus*)

---

### **Dlouhodobé zásady péče**

Pro trvalou přítomnost velkých šelem v EVL je potřebné zajistit:

- vymezení klidových zón nezbytných pro existenci velkých šelem (úkryt, rozmnožování, případně zimování medvěda)
- zabránění fragmentace stanovišť v klidových zónách (vyloučením výstavby objektů a zařízení sloužících k bydlení, rekreaci a sportu, včetně silnic, místních komunikací, vytyčování nových turistických stezek a jiného zázemí pro návštěvníky hor)
- zabránění intenzivního rušení velkých šelem lidskými aktivitami (př: hromadné závody) v území jejich pravidelného nebo častého výskytu (především ve vymezených klidových zónách nebo v nočních hodinách), realizování případných výzkumných aktivit týkajících se velkých šelem ve spolupráci se Správou CHKO tak, aby nedocházelo k jejich nadmernému rušení
- provádění a podporu opatření ve prospěch kvality biotopu medvěda (podpora pěstování lesních porostů blízkých přírodním lesům - zachování potravních možností medvěda),
- omezení sběru lesních plodů zejména v MZCHÚ - v lokalitách využívaných medvědem k pastvě především v období srpen - listopad
- podporu rozvoje účinných způsobů ochrany stád dobytka (elektrické ohradníky, pastevečtí psi), informovat chovatele o možnostech ochrany hospodářských zvířat před útoky velkých šelem
- bezodkladné vyřízení případu škod způsobených velkými šelmami na hospodářských zvířatech, včelstvem a včelařském zařízení podle zákona č. 115/2000 Sb., informování chovatelů o možnostech čerpání náhrad škod (osvětové aktivity)
- potírání nezákonního lovů, likvidaci nezákonních masitých újedí u mysliveckých zařízení, omezení vnadišť v lokalitách s výskytem medvěda
- osvětu mezi veřejností a cílovými skupinami (místní obyvatelé, chovatelé hospodářských zvířat, myslivci), informační kampaně o významu přítomnosti přirozeného regulátora početnosti spárkaté zvěře
- zachování migrační propustnosti krajiny všemi směry při stavbách a rekonstrukcích silničních a železničních komunikací tj. vybudování koridorů s odpovídajícími parametry včetně prostupnosti přístupových migračních koridorů

### **Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

- fragmentace lesních komplexů
- budování staveb, oplocení a realizace dalších rušivých aktivit v migračních koridorech
- budování staveb, provoz sportovních, rekreačních a jiných rušivých aktivit v klidových oblastech
- umisťování vnadišť a krmných zařízení v MZCHÚ
- provozování zájmových chovů zvěře a chov dobytka bez dostatečné ochrany (psi, el. ohradníky, zavírání na noc do chlévů...)
- ponechávání volně přístupných kontejnerů na odpady v místech pravidelnějšího výskytu medvědů

### **MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:**

příležitostný výskyt lze očekávat ve všech lesních MZCHÚ na území EVL. Vzhledem k velikosti domovských okrsků jsou MZCHÚ pouze jejich součástí. Nejčastější výskyt je zaznamenán v MZCHÚ, která jsou součástí navržených klidových oblastí: NPR Kněžhyně - Čertův mlýn, NPR Mazák, NPR Mionší, NPR Radhošť, PP Kněhyňská jeskyně, PP Skálí, PP Smradlavá, PP Vachalka, PR Bučací potok, PR Klíny, PR Makyta, PR Malý Smrk, PR Mazácký Grúnik, PR Smrk, PR Studenčany, PR Uplaz, PR Velký Polom

V CHKO Beskydy je nejpočetnější velkou šelmou rys ostrovid, který se zde pravidelně rozmnožuje. Mezi významné lokality, kde díky jejich členitosti a obtížné přístupnosti pro člověka rys nachází útočiště a často se zde vyskytuje, patří i další MZCHÚ: PR Trojačka, PR Huštýn, PP Velký kámen, PR Noříčí, PR Kladnatá-Grapy, PR Malenovický kotel, PR Čerňavina, PR Ropice. Přes snadnější přístup jsou z hlediska výskytu šelem významné také NPR Razula a Salajka.

---

### **Typy opatření a popis optimálního způsobu péče o předmět ochrany:**

**Typ opatření 1:** Úprava kontejnerů na odpadky

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:**

**Termín provádění:** -

#### **Bližší popis managementu:**

K prevenci synantropizace medvědů postupně opatřit kontejnery na odpadky v odlehlych horskych castech obci tzv. protimedvédími víky.

Předem zpracovat seznam lokalit a seřadit je podle naléhavosti a aktuálního výskytu medvědů.

**Typ opatření 2:** Vytvoření klidových oblastí pro velké šelmy v EVL Beskydy

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** -

**Termín provádění:** -

#### **Bližší popis managementu:**

Vymezit pro velké šelmy klidové oblasti, tj. území, která slouží jako refugia, kam se mohou uchylovat a nejsou tam nadmerně vyrušovány. Na základě výstupů z projektu „Monitoring velkých šelem v EVL

Beskydy“, „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“, „Koncepce práce s návštěvnickou veřejností pro CHKO Beskydy 2018 -2028“ a aktuálních údajů o výskytu velkých šelem v terénu jsou již tyto oblasti již navrženy (viz příloha S1, celkem 15 oblastí) a to s ohledem na vhodnou strukturu terénu s vhodnými biotopy, pro lidi obtížně přístupné a dosud méně využívané pro turistiku a jiné volnočasové aktivity. Oblasti často zahrnují zvláště chráněná území. Při výběru ploch bylo přihlíženo k aktuálnímu výskytu velkých šelem na těchto územích nebo v jejich blízkém okolí. V klidových oblastech by mělo docházet k usměrnění rušivých lidských aktivit, podpoře různověkého bohatě strukturovaného a druhově pestrého lesa a k usměrnění návštěvnosti - označení tabulkami s příslušnou informací pro návštěvníky hor. Tyto oblasti musí splňovat především požadavky na vysokou lesnatost a pro medvědy alespoň přírodě blízkou dřevinou skladbu a strukturu lesa.

**Type opatření 3:** Zajištění migračních koridorů

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** -

**Termín provádění:** -

**Bližší popis managementu:**

Zachovat migrační návaznost na slovenskou populaci (tzv. přeshraniční koridory) a podpořit tak trvalou existenci druhu v EVL. Zároveň je nezbytné zachovat další migrační koridory velkých savců, a to tzv. dálkové migrační koridory (DMK), lokální přesúdolní koridory, a chránit před fragmentací migračně významná území (MVÚ) – viz příloha S2. V praxi to znamená zakotvit ochranu koridorů v územních plánech a vyloučit zde aktivity, které by mohly zhoršit nebo zamezit průchodnost koridoru, případně MVÚ. Jako vhodné se jeví zajistit ochranu problémových a kritických míst koridorů jejich výkupem a zalesněním. Případně je vhodné zachovat migrační prostupnost také do oblasti Hostýnských a Vizovických vrchů, Bílých Karpat, Jeseníků a dál na západ. Je vhodné zamezit všem typům staveb podílejících se na omezení „průchodnosti“ krajiny na území EVL (týká se především oplocení pozemků, povolování staveb ve volné krajině včetně výstavby nových rekreačních zařízení). Se zvláštním důrazem je vhodné uplatňovat prosazení zákazu výstavby těchto negativních prvků v navrhovaných klidových územích. Pokud je jejich výstavba ve společenském zájmu, pak jejich povolení bude nutné kompenzovat, například prvky usnadňující pohyb velkých šelem územím EVL (ekodukty nebo podchody pro zvěř na komunikacích I. třídy).

Konkrétní opatření: ochrana DMK v Jablunkově před zástavbou a zaplocením (zakotvit ochranu v ÚP Města Jablunkova a dalších dotčených obcí, v případě nepovolené zástavby v kritických místech koridoru nevydávat dodatečné povolení, ale prosazovat odstranění stavby). Zprůchodnit příhraniční DMK v Mostech u Jablunkova vybudováním ekoduktu a chránit před zástavbou jeho navazující části. Podpořit v těchto místech vegetační úpravy zlepšující pocit bezpečí přecházejících šelem a tedy i průchodnost (výsadby skupin stromů a keřů – tzv. nášlapné kameny).

**Typ opatření 4:** Zabezpečení migračních cest dopravním značením

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** -

**Termín provádění:** -

**Bližší popis managementu:**

Osadit úseky, které využívají velké šelmy k přechodům (viz příloha S3) dopravním značením „Pozor zvěř“ s dodatkou tabulkou s omezením rychlosti na 50 km/hod v nočních hodinách (od setmění do rozednění). V okolí těchto úseků je potřebné zabránit jakýmkoliv zásahům snižujícím průchodnost krajiny (např. oplocování pozemků, nová výstavba). Navrženo je celkem 7 úseků.

**Typ opatření 5:** Monitoring

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** -

**Termín provádění:** -

**Bližší popis managementu:**

Vzhledem k tomu, že existence velkých šelem v EVL Beskydy je přímo závislá na prosperitě jejich populací na Slovensku, je naprosto nezbytná přeshraniční spolupráce týkající se především monitoringu jejich výskytu, sledování migrací a lokalizaci funkčních migračních koridorů umožňujících průchod na území ČR. V případě navrhovaných klidových oblastí (Makyta, Kyčmol, Mionší), které mohou zasahovat i na slovenskou stranu hranice, je úzká spolupráce nevyhnutelná. Optimálním řešením jsou společné projekty.

---

**Poznámka:**

Cílem je zlepšit početní stav velkých šelem v EVL – tj. vytvořit podmínky pro trvalý výskyt medvěda hnědého, pro existenci 10 až 15 rysů a trvalou existenci smečky vlků zasahující svými domovskými okrsky na území EVL Beskydy.

Velké šelmy přicházející do EVL jsou okrajovou součástí populace karpatského oblouku a jejich výskyt je závislý na jejich aktuálním stavu na Slovensku.

---

**Přílohy:**

S1 mapa EVL Beskydy s vyznačením navrhovaných oblastí klidu (dle výstupu z projektů „Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy“, „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“, „Koncepce práce s návštěvnickou veřejností pro CHKO Beskydy 2018 - 2028“ a aktuálních údajů o výskytu velkých šelem v terénu)

S2 mapa EVL Beskydy s vymezením dálkových migračních koridorů velkých savců (DMK)

S3 mapa EVL Beskydy s vyznačením křížení komunikací a migračních korridorů velkých savců (dle výstupu z projektu Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy)

## 6.5 Rámcová směrnice č. 16 péče o druh

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany: 4014 střevlík hrbolatý *Carabus variolosus***

---

### Dlouhodobé zásady péče:

Péče o biotop střevlíka hrbolatého spočívá v zachování příznivého vodního režimu na klíčových lokalitách jeho výskytu, které představují podmáčené zrašelinělé úseky a drobné vodní toky a jejich okolí, prameniště, močály, rašeliniště, zvodnělé úseky v příkopech podél lesních cest a obecně mokřadní plochy v lesích a nelesních, ale na les navazujících, mokřadních lokalitách.

V rámci lesního hospodaření je nezbytné zajistit ochranu těchto biotopů před disturbancí lesní technikou a chemizací, odvodňováním, napřimováním, regulací a jinými negativními zásahy do přirozeného stavu vodních toků. Zároveň je potřebné zajistit vhodné úkrytové možnosti pro jedince druhu ponecháním dostatečného množství mrtvého dřeva v okolí vodních toků a mokřadů (padlých kmenů, větví, kůry). Podpořit zachování a výsadbu listnatých melioračních dřevin v předmětných lokalitách a zabránit destrukci biotopů holosečnými těžbami.

### Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:

#### Vodní ekosystémy:

- Změny stávajícího vodního režimu – odvodňování mokřadů, zvyšování průtoku, zpevňování břehů a dna, prohlubování a napřimování vodního toku, odstraňování štěrků, vysvahování a odvedení vody z existujících zavodněných prohlubní v příkopech podél lesních cest, zněčišťování vody

#### Terestrické ekosystémy:

- Aktivity způsobující odvodňování území navazující na vlastní mokřady, nahrazování melioračních dřevin (olše lepkavá - *Alnus glutinosa*, olše šedá *Alnus incana*, javor klen *Acer pseudoplatanus*, javor mléč *Acer platanoides*, jasan ztepilý *Fraxinus excelsior*) jehličnatými dřevinami (smrk ztepilý *Picea abies*, modřín opadavý *Larix decidua*) v místech s výskytem druhu, zhoršování úkrytových podmínek odstraňováním dřevní hmoty sloužící jako úkryt pro druh (části padlých kmenů, silnější větve, narušené dřevo), nadměrné zahušťování lesního porostu, používání biocidů a hnojiv v lokalitách výskytu

#### MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:

PR V Podolánkách, PR Makyta, NPR Pulčín – Hradisko, NPR Mionší, PR Kutaný, PP Smradlavá, NPR Razula, NPR Radhošť, NPR Kněhyně - Čertův mlýn, PR Smrk, PR Studenčany, PR Mazácký Grúnik, PR Travný potok, PR Velký Polom

**Typ opatření 1:** Budování a čištění náhradních lokalit za rekonstruované a zpevňované lesní komunikace s výskytem vodních ploch osídlených střevlíkem

**Interval vhodný:** dle potřeby budování náhradních ploch s dostatečným časovým odstupem před

plánovanou úpravou komunikace zpevňováním či odvodněním s vytvořením podmínek pro samovolné osídlení nové lokality střevlíkem případně s využitím transferu, vybudování mělkých náhradních louží před úpravou, čištění dle potřeby z důvodu zazemnění cca 1x za 5 let

**Interval minimální:** vždy nejprve vybudování náhradní lokality s možností přenosu vyskytujících se střevlíků do náhradní lokality, pak teprve rekonstrukce komunikace, náhradní túně 1x za 10 let, čištění v příkopech vždy po zazemnění kaluží a zanesení nánosy

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** bagr, ruční práce

**Termín provádění:** kdykoli během roku a vždy před započetím rekonstrukce komunikace

**Bližší popis managementu:** Vybudování náhradních lokalit pro střevlíka co nejbliže místu stávajících rekonstrukcí a zpevněním komunikace zničených lokalit (jak v rámci samotného tělesa komunikace, tak v cestních příkopech), v mnoha případech lze využít i přímo prostor v příkopech vytvořením mělké nádržky či nádržek např. před svodem pod cestu

**Typ opatření 2:** Výsadba a zvyšování podílu melioračních dřevin

**Interval vhodný:** dle podmínek a potřeby pro zajištění zlepšení stávajícího dřevinného složení na lokalitě

**Interval minimální:** v případě odkácení a obnovy lesního porostu

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** ruční výsadba sazenic

**Termín provádění:** období jarní nebo podzimní výsadby

**Bližší popis managementu:** výsadba melioračních dřevin s preferencí

dřevin stanovištně vhodných (olše lepkavá, olše šedá, jasan ztepilý, javor klen, z jehličnatých dřevin jedle bělokorá *Abies alba*), při odkácení ponechat část dřevní hmoty v místě k využití pro úkryt a zimoviště

---

#### **Poznámka:**

Přestože se z provedených dílčích průzkumů zdá, že se na území EVL Beskydy jedná o dosud relativně početnou populaci, je nutné při dlouhodobé péči o tento druh vycházet ze skutečnosti, že doposud nebyl proveden nějaký komplexnější celkový průzkum v rámci EVL, není známo celkové rozšíření a tím ani stabilita výskytu tohoto druhu pro Beskydy. Při předpokladu, že populace není soustředěna do několika jádrových lokalit, ale je rozšířena víceméně plošně po území v závislosti na vhodnosti přírodních podmínek, je nutné ochranu druhu zajišťovat obecnými principy péče o vhodné biotopy jak s potvrzeným výskytem, tak s možným výskytem. Při ochraně jednotlivých lokalit s výskytem druhu je nutné vycházet ze skutečnosti, že se může jednat o izolované populace, které při eventuálním zániku lokality, vzhledem k jejich migračním schopnostem, nejsou schopny osídit jiné pro ně vhodné byť ne příliš vzdálené lokality. Z těchto důvodů se navrhuje provést průzkum rozšíření druhu za účelem jeho účinné ochrany a přednostní cílení navrhovaných opatření na konkrétní lokality s potvrzeným výskytem.

---

## 6.5 Rámcová směrnice č. 17 péče o druh

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:** 1086 lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*)

---

### Dlouhodobé zásady péče:

Péče o biotop druhu spočívá v zajištění:

- narušení zápoje porostu
- dostatečného množství nahromaděného mrtvého dřeva v komplexech horských lesů, břehových porostů. Jedná se o dřevo ležící (vývraty, padlé kmeny a větve různých rozměrů) a stojící (pahýly, torza kmenů nebo i samotné vitální stromy) v lesních porostech
- vhodné dřevinné skladby porostů
- vyloučení plošné aplikace biocidů v lokalitách výskytu lesáka rumělkového

### Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:

- těžba a sanace starých listnatých dřevin v lokalitách výskytu odstraňování mrtvého dřeva ležícího (vývraty, padlé kmeny a větve různých rozměrů) a stojícího (pahýly, torza kmenů nebo i samotné vitální stromy). Hodnoty mrtvého dřeva v lesích by neměly klesnout pod špičkové hodnoty uvedené v opatření č. 1
- holosečná těžba v lesích na místech výskytu
- změny druhové skladby v neprospěch listnatých dřevin a zjednodušení struktury porostů
- aplikace biocidů v lokalitách výskytu a jejich blízkém okolí

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** NPR Mionší, NPR Mazák, NPR Radhošť, NPR Pulčín-Hradisko, NPR Salajka

**Typ opatření 1: Horské lesy s výskytem PO:** Ponechávání dostatečného množství ležícího i stojícího mrtvého dřeva v různém stádiu rozkladu (iniciální, mediální) v horských porostech s prahovými hodnotami  $50 - 150 \text{ m}^3 \text{ ha}^{-1}$ .

**Interval vhodný:** -

**Interval minimální:** -

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** -

**Termín provádění:** -

**Bližší popis managementu:** dle plánu péče jednotlivých MZCHÚ. Pouze zpřístupnit stezky zatarasené padlými kmeny nebo větvemi.

Doporučení: v rámci zvýšení heterogenity prostředí by bylo vhodné po domluvě s příslušným správcem postupovat tak, aby v lesích vznikla pozvolná sukcesní řada s různou polohou a stádiem rozkladu v návaznosti na MZCHÚ s výskytem lesáka rumělkového. Ponechávat alespoň některé

stojící a ležící mrtvé dřevo i v hospodářských lesích. Případně ponechávat několik stromů na dožití. To vše je možné v ochranářsky méně exponovaných lokalitách částečně nahradit uvolňováním věkovitějších stromů, tvorbou mikrostanovišť (například umisťování hald větví na osluněná stanoviště). Ideálem je ponechávání hospodářsky málo cenných stromů (měkké listnáče, stromy poškozené, odumírající apod.) po těžbě na dožití, ponechávání poškozených stromů podél cestní sítě apod. Při ponechávání stojícího dřeva je potřeba zohlednit bezpečnostní riziko, možného pádu, zejména podél cest.

## 6.5 Rámcová směrnice č. 18 péče o druh

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany: 1355 vydra říční (*Lutra lutra*)**

---

### Dlouhodobé zásady péče:

- ochrana přirozených toků v celé jejich celistvosti a dynamice, včetně břehů a břehových porostů a přirozeného charakteru nivy
- bezodkladně vyřizovat případy škod způsobených vydrou na hospodářských zvířatech (rybách) podle zákona č. 115/2000 Sb., informovat chovatele o možnostech čerpání náhrad škod (osvětové aktivity), provádět osvětu mezi veřejností a cílovými skupinami (rybáři), informační kampaně
- potírání ilegálního lovу vyder
- při stavbách a rekonstrukcích silničních a železničních komunikací požadovat zachování migrační propustnosti pro vydru (viz Obecné zásady ochrany vydry říční ve vztahu k dopravě, kap. 4 – Hlaváč et al. 2001).
- odchov nalezených mláďat, rehabilitace zraněných jedinců a jejich zpětný návrat do přírody (záchranná stanice Bartošovice).
- minimalizace negativních vlivů dopravy

### Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:

- regulace vodních toků (homogenizace reliefu dna, stabilizace břehů v extravidu)
- nadměrné lineární kácení břehového porostu, úpravy břehů těžkou mechanizací v extravidu

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** není

**Typ opatření 1:** Umístění dopravních značek omezujících rychlosť (k.ú. Rožnov pod Radhoštěm, Zubří, Dolní Bečva, Horní Bečva, Krhová, Hodslavice, Janová, Hovězí)

**Interval vhodný:** celoročně, dle potřeby

**Interval minimální:** celoročně, dle potřeby

**Termín provádění:** kdykoli během roku, dle potřeby

**Bližší popis managementu:** na začátku a na konci kolizního úseku budou umístěny dopravní značky „Pozor zvěř“ s dodatkovou tabulkou s omezením rychlosti na 50 km/hod v nočních hodinách (od setmění do rozednění). V okolí tohoto úseku je vhodné zabránit jakýmkoliv negativním zásahům snižujícím průchodnost krajiny (např. oplocování pozemků, nová výstavba apod.).

**Typ opatření 2:** provést ochranná opatření v lokalitách, kde dochází ke kolizím vydry s dopravou

**Interval vhodný:** celoročně, dle potřeby

**Interval minimální:** celoročně, dle potřeby

**Termín provádění:** kdykoli během roku, dle potřeby

**Bližší popis managementu:** zpracovat seznam těchto lokalit podle naléhavosti a postupně realizovat potřebné úpravy - propusty, v kombinaci s naváděcím oplocením, rampy v podmostí nebo kolem příčných objektů v toku v místech křížení toků s komunikacemi apod.

## 6.5 Rámcová směrnice č. 19 péče o nelesní stanoviště a druhy

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

8310 Jeskyně nepřístupné veřejnosti

1324 netopýr velký (*Myotis myotis*)

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

S3B Jeskyně nepřístupné veřejnosti

---

**Dlouhodobé zásady péče:**

Zajistit klid v lokalitách využívaných letouny jako zimoviště a letní úkryty. Zachovat stabilní podmínky (klimatické, hydrologické, světelné apod.) biotopu jeskyní.

Na lokalitách s výskytem letních kolonií netopýrů (letní reprodukční kolonie jsou zaznamenány v podkrovních prostorech kostelů v Huslenkách, ve Valašské Bystřici a ve Zděchově) je důležité zachování stávajících vletových otvorů. V případě nezbytnosti stavebních úprav je nutné provádět veškeré práce mimo období výskytu netopýrů, tj. od října do konce března, po konzultaci s OOP. Pokud by v budoucnu došlo ke změně využití půdních prostor, činnostem mimo běžný provoz objektu či technickým úpravám na lokalitě (např. výrazně větší intenzita či způsob nasvícení budovy proti současnemu stavu) je opět nutné je nadále provádět po konzultaci s příslušným orgánem ochrany přírody. Velmi důležité je v případě rekonstrukce udržet mikroklima netopýry obývaných vnitřních prostor, a to použitím shodných materiálů střešní krytiny. Pokud by dřevěné části krovů měly být ošetřeny chemickými prostředky, pak pouze takovými, které nejsou závadné pro netopýry.

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:** aktivity spojené s turistikou a speleologií (navštěvování jeskyní lidmi, nevhodně prováděný či načasovaný speleologický výzkum apod.), nevhodné úpravy míst výskytu letních kolonií, nevhodně načasované opravy krovů a střešní krytiny, uzavření vletových otvorů, použití nevhodných chemických láttek ke konzervaci stavebních prvků.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** NPR Kněhyně-Čertův mlýn, PP Kněhyňská jeskyně, PP Ondrášovy díry, NPR Pulčín - Hradisko

**Typ opatření 1:** Instalace a údržba zabezpečení jeskyní proti vstupu lidí

**Interval vhodný:** kontrola 1x za rok, údržba a opravy podle potřeby

**Interval minimální:** kontrola 2-3x za rok, údržba a opravy podle potřeby

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** náradí potřebné pro instalaci, opravy a údržbu uzávěr

**Termín provádění:** instalace, opravy a údržba uzávěr nejlépe v období duben – srpen (mimo období zimování a podzimních přeletů), kontroly průběžně, zejména na začátku a v průběhu období zimování netopýrů

**Bližší popis managementu:** Jeskyně zpravidla nevyžadují žádné managementové zásahy s výjimkou nutnosti zajištění a údržby zabezpečení jeskyní proti vstupu lidí. Jedná se zejména o zimoviště

netopýrů. Na těchto zimovištích je také nutné v případě vzniku závalu či jiného vnějšího zásahu zajistit obnovení podmínek v jeskyni včetně její průchodnosti. Vstupy do jeskyní v lidmi navštěvovaných místech by měly být zajištěny zamykacími uzávěrami, které musí být odolné vůči korozi a vandalismu a musí zároveň umožňovat přístupnost jeskyní pro letouny, kteří jsou rovněž předmětem ochrany EVL (netopýr velký). Vletový otvor by měl mít rozměry minimálně 15 x 40 cm, s delším rozměrem horizontálně.

**Typ opatření 2:** Výřez dřevin v okolí jeskyní

**Interval vhodný:** dle podmínek a potřeby zajištění průchodnosti

**Interval minimální:** dle potřeby při hrozbě závalu či poškození vstupu

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** ruční a motorová pila

**Termín provádění:** duben až srpen, tj. mimo období zimování a podzimních přeletů

**Bližší popis managementu:** Při péči o vegetaci v okolí podzemních pseudokrasových jeskyní je třeba najít vhodnou rovnováhu. Zachovat vegetaci chráněné letové trasy netopýrů a zároveň předcházet tomu, aby vegetace zablokovala vchod a tím bránila volnému průletu netopýrů nebo proudění vzduchu. V podstatě je třeba zachovat pokud možno co nejvíce vegetace v okolí vchodů. K jejímu odstraňování by mělo docházet pouze v minimální míře, např. u stromů, které ohrožují vchod zasypáním při sesuvu půdy. Před případným kácením je nutno strom prohlédnout, jestli na něm nedochází k hnízdění ptáků. V případě jejich výskytu je možno strom pokácer až po vyhnízdění (v srpnu). Charakter pseudokrasových lokalit navíc může vést ke zvýšenému riziku zřícení či sesuvu horniny. Problém mohou zhoršovat velké stromy vyrůstající ze skalní stěny nebo voda stékající po povrchu. Existuje řada možných řešení těchto problémů, vhodné je situaci konzultovat s geologem. Lesní hospodaření v oblasti jeskyní je nutné provádět s ohledem na riziko možného poškození jeskynního systému či přímo vstupu do jeskyní.

**Typ opatření 3:** Údržba a čistění půdních prostor s výskytem letní kolonie netopýra velkého, ochrana trámové konstrukce

**Interval vhodný:** kontrola a čistění 1x za rok, údržba a opravy podle potřeby

**Interval minimální:** kontrola a čistění 1x za 2 roky, údržba a opravy podle potřeby

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** náradí potřebné pro čistění půdy, ochranné pomůcky pro pracovníky, vybavení pro zajištění práce ve výškách

**Termín provádění:** čistění, opravy a údržba půdních prostor nejlépe v období září – března následujícího roku, kontroly průběžně, zejména na začátku a v průběhu letního období (porodu a péče o mláďata)

**Bližší popis managementu:** I když půdní prostory s výskytem letních kolonií netopýrů nejsou zpravidla přímo využívané lidmi, problém může být hromadění trusu. Dlouholetým pobytom netopýrů v půdních prostorách mohou být také poškozovány trámové konstrukce, přímo vystavené účinkům moči a trusu. Opatření, která tento problém pomohou vyřešit, jsou následující:

Po provedení očisty půdního prostoru se na podlahu pod kolonií natáhne paropropustná fólie, která umožňuje zároveň vysušování trusu a nezabraňuje dýchání klenby nebo stropu budovy. Pokud je to možné, je dobré fólii upevnit i několik cm nad zem (zlepšuje to její vysychání). Fólie následně zabraňuje poškození podlahy a usnadňuje pravidelný úklid trusu. V případě velkých kolonií netopýrů je

optimální úklid 1x za rok v podzimním nebo zimním období.

Potřebnou ochranu očištěnému trámoví pod místem výskytu netopýrů poskytnou stříšky z půlených plastových trubek. Plasty jsou našroubovány na kovových nosnících, pomocí kterých jsou nasazeny na trámy. To umožňuje postupné vysychání promočených trámů a jejich „dýchání“. Jednoduší variantou je položení trubek přímo na trám a jejich upevnění pomocí drátu. Místo trubek lze případně použít také širší lepenkové pásy, které se na trámy přivážou rovněž pomocí drátu.

Nadále je nutné zachování stávajících vletových otvorů, případně zabránění vletu holubů.

Pro ošetření trámů a podlahy je nutné použít insekticidní a fungicidní přípravky, které nejsou toxicke pro netopýry.

---

**Poznámka:**

Pokud se stanoviště či druhy vyskytují na území MZCHÚ, může být péče o toto stanoviště dále rozpracována v příslušném plánu péče pro dané území.

---

## 6.5 Rámcová směrnice č. 20 péče o druh

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:** 4026 **Rýhovec pralesní** (*Rhysodes sulcatus*)

---

### Dlouhodobé zásady péče:

Péče o biotop druhu spočívá v zajištění:

- trvalého zastoupení jedle v porostech
- dostatečného množství nahromaděného silného jedlového mrtvého dřeva v komplexech horských lesů v okolí osídlených lokalit. Jedná se o dřevo ležící (vývraty, padlé kmeny) a stojící (pahýly, torza kmenů nebo i samotné vitální stromy) v lesních porostech
- cílené nepřetržité (kontinuální) pěstování mohutných stromů (zejména jedlí)
- vhodné dřevinné skladby porostů (druh v NPR Mionší a okolí jednoznačně preferuje jedlové dřevo)
- optimálního narušení zápoje porostu
- vyloučení plošné aplikaci biocidů

### Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:

- likvidace a sanace (geneticky původních dřevin) starých listnatých i jehličnatých stromů odstraňování mrtvého dřeva ležícího (vývraty, padlé kmeny) a stojícího (pahýly, torza kmenů nebo i samotné vitální stromy). Hodnoty mrtvého dřeva v lesích by neměly klesnout pod hraniční hodnoty uvedené v opatření č. 1.
- odstraňování a odvoz jedlového dřeva v místech výskytu
- holosečná těžba v lesích na místech výskytu
- změny druhové skladby v neprospěch jedle a zjednodušení struktury porostů
- aplikace biocidů v lokalitách výskytu a jejich blízkém okolí

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** NPR Mionší, PR Úplaz

**Typ opatření 1: Horské lesy s výskytem PO:** Ponechávání dostatečného množství ležícího i stojícího mrtvého dřeva v různém stádiu rozkladu (iniciální, mediální) v horských porostech s prahovými hodnotami  $50 - 150 \text{ m}^3 \text{ ha}^{-1}$

**Interval vhodný:**

**Interval minimální:**

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:**

**Termín provádění:**

**Bližší popis managementu:** dle plánu péče jednotlivých MZCHÚ. Pouze zpřístupnit stezky zatarasené padlými kmeny nebo větvemi.

Doporučení: v rámci zvýšení heterogenity prostředí by bylo vhodné po domluvě s příslušným

správcem postupovat tak, aby v lesích vznikla pozvolná sukcesní řada s různou polohou a stádiem rozkladu jedlových kmenů v návaznosti na MZCHÚ s výskytem rýhovce pralesního. Ponechávat alespoň některé rozměrnější stojící a ležící mrtvé dřevo i v navazujících hospodářských lesích. Připadně ponechávat několik stromů na dožití. To vše je možné v ochranářsky méně exponovaných lokalitách částečně nahradit uvolňováním věkovitějších stromů. Ideálem je ponechávání jedlí po těžbě na dožití. Doporučuje se zajistit přítomnost padlých jedlových kmenů o průměru alespoň 60 cm v délkách nad 4 metry, ponechávání poškozených stromů podél cestní sítě apod. Při ponechávání stojícího dřeva je potřeba zohlednit bezpečnostní riziko, možného pádu, zejména podél cest. Podpora a ochrana jedlového zmlazení v lokalitách výskytu a v okolních porostech, dosadby jedlí v porostech navazujících na NPR Mionší. Uvolňování vzrostlejších jedlí k umožnění dosažení jejich větších rozměrů.

## 6.5 Rámcová směrnice č. 21 péče o druh

**Kód EVL:** CZ0724089

**Název EVL:** Beskydy

**Kód a název předmětu ochrany:** 1032 velevrub tupý (*Unio crassus*)

### Dlouhodobé zásady péče:

- Dlouhodobé zásady péče spočívají v zajištění stávajícího průtoku v náhonu Obecnice a struktury jeho dna
- stávající kvality vody ve Vsetínské Bečvě a náhonu Obecnice
- pravidelného monitoringu
- migrační prostupnosti pro ryby

### Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:

Regulace toku, provádění zásahů do struktury dna, těžba štěrkových a písčitobahnitých sedimentů, které jsou biotopem druhu. Dále nevhodná manipulace s nátokovým objektem (narušení rychlosti proudění a množství přitékající vody). Nadměrný odběr vody; nevhodný rybářský management (odstraňování nežádoucích druhů ryb z pohledu rybářského managementu); budování příčných objektů bariérového charakteru (prahy, stupně), nepropustných pro většinu hostitelských druhů ryb; používání při obhospodařování nivních luk hnojiv a podpůrných chemických látek, které mohou být splachovány do náhonu; snižování kvality (čistoty) vody nedostatečně pročištěnými odpadními vodami.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:** není

**Typ opatření 1:** Kontrola dodržování podmínek vodoprávního rozhodnutí a zjišťování negativní činnosti

**Interval vhodný:** 2x za rok

**Interval minimální:** 2x za rok

**Termín provádění:** celoročně

**Bližší popis managementu:** Kontrola odběru vody z náhonu, kontrola manipulace s vodní hladinou v nátokové části náhonu, kontrola vypouštění odpadních vod do náhonu (potenciálními znečišťovateli jsou: autokemp u splavu, restaurace Koliba u splavu), kontrola svodu povrchové vody ze silnice v kontaktním místě náhonu se silnicí č. 487 (N 49,1811439, E 18,424439). V případě zjištění protizákonné činnosti je nutné zajistit nápravu (kompetentní vodoprávní úřad, Policie ČR).

**Typ opatření 2:** Pravidelný monitoring

**Interval vhodný:** 1x za rok

**Interval minimální:** 1x za rok

**Pracovní nástroj:** sítko, rybolovný aggregát.

**Termín provádění:** jaro až podzim

**Bližší popis managementu:** provádět pravidelný monitoring populace velevruba tupého a ichtyofauny dle metodiky AOPK ČR je nezbytnou součástí aktivní ochrany tohoto druhu.

**Typ opatření 3:** Migrační prostupnost pro ryby

**Interval vhodný:** 2x za rok

**Interval minimální:** 2x za rok

**Termín provádění:** celoročně

**Bližší popis managementu:** Provádět pravidelnou kontrolu prostupnosti náhonu pro ryby. V případě zjištění technických bariér v náhonu je nutné zajistit jejich odstranění.

---

**Poznámka:** Rámcová směrnice je platná pro náhon Obecnice v k.ú. Hovězí. Velevrub tupý se v rámci EVL Beskydy vyskytuje pouze na této lokalitě.

---

**Přílohy:** 6.5 Parametry prostředí pro PO velevrub tupý

## **6.5 Rámcová směrnice č. 22 péče o nelesní stanoviště**

---

**Kód EVL: CZ0724089**

**Název EVL: Beskydy**

**Kód a název předmětu ochrany:**

7230 Zásaditá slatiniště

**Kód a název biotopu tvořící stanoviště (předmět ochrany):**

R2.1 Vápnitá slatiniště

---

**Dlouhodobé zásady péče:**

Zajistit péči o slatiniště formou seče a odstraňováním náletových dřevin.

**Nevhodné způsoby hospodaření a využívání:**

Ovodňování, hromadění stařiny, jakákoli eutrofizace (např. ponechané seno nebo vykácená dřevní hmota), upuštění od sečení, zalesňování, zarůstání, šíření expandujících druhů (třtina křoviští, sadec konopáč, máta dlouholistá, ostružiníky aj.), orba, intenzivní pastva či sečení, sečení v termínu kvetení a dozrávání vzácných druhů rostlin a reprodukce vzácných druhů bezobratlých, zanášení a podpora nepůvodních druhů.

**MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:**

PP Stříbrník

**Typ opatření 1:** seč

**Interval vhodný:** 1x za rok

**Interval minimální:** 1x za 2 roky

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** křovinořez, ručně vedená sekačka, kosa

**Termín provádění:** VII–IX; na místech s výskytem orchidejí či jiných ohrožených druhů rostlin posunout seč mimo dobu kvetení a dozrávání semen těchto rostlin. Na místech s výskytem vzácných druhů bezobratlých posunout zásah mimo dobu jejich hlavní letové a reprodukční aktivity.

**Bližší popis managementu:**

Seč musí být vždy spojená se sklizením posečené hmoty. Optimální je sušení sena na místě, jeho obracení (dozrání a vysypání semen) a následný odvoz mimo plochu. Často je vhodné a možné i obsékání vzácných (podporovaných) druhů či střídavé ponechávání neposečených částí mokřadu, na větších lokalitách lze volit fázovou seč.

Je-li prameniště součástí pastviny, je nutné jeho dočasné ohrazení.

Posečená hmota nesmí být ponechávána na (horním) okraji prameniště (živiny do prameniště).

**Typ opatření 2:** výřez náletu (jen luční biotop)

**Interval vhodný:** 1x za rok (v případě zmlazujícího náletu dřevin i několikrát /rok, dle potřeby)

**Interval minimální:** 1x za 5 let

**Pracovní nástroj, hospodářské zvíře:** motorová pila, ruční pila, sekera, křovinořez, pákové nůžky

**Termín provádění:** IX-IV

#### **Bližší popis managementu:**

Výřez náletu dřevin (stromů i keřů) provádět podle potřeby na lokalitě, tak, aby se zabránilo zarůstání lokality. Výřez vzrostlých dřevin by měl probíhat mimo dobu hnízdění ptactva. Silně zmlazující dřeviny (zejm. topol osika, krušina, javor klen aj.) je naopak vhodné (účinné) sekat křovinořezem (řezat pilou) i v průběhu vegetační sezóny. Vyřezaná hmota musí být z prameniště vždy odstraněna.

---

#### **Poznámka:**

Významnější luční prameniště, která jsou součástí agro-envi dotačních opatření (MZe) řadit do samostatné kategorie „podmáčená plocha“. U menších pramenišť, která jsou součástí větších celků luk kontrolovat sečení (často jsou ze seče vynechány – buď jsou přímo vyjmuty už ze zákresu půdního bloku na MZe, nebo jsou sice součástí půdního bloku, ale v reálu je jejich seč zanedbávána).

Optimální by bylo o všechny tyto biotopy pečovat prostřednictvím PPK, aby mohl být operativně měněn management.

Zpravidla se jedná o biotopy s výskytem ZCHD.

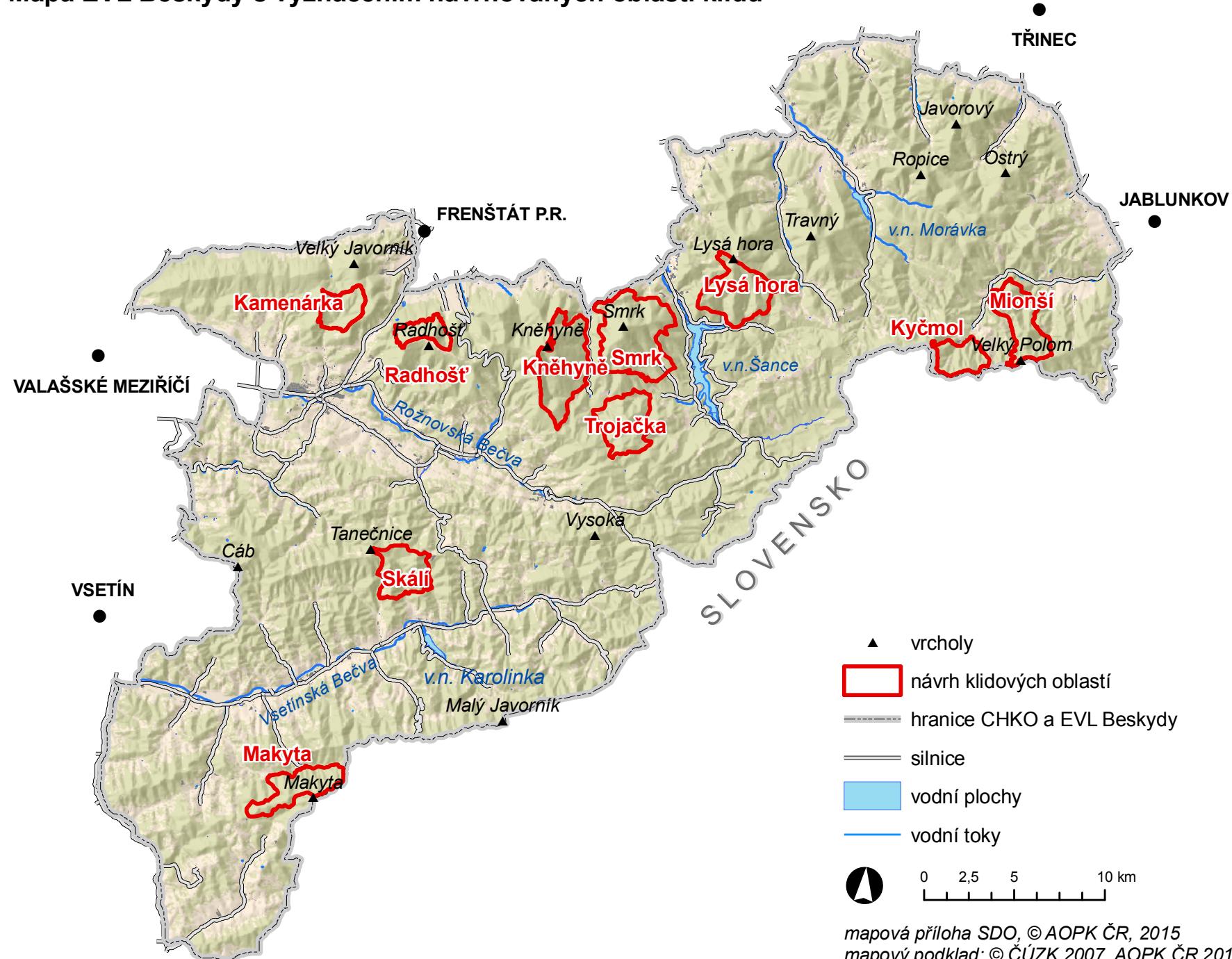
Pro dlouhodobé udržení konkurenčně slabých druhů je nezbytné narušování vegetace a půdního povrchu činností hospodářských zvířat. Nejedná se o pastvu, ale pouze o přepasení otav. Podstatou opatření není pasení vegetace, ale jemné narušení půdního povrchu a drnu.

Rozloha těchto biotopů je často malá, proto je třeba většinu rušivých jevů (viz výše) omezit též v jejich bezprostřední blízkosti (mimo vlastní biotop).

Lesní prameniště je vhodné značit do map při tvorbě LHP.

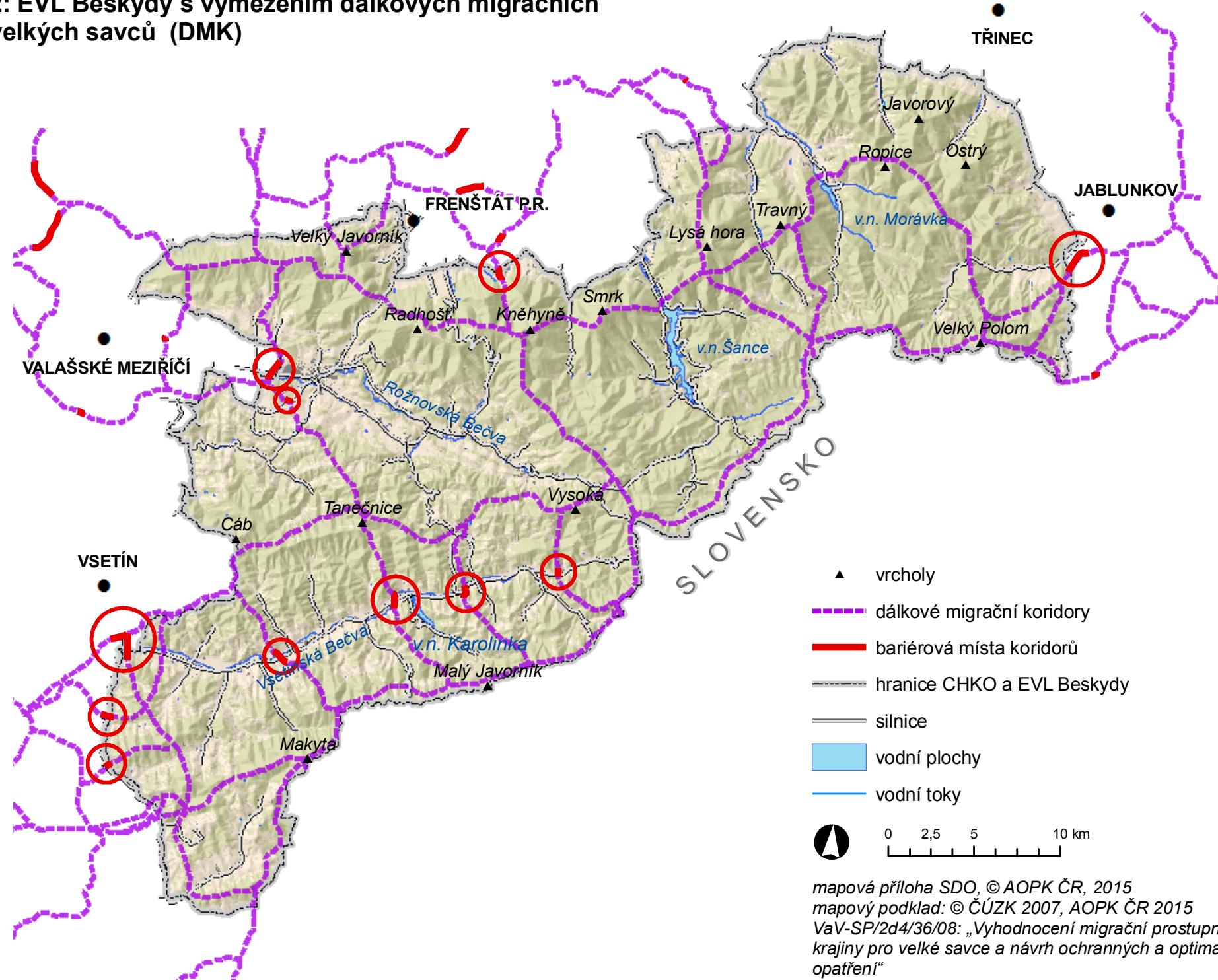
---

## Příloha S1: Mapa EVL Beskydy s vyznačením navrhovaných oblastí klidu

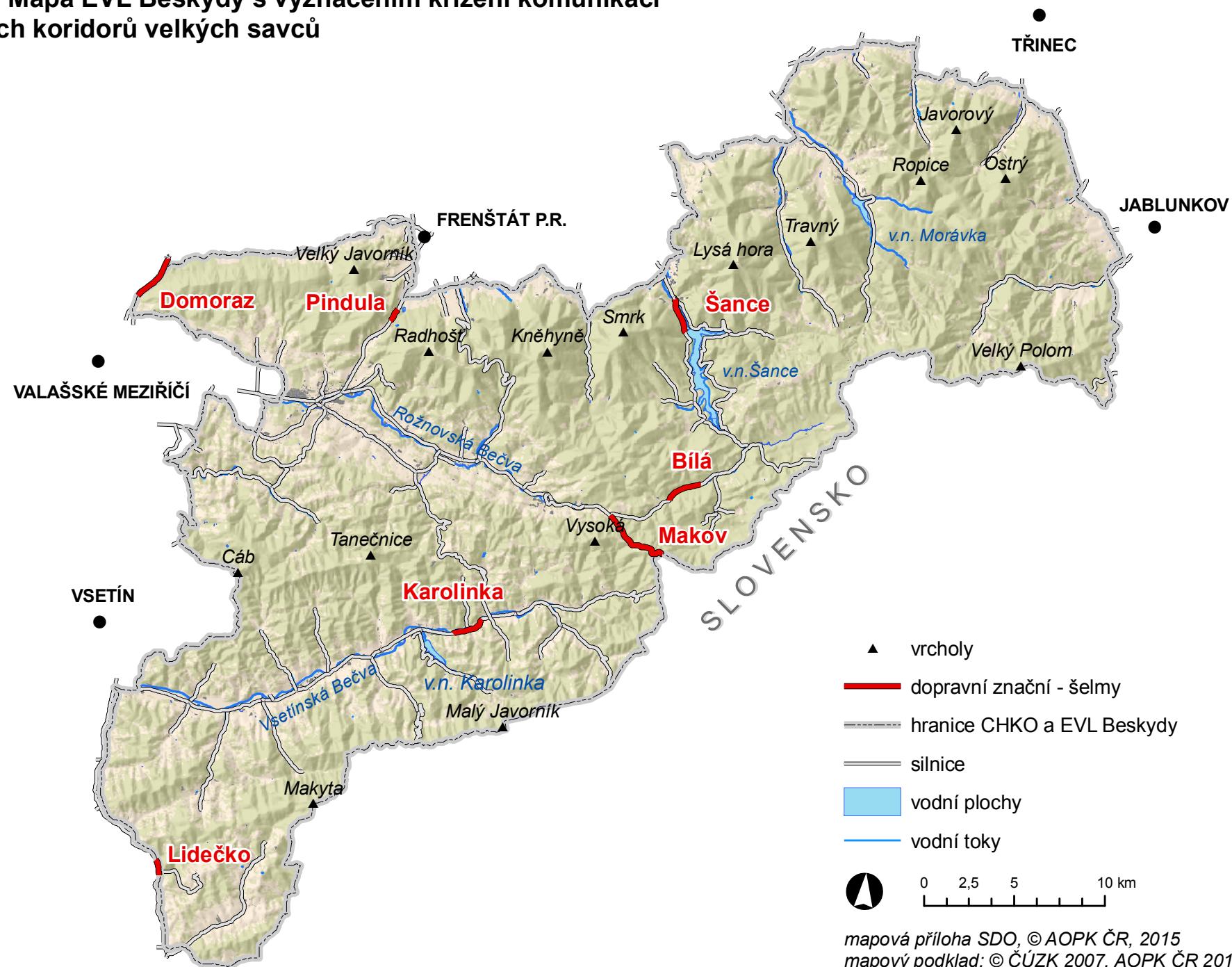


mapová příloha SDO, © AOPK ČR, 2015  
 mapový podklad: © ČÚZK 2007, AOPK ČR 2015  
 Studie Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy 2014

Příloha S2: EVL Beskydy s vymezením dálkových migračních koridorů velkých savců (DMK)



**Příloha S3: Mapa EVL Beskydy s vyznačením křížení komunikací  
a migračních koridorů velkých savců**



mapová příloha SDO, © AOPK ČR, 2015  
mapový podklad: © ČÚZK 2007, AOPK ČR 2015  
Studie Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy 2014